

POLKUOPISKELIJASTA SOSIONOMIKSI VERKOSSA -Aikuisopiskelijoiden kokemuksia opinnoista ja opintojen kulkuun vaikuttavista tekijöistä

Laura Honkonen, Kristiina Nuutila

Laurea-ammattikorkeakoulu

POLKUOPISELIJASTA SOSIONOMIKSI VERKOSSA- Aikuisopiskelijoiden kokemuksia opinnoista ja opintojen kulkuun vaikuttavista tekijöistä

Laura Honkonen, Kristiina Nuuttila
Sosionomi AMK
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2022

Honkonen Laura, Nuutila Kristiina

POLKUOPISKELIJASTA SOSIONOMIKSI VERKOSSA- Aikuisopiskelijoiden kokemuksia opinnoista ja opintojen kulkuun vaikuttavista tekijöistä

Vuosi

2022

Sivumäärä

87

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kartoittaa kokemusperäistä tietoa sosionomiksi (AMK) verkossa opiskelevilta aikuisopiskelijoilta, joiden opinnot olivat edenneet tutkinto-opinnoiksi polkuopintojen kautta. Tavoitteena oli tuottaa tietoa sosionomiksi (AMK) opiskelusta verkossa ja tehdä sitä näkyväksi, tuoda esille opintojen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä sekä havainnollistaa polkuopintojen kulkua ja polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtymistä käytännössä aikuisopiskelijoiden näkökulmasta. Tietoa haluttiin tuottaa sosionomiopintoja pohtiville sekä Laurea-ammattikorkeakoululle opintojen kehittämiseksi. Toimeksiantajanamme oli Laurea-ammattikorkeakoulu. Tutkimuskysymyksinämme olivat: Millaisia ovat sosionomiksi aikuisopiskelijoina opiskelevien kokemukset polku- ja tutkinto-opinnoista verkossa? Millaiset tekijät näyttäytyvät merkityksellisinä aikuisopiskelijoiden verkko-opintojen etenemisen taustalla?

Työmme tietoperustassa kuvattiin aikuisopiskelijaksi hakeutumisen prosessia ammattikorkeakoulussa, motivaatiota, yhteisöllisyyttä ja vertaisuutta, hyvinvointia ja taloudellista tukea, kasvua ja kouluttautumista sosionomin ammattiin sekä sosionomia ammattina. Opinnäytetyömme oli laadullinen teemahaastattelututkimus. Työssämme haastateltiin helmikuun 2022 aikana 11 Laurea-ammattikorkeakoulun verkko-opiskelijaa yksilöhaastatteluina. Haastateltavat olivat edenneet polkuopintojen kautta tutkinto-opiskelijoiksi. Analysointimenetelmänä käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

Tutkimustuloksissa ilmeni, että aikuisopiskelijoille suunnatuissa opinnoissa tulee huomioida opiskelijat kokonaisvaltaisesti, sekä suunnitella opinnot huomioiden opiskelijoiden muu elämäntilanne. Erilaiset tavat hakeutua ammattikorkeakouluopintoihin tuovat laajempia mahdollisuuksia erilaisista lähtökohdista tuleville opintoihin pääsemiseksi. Aikuisopiskelijoiden tietotaitoa tulee hyödyntää vahvasti vertaisoppimisessa ja vertaisten merkitys nähdä tärkeänä voimavarana. Opiskelijoiden hyvinvoinnin haasteisiin tulee vastata entistä paremmin. Sosiaalialan tulevaisuus näyttäytyy tulevien ammattilaisten silmin laajoin työllistymismahdollisuuksin. Jatkokouluttautumista pidettiin todennäköisenä esimerkiksi paremman palkkaustason saavuttamiseksi.

Social services

Bachelor of social services

Laura Honkonen, Kristiina Nuuttila

From path studies to bachelor of social services by online studies- Adult students` experiences of the studies and the meaningful factors behind studying.

Year

2022

Pages

87

The purpose of this thesis was to examine experiential knowledge of the adult students of social services studying online, who had proceeded to Bachelor's degree studies from path studies. The goals were to produce information about Bachelor's degree studies of social services online and to make it visible, to discuss factors influencing the continuation of the studies and to demonstrate the path studies including the change from path studies to degree studies from the adult students' point of view. The information was generated for those considering to study social services and for Laurea University of Applied Sciences to help to develop the studies further. The research questions were: What kind of experiences did adult students of social services have about path and degree studies online? Which were the meaningful factors behind the progress of online Bachelor's degree studies?

The knowledge basis of the thesis reviews the application process for adult students in university of applied sciences, motivation, communiality and equality, well being and financial support, growth, development and education when studying of social services as well as social services as a profession. The thesis was carried out by qualitative research based on the theme interview method. During February 2022 eleven online students were interviewed individually. The analyzing method used was material based content inductive analysis.

The findings of the thesis revealed the importance of a comprehensive consideration of the adult students. It is important to plan the studies considering the overall life situation of the students. Different ways of applying to Bachelor's degree studies bring wider possibilities to those coming from different backgrounds. The know-how of adult students should be utilized in peer learning and the significance of peers should be seen as an important resource. The challenges related to well being of students should be noted better. From a point of view of future professionals the future of social services is seen as providing broad employment opportunities. Further education on the field was considered likely for example due to better salary levels.

Keywords: pathway studies, adult learning, online learning, Bachelor of Social Services, Laurea University of Applied Sciences

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Opiskelemaan ammattikorkeakouluun aikuisopiskelijaksi	8
2.1	Hakuprosessi Laurea-ammattikorkeakoulussa ja yhteishaku	9
2.2	Polku-opinnot Laurea-ammattikorkeakoulussa	10
2.3	Verkko-opinnot Laurea-ammattikorkeakoulussa	12
3	Aikuisopiskelijana ammattikorkeakoulussa	13
3.1	Motivaatio	15
3.2	Yhteisöllisyys ja vertaisuus	16
3.3	Hyvinvointi	17
3.4	Taloudellinen tuki.....	20
4	Ammattina sosionomi	22
4.1	Ammatillinen kasvu sosiaalialan ammattilaiseksi.....	24
4.2	Sosionomiksi Laurea-ammattikorkeakoulussa	25
4.3	Sosionomi sosiaalialan työkentällä.....	26
5	Opinnäytetyön prosessi.....	28
5.1	Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset.....	28
5.2	Työelämäkumppanina Laurea-ammattikorkeakoulu.....	29
5.3	Laadullinen tutkimusote	30
5.4	Teemahaastattelu aineistonkeruumenetelmänä.....	31
5.5	Aineistolähtöinen sisällönanalyysi ja tutkimustulosten esittäminen.....	35
6	Tutkimustulokset	38
6.1	Sosionomiksi aikuisopiskelijoina opiskelevien kokemukset polku- ja tutkinto- opinnoista verkossa	38
6.1.1	Polkuopintoihin hakeutuminen ja polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen	38
6.1.2	Polkuopintovuosi ja polkuopiskelijan rooli.....	41
6.1.3	Polkuopintojen kehittäminen	45
6.1.4	Verkko-opinnot opiskelumuotona	46
6.1.5	Verkko-opintojen sisällöt ja toteutustavat	48
6.1.6	Elämäntilanteen yhteensovittaminen verkko-opintojen kanssa.....	50
6.1.7	Aikuisopiskelijan rooli.....	51
6.1.8	Aikuisopiskelua tukevat elementit	52
6.1.9	Aikuisopiskelijan hyvinvointi	54
6.2	Merkityksellisinä näyttäytyvät tekijät aikuisopiskelijoiden verkko-opintojen etenemisen taustalla	57

6.2.1 Elämäntilanteen ja perheen yhteensovittaminen.....	57
6.2.2 Opintoja tukevat elementit	57
6.2.3 Aikuisopiskelijan rooli.....	58
6.2.4 Aikuisopiskelua tukevat elementit	60
6.2.5 Aikuisopiskelijan hyvinvoinnin tukeminen	62
6.2.6 Sosiaalialalle hakeutuminen, työhistoria ja koulutustausta	63
6.2.7 Sosiaalialan työkenttä	65
6.2.8 Jatkokouluttautuminen	68
7 Pohdinta ja johtopäätökset.....	69
Lähteet.....	76
Kuviot	80
Taulukot	80
Liitteet	81

1 Johdanto

Sosiaalialan ammattilaiseksi voi opiskella ja päteviytyä aikaisempaa monipuolisempien vaihtoehtojen ja väylien avulla. Aikuisopiskelijoiden mahdollisuudet opiskella muun elämän ohessa ovat helpottuneet ja opinnot ovat tulleet entistä lähemmäksi työelämälähtöisyyttä. Aikuisopiskelijoiden työelämässä kertynyt kokemuspohja mahdollistaa erinomaisen tulokulman vertaisoppimiselle sekä sosiaalialan teorian ja käytännön työn peilaamiselle.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kartoittaa kokemuseräistä tietoa sosionomiksi (AMK) verkossa opiskelevilta aikuisopiskelijoilta, joiden opinnot ovat edenneet tutkinto-opinnoiksi polkuopintojen kautta. Opinnäytetyömme tavoitteena oli tuottaa tietoa sosionomin (AMK) verkko-opinnoista sosionomiopintoja pohtiville sekä Laurea-ammattikorkeakoululle opintojen kehittämiseksi. Samalla tavoitteenamme oli tehdä näkyväksi sosionomiksi opiskelua verkossa, tuoda esille opintojen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä sekä havainnollistaa polkuopintojen kulkua käytännössä ja polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtymistä aikuisopiskelijoiden näkökulmasta. Tutkimuskysymyksinämme olivat: Millaisia ovat sosionomiksi aikuisopiskelijoina opiskelevien kokemukset polku- ja tutkinto-opinnoista verkossa? Millaiset tekijät näyttävät merkityksellisinä aikuisopiskelijoiden verkko-opintojen etenemisen taustalla?

Idea opinnäytetyöhömmme lähti omista kokemuksistamme polku- ja verkko-opiskelijoina sekä huomaamistamme kehitystarpeista. Verkko-opiskelu aiheena on verrattain uusi ja tutkimustietoa siitä löytyy vähän. Covid-19- pandemian aikana verkko- ja etäopiskelun toteuttamisen tarve on lisääntynyt eri kouluasteilla. Tulevaisuudessa verkossa toteutettavat koulutukset lienevät lisääntymään.

Opiskelu aikuisena on erilaista kuin nuorena. Motivaatiota löytyy usein enemmän ja vertaisoppimisen merkitys korostuu. Opiskelijoilta löytyy monesti jo paljon elämäkokemusta sekä erilaisia kokemuksia työelämästä. Verkko-opinnot mahdollistavat aivan uudenlaisen tavan opiskella. Opiskella voi käytännössä melkein mihin aikaan tahansa, missä tahansa ja työskennellä samaan aikaan päätoimisesti. Verkko-opinnot antavat mahdollisuuden edetä opinnoissa omaan tahtiin, joko paljon nopeammin tai hitaammin kuin muut. Aikuisopiskelijoiden ohjaus poikkeaa tavanomaisesta ja samalla tavat ohjata sekä opettaa verkossa muovaavat opetustapoja. Lätti ja Putkuri (2009, 194) toteavat, että aikuiskoulutusta järjestävien tulee kiinnittää huomiota aikuisopiskelijoille suunnatun ohjauksen sisältöön, menetelmiin ja tarvittavaan ohjaukseen aikuisopiskelijoiden elämäntilanteiden sekä aikuiskoulutuksen toteutumismuotojen haasteiden edessä.

Opinnäytetyömme alkaa teoriaosuudella, jossa esittelemme Laurea-ammattikorkeakoulun verkko-opiskelumahdollisuuksia, kerromme ammattikorkeakouluopiskelun erityispiirteistä

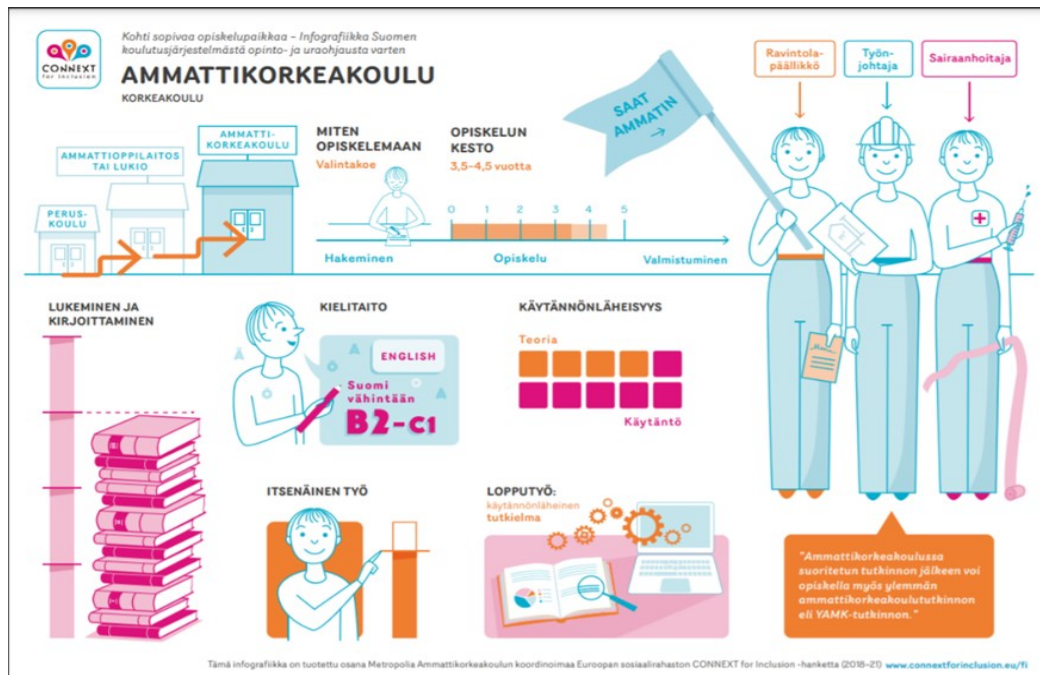
aikuisopiskelijana sekä sosionomiksi kehittymisestä ja sosiaalialalle työllistyvän mahdollisuuksista. Käymme läpi opinnäytetyömme tarkoituksen, tavoitteet ja tutkimuskysymykset. Kerromme työelämäkumppanistamme ja käymme läpi opinnäytetyöprosessia menetelmä- ja analysointiteoriaan tukeutuen. Tutkimustulokset-kappaleessa kerromme teemahaastattelumme tuloksista, joita havainnollistamme kuvioiden ja alkuperäisilmaisujen avulla. Lopuksi pohdimme tuloksista tehtäviä johtopäätöksiä sekä kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia. Opinnäytetyömme luotettavuutta ja eettisyyttä arvioimme sekä Opinnäytetyön prosessi-kappaleen että Johtopäätökset-kappaleen yhteydessä.

2 Opiskelemaan ammattikorkeakouluun aikuisopiskelijaksi

Hakeutuminen aikuiskorkeakouluopiskelijaksi voi syntyä monesta eri syystä. Opiskelijat saattavat hakeutua korkeakouluopintojen pariin halusta kouluttautua uudelleen. Toisilla saattaa olla tavoitteena ammattipätevyys alalla työskentelyn jo kertyneen ammattitaidon lisäksi ja osa haluaa opiskella ensimmäistä ammattikorkeakoulututkintoaan yhdistäen perhe-elämän ja opiskelun päiväopinnoista poikkeavalla opiskelutavalla. Aikuisopiskelijan roolissa opintojen, työelämän ja -uran sekä perhe-elämän yhdistäminen luo opiskelijalle sekä ammattikorkeakouluille uudenlaiset haasteet opintojen toteuttamiselle. Tämä luo myös mahdollisuuden uudellisille innovaatioille, joiden avulla pyritään mahdollistamaan entistä tasa-arvoisempi pohja korkeakouluopinnoille opiskelijoiden lähtökohdista huolimatta.

Ammattikorkeakoulut tarjoavat erilaisia tapoja hakeutua korkeakouluopintoihin sekä suorittaa opintoja. Aikuisopiskelijoille pyritään mahdollistamaan opintojen yhteensovittaminen muun elämän ohella. Aikuisopiskelijalle on saattanut kertyä työ- ja elämäkokemusta, joka voi edesauttaa opinnoissa. Aikuisopiskelijan aikaisemmat opinnot pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon esimerkiksi hyväksi lukemalla aikaisempia opintoja. (Opintopolku 2021a.)

Ammattikorkeakouluopinnot sisältävät yliopisto-opintoihin verrattuna enemmän käytännön oppimista. Teoriamuotoinen opiskelu on määrällisesti vähäisempää kuin yliopisto-opinnoissa. Ammattikorkeakouluopinnoissa käytännönläheisyys on erittäin merkittävä osa opintoja. Kuviossa 1 on kuvattu ammattikorkeakouluopintojen sisältö, jossa näkyy ammattikorkeakouluopintojen ydin, jossa käytännön kautta oppimisen osuus, itsenäinen opiskelu sekä lukemisen ja kirjoittamisen määrä korostuvat.

Kuvio 1: Kohti sopivaa opiskelupaikkaa - Infografiikka Suomen koulutusjärjestelmästä opinto- ja uraohjausta varten (Kaila, N., Salmenkangas, M. & Connect for inclusion-hanke. 2018.)

2.1 Hakuprosessi Laurea-ammattikorkeakoulussa ja yhteishaku

Laurea-ammattikorkeakoulun alemman ammattikorkeakoulun tutkintoihin voi hakeutua yhteishaun tai avoimen ammattikorkeakouluopintojen kautta. Avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettuja opintoja tulee olla suoritettuna 60 op, jotta opiskelija on hakukelpoinen erillishaussa (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021a). Toisen asteen opiskelijoilla on mahdollisuus hakeutua erillishaun kautta ammattikorkeakouluun väyläopintojen kautta, joita voi suorittaa 20 op verran (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021b).

Yhteishaku järjestetään hakukelpoisille hakijoille kaksi kertaa vuodessa. Hakukelpoisia ovat hakijat, jotka ovat suorittaneet suomalaisen lukion oppimäärän tai ylioppilastutkinnon, International Baccalaureate -tutkinnon (IB), European Baccalaureate -tutkinnon (EB), Reifeprüfung (RP) tai Deutsche Internationale Abitur tutkinnon (DIA), 120 opintoviikon tai 180 osaamispisteen laajuisen suomalaisen ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavan aiemman vähintään 80 opintoviikon laajuisen suomalaisen ammatillisen tutkinnon, suomalaisen opistoasteen tai ammatillisen korkea-asteen tutkinnon, näyttötutkintona suoritettua suomalaisen ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon tai niitä vastaavan aikaisemman tutkinnon tai ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa hakukelpoisuuden korkeakouluopintoihin (Ammattikorkeakouluun 2021a). Yhteishaussa voi ammattikorkeakouluun hakeutua suoraan toisen asteen todistuksen perusteella tai osallistumalla kaikkien ammattikorkeakoulujen yhteiseen valintakokeeseen. Jos hakijalla ei riitä todistusvalinnassa

pisteet ammattikorkeakouluun pääsemiseen, osallistuu hän ammattikorkeakoulujen yhteiseen valintakokeeseen etukäteen ilmoitetun aikataulun mukaisesti. Opiskelija valitsee hakiessaan korkeakouluun itselleen sopivimman ajankohdan pääsykokeelle ja osallistuu kokeeseen omalla tietokoneellaan valitsemansa ammattikorkeakoulun tiloissa. (Ammattikorkeakouluun 2021b.)

Avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettujen opintojen (60 op) perusteella opiskelija hakeutuu opiskelemaan tutkinto-opiskelijaksi erillishaun kautta. Laurea-ammattikorkeakoulussa erillishaun valinnat tehdään opintomenestyksen perusteella ja etusijalla ovat Laurea-ammattikorkeakoulun avoimissa opinnoissa opiskelleet opiskelijat. Muissa kuin Laurea-ammattikorkeakoulussa opiskelleille järjestetään soveltuvuuskoe erillisen aikataulun mukaisesti. Opintomenestyksen sosiaali- ja terveystieteiden avoimissa opinnoissa tulisi olla vähintään keskiarvolla 3, mutta opintomenestyksen lisäksi huomioidaan myös soveltuvuus alalle, kielitaito, asenne opiskeluun sekä opiskelutaidot. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021c.)

Sosiaali- ja terveystieteiden avoimissa opinnoissa hakeutuvien terveydellisiä ja toiminnallisia edellytyksiä arvioidaan ennen päätöstä opintopaikasta. Opiskelija itsearvioi omaa terveydentilaansa hakuaikana ja tarvittaessa toimittaa omasta terveydellisistä tai toiminnallisista edellytyksistä lisäselvityksen hakutoimistoon. Hakutoimisto toimittaa selvityksen eteenpäin opintopäällikölle, joka tekee päätöksen soveltuvuudesta alan opiskeluun. Terveydelliset ja toiminnalliset edellytykset perustuvat Sora-lainsäädäntöön, jonka mukaan sosiaali- ja terveystieteiden avoimissa opinnoissa on alaikäisten turvallisuutta, potilas- ja asiakasturvallisuutta tai liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, jotka rajoittavat opiskelijaksi ottamista. Opiskelijaksi hakeutuvan tulee kyetä terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään opintoihin kuuluviin käytännön tehtäviin ja harjoitteisiin. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021c)

2.2 Polku-opinnot Laurea-ammattikorkeakoulussa

Polkuopinnot tarjoavat kaikille mahdollisuuden opiskella ammattikorkeakoulussa ja valmistua alemman ammattikorkeakoulun tutkintoon. Laurea-ammattikorkeakoulussa polkuopintoja tarjotaan laajasti päivä-, monimuoto- ja verkkopohjaisina opintoina. Polkuopintoja opiskellaan pääsääntöisesti yhden vuoden ajan ja opiskelut koostuvat ensimmäisen vuoden opinnoista yhdessä tutkinto-opiskelijoiden kanssa. Polkuopiskelijoiden opintoihin ei kuulu harjoittelua. Polkuopinnot lasketaan kokoaikaiseksi opiskeluksi, jossa yksi opintopiste vastaa 27 tuntia työskentelyä. Polkuopinnot ovat maksullisia (400 €) opintoja ja laajuudeltaan vähintään 60 op verran, eikä niihin voi saada Kelan myöntämiä opintoetuuksia. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021d.)

Polkuopiskelijoilla on suurimmaksi osaksi samanlainen opintovuosi kuin tutkinto-opiskelijoilla. Heillä on samat säännöt ja oikeudet kuin tutkinto-opiskelijoilla, lukuun ottamatta terveyspalveluita. Polkuopiskelijat saavat ohjausta sekä tukea opintoihinsa ja he voivat tehdä näyttösuorituksia, joilla voidaan tunnistaa sekä tunnustaa opintosuorituksia. Polkuopiskelijan

tulee itse huolehtia siitä, että häneltä löytyy tarvittavat opiskelutaidot sekä osaaminen, jotta opinnoissa voi edetä. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021d.) Polkuopiskelijaksi voi hakea kaksi kertaa vuodessa ja polkuopintoja tarjotaan Laurea-ammattikorkeakoulun kaikilla kuudella kampuksella. Polkuopintoihin ilmoittaudutaan erillisen aikataulun mukaisesti. Hakija voi ilmoittautua vain yhteen koulutukseen tai ryhmään polkuopiskelijaksi. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021e.)

Ilmoittautumisen jälkeen hakija saa erillisen sähköpostin, jossa on kutsu ”Orientaatio avoimen AMK:n polkuopintoihin”- opintojaksoon, ja tekee kyseisen opintojakson tehtävät. Orientaatio avoimen AMK:n polkuopintoihin on itseopiskeltava verkkopohjainen opintojakso, jossa tutustutaan Laurea-ammattikorkeakouluun oppimisympäristönä. Opintojakson aikana on tarkoitus myös reflektoida omia opiskeluvalmiuksia korkeakouluopintoihin erilaisten tehtävien sekä testien avulla. Opintojakso on yhden opintopisteen laajuinen, joten se vastaa 27 tunnin työskentelyä ja sen voi suorittaa viikon aikana itselleen sopivassa tahdissa. Hyväksytysti suoritetusta opintojaksosta voi saada opintosuoritusmerkinnän, vaikka ei tulisi valituksi polkuopiskelijaksi. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021e.)

Valinnat polkuopiskelijoina tehdään hyväksytysti suoritettuna Orientaatio avoimen AMK:n polkuopintoihin opintojakson perusteella eri kriteereiden avulla. Ensimmäisenä kriteerinä on opintojakson kaikkien moduulien suoritukset. Moduuleissa on eri moduulien osia, erilaisia tehtäviä sekä moduulitestejä. Opiskelijan tulee saada minimipistemäärä moduulien testeistä, jotta hänet voidaan hyväksyä polkuopiskelijaksi. Toisena kriteerinä opiskelijaksi hyväksymiselle, jos opintojakson hyväksytysti suorittaneita on enemmän kuin opiskelupaikkoja, on saatujen pisteiden perusteella paremmuusjärjestys polkuhakukohteittain. Tarvittaessa tasapiste-tilanteessa on kolmantena kriteerinä videolla osoitettu alalle soveltuvuus, motivaatio, sitoutuminen opiskeluun sekä opiskeluvalmiudet. Neljäntenä kriteerinä on arvonta, ellei edellä mainittujen kriteerien avulla olla voitu valita opiskelijoita. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021e.)

Myönteisen valintapäätöksen yhteydessä tarjotaan opiskelupaikkaa, joka tulee ottaa vastaan heti valintatiedon saatuaan. Vastaanottaessa polkuopiskelupaikkaa tulee maksaa avoimen AMK:n vuosimaksu (400 €). Opiskelupaikkamaksu voidaan palauttaa tilanteessa, jossa opiskelija saa opiskelupaikan tutkintoon johtavasta koulutuksesta varasijajärjestelyn kautta Laurea-ammattikorkeakoulussa. Muussa tapauksessa maksua ei palauteta, vaikka opiskelija päättäisi jättää aloittamatta opinnot. Paikan vastaanottamisen jälkeen opiskelija saa erilliset ohjeet opintojen aloitukseen liittyen. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021e.)

Laurea-ammattikorkeakoulussa on ollut erilaisia tapoja polkuopintoihin hakeutumisessa. Teemahaastatteluissamme tuli esille erilaisia tapoja, joiden perusteella opiskelijat olivat päässeet polkuopintojen pariin. Polkuopintoihin hakeutuminen oli usean haastateltavan kohdalla

kaksivaiheinen prosessi, jossa prosessin ensimmäisessä vaiheessa valinta tapahtui ilmoittautumisjärjestyksessä. Vuosikursista riippuen on polkuopintoihin hakeutumisen toisessa vaiheessa tehty motivaatiovideointeja ja osallistuttu haastatteluihin. Hakuprosesseissa on myös järjestetty erilaisia kokeita tai testejä. Olemme kuvanneet teoriassamme tämänhetkisen hakuprosessin kulkua. Opinnäytetyön tuloksissa näkyvät erilaiset tavat hakeutua polkuopintojen pariin.

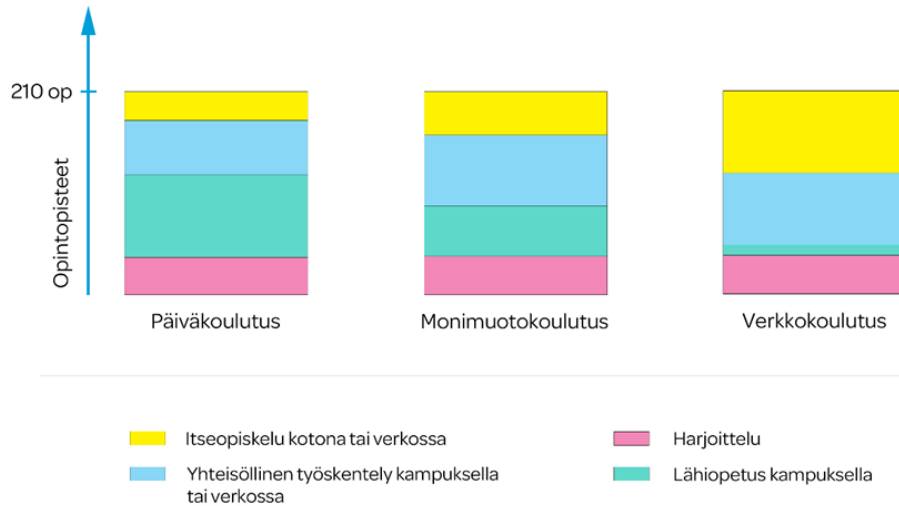
2.3 Verkko-opinnot Laurea-ammattikorkeakoulussa

Verkko-opiskelu mahdollistaa opintoihin osallistumisen paikkaan tai aikaan sitomatta. Verkko-pohjaiset opiskelutavat mahdollistavat erilaisista lähtökohdista tulevien opiskelijoiden osallistumisen opintoihin ja tutkintojen suorittamiseen. Osa verkko-opinto-opiskelijoista toimii aktiivisesti työelämässä ja osa jopa asuu ulkomailla. Laurea-ammattikorkeakoulun (2021f) mukaan kaikkia verkko-opiskelijoita yhdistää elämäntilanteen myötä rajoitteet osallistua päivä- tai monimuoto-opiskeluun.

Laurea-ammattikorkeakoulussa voi suorittaa eri tutkintoja kokonaan tai osittain verkossa. Verkko-opinnoissa opiskellaan päivä- ja monimuoto-opiskelijoiden kanssa samassa tahdissa, eikä opiskelutahti siksi ole joustava. Opiskelija voi kuitenkin valita mihin vuorokauden aikaan hän opiskelee ja missä hän opiskelee. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021f.) Verkkopohjainen koulutus on hyvin vahvasti vuorovaikutteinen ja sisältää paljon yhteisöllistä oppimista sekä ryhmätöiden tekemistä. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia digitaalisia työvälineitä ja ohjelmia. Laurea-ammattikorkeakoulussa käytetään Canvas-verkko-oppimisympäristöä sekä verkkokokouspalvelu Zoomia (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021f). Opiskelijoilla on käytössä pikaviestintäohjelma Teams, jonka avulla on helppo ja nopea pitää yhteyttä opiskelijakollegoihin sekä opettajiin.

Verkkopohjainen koulutus sisältää muihin opiskelumuotoihin verrattuna eniten itsenäistä ja verkossa opiskelua sekä yhteisöllistä työskentelyä verkossa tai kampuksella (Kuvio 2). Verkko-opinnoissa on verrattain pieni määrä lähiopetusta kampuksella ja verkko-opinnot järjestetään Laurea-ammattikorkeakoulussa kokonaan verkossa eli verkkokampuksella. Verkossa tapahtuvassa opiskelussa voidaan vaatia tietyillä tunneilla läsnäolovelvoitetta. Verkko-opinnot painottuvat itsenäiseen työskentelyyn ja tämä vaatii opiskelijalta itsensä johtamista sekä vahvaa sisäistä motivaatiota. Opiskelijalla tulee olla kyky itseohjautuvaisuuteen sekä aikatauluttamiseen. Sisäinen motivaatio ajaa opiskelijoita löytämään täyden potentiaalin sekä hyödyntämään sitä. Opiskelijalla tulee olla taitoa aikatauluttaa sekä raivata kalenterista tilaa opiskelulle lähes päivittäin. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021f.) Opiskelijan tulee huomioida eteen tulevien muutosten tuoma kuormitus sekä hyväksyä muutokset osana opintoja, samoin kuin elämässä. Haastetta opintoihin tuo jokaisen yksilön omat aikataulut ja niiden yhteensovittaminen, esimerkiksi ryhmätöitä tehdessä.

Miten haluat opiskella?

Kuvio 2: Opiskelumuodot Laurea-ammattikorkeakoulussa (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021f).

Verkko-opinnot eivät ole helpompi tapa opiskella kuin perinteinen luento-opiskelu. Opiskelijan olisi hyvä pilkkoa laajat kokonaisuudet pienempiin osiin, asettaa itselleen konkreettisia tavoitteita, laatia aikataulu ja varata kalenterista opiskelulle säännöllisesti aikaa. Opiskelijan on hyvä huomioida ja tarkastella mahdollisuutta hyödyntää työpaikkaansa opintojen edistämisen suhteen. Opiskelijan tulisi tehdä töitä systemaattisesti ja haastaa itsensä saavuttamaan tavoitteensa. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021f.)

3 Aikuisopiskelijana ammattikorkeakoulussa

Aikuisena opiskelemaan hakeutuminen poikkeaa monesti tavanomaisista lähtökohdista ja huomioon tulee ottaa muutakin kuin opintopaikan saaminen. Aikuisopiskelijalla on monesti takana työ- ja elämäkokemusta, jotka tukevat opintojen sisäistämistä. Toisaalta aikuisen arki saattaa olla jo niin vakiintunutta, että opintojen aloittaminen vaatii uudenlaista tapaa rakentaa oma arki. Aloittava aikuisopiskelija joutuu sovittamaan yhteen monesti perhe-elämän, talouden, työn sekä opinnot. Myös oma jaksaminen, vapaa-ajan tekeminen sekä kokonaisvaltainen hyvinvointi tulisi huomioida osana kokonaisuutta. Aikuisopiskelijalta vaaditaan organisointikykyä, stressinhallintataitoja ja kykyä sietää keskeneräisyyttä. Opintojen suorittaminen vaatii kurinalaisuutta ja realistista suhtautumista opintoihin (Opintopolku 2021a).

Putkurin (2009, 10) mukaan opintoja ja tutkintoon johtavaa koulutusta harkitseva aikuinen joutuu miettimään monia eri asioita ennen hakeutumista koulutukseen. Aikaisemmat kokemukset opiskelusta tai oppimisesta tulevat uudelleen tarkasteltavaksi ja opiskelijaksi

asettuminen tuo esiin monenlaisia ajatuksia (Putkuri 2009, 10). Opiskelija saattaa pohtia mahdollisuutta selviytyä opinnoista ja miten voisi hyödyntää jo hankittua osaamista. Ajatuksissa saattaa pyöriä huoli siitä, miten opiskelija saa sovitettua yhteen opiskelijan ja muut velvollisuutensa. Aikuisopiskelijalle koulutus voi olla yksi mahdollisuus päästä tavoitteisiin, jotka eivät ole aikaisemmin olleet mahdollista. Aikuiselle koulutus voi mahdollistaa täydentävän, syventävän tai laajentamisen aikaisemman osaamisen päälle ja se voi toisaalta olla mahdollisuus aivan uudelle suunnalle. Aikaisempaan elämänvaiheeseen kuulumattomat mahdollisuudet tehdä valintoja, ovat aikuiselle mahdollisia. (Putkuri 2009, 10.)

Taskilan (2009, 11) mukaan aikuisopiskelijat eroavat nuoriso-opiskelijoista olemalla selkeästi vanhempia, he ovat yleisesti olleet tai ovat työelämässä ennen koulutusta tai sen aikana ja todennäköisemmin aikuisopiskelijoilla on alaikäisiä lapsia huolettavanaan. Tutkinnon suorittaneiden aikuisopiskelijoiden keski-ikä on 39,8 vuotta kuin vastaavasti se nuoriso-opiskelijoilla on 25,1 vuotta. Ero näkyy myös pohjakoulutuksissa, ja aikuisopiskelijoilla on kulunut edeltävistä opinnoista jonkin verran aikaa. Aikuisopiskelijoiden keskeyttämistaste on merkittävästi suurempi kuin nuoriso-opiskelijoiden. (Taskila 2009, 11.) Ammattikorkeakoulun mahdollisuus tukea opiskelumotivaatiota sekä joustavuus opiskelijoiden elämäntilanteen mukaan ovat merkityksellisessä roolissa opiskelijoiden opintojen sujuvuuden kannalta. (Taskila 2009, 12) Opiskeluiden yhdistäminen työssäkäyntiin, perheeseen ja mahdollisesti ruosteessa oleviin opiskelutaitoihin vaativat Taskilan (2009, 12) mukaan vähäistä unta, uhrauksia sekä motivaatiota.

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen (AHOT) järjestelmät ammattikorkeakouluissa ovat aikuisopiskelijoille tärkeitä. Opiskelijan aloitteesta tehtävään aikaisemman osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen tulisi kiinnittää huomiota sekä viestittää sen käytänteistä, toimintaperiaatteista ja siitä, mitä ahotoinnilta voi olettaa. Opiskelijoiden yhdenvertaisuus tulisi huomioida ja siksi käytänteiden tulisi olla yhteneväisiä. Aikuisopiskelijalle tulisi tehdä henkilökohtainen opintosuunnitelma, joka tukee aikuisopiskelijan opintojen sulautumista yksilön elämäntilanteeseen. (Taskila 2009, 12.) Taskilan (2009, 12) mukaan aikuisopiskelijalle tulisi pyrkiä tarjoamaan monipuolisesti erilaisia tapoja opiskella opintosuunnitelman mukaisesti.

Taskila (2009, 12) puhuu aikuisopiskelijoiden oikeudesta saada samoja ohjaus- ja tukipalveluita, vaikka opiskelu tapahtuu usein eri aikoina kuin nuoriso-opiskelijoilla. Hän jatkaa, että aikuisopiskelijoiden ääntä ei ole saatu tarvittavalla tavalla kuuluviin ammattikorkeakouluissa verrattuna nuoriso-opiskelijoihin, eivätkä opiskelijakunnat tavoita aikuisopiskelijoita tarvittavalla tavalla. Taskilan (2009, 12) mukaan sekä opiskelijakuntien että ammattikorkeakoulujen tulisi miettiä, miten ja minkälaisia palveluita tarjotaan niin, että niistä hyötyvät myös aikuisopiskelijat. Hänen mielestään tulisi toisaalta miettiä, miten viestitään niin, että se tavoittaa aikuisopiskelijat. Opiskelijakunnan onnistuminen viestinnässä ja palveluiden tarjoamisessa

vahvistaa ammattikorkeakoulun roolia yhteisöllisyyttä ja opiskelumotivaatiota tukevana palveluiden tuottajana. (Taskila 2009, 12.)

3.1 Motivaatio

Jotta meillä riittää tarmoa ja energiaa työskennellä kohti tavoitteitamme ja unelmiamme, tarvitsemme motivaatiota. Modernissa motivaatiopsykologiassa motivaatiota lähestytään tavoitteiden näkökulmasta, jossa pyritään kohtamaan minkälaisia tavoitteita, pyrkimyksiä tai hankkeita ihmisillä on, millaiseksi he arvioivat mahdollisuutensa toteuttaa niitä, kuinka tärkeiksi he ne kokevat ja millaisia tunteita niihin liittyy. (Tuominen-Soini 2014, 244.) Nykyisiä oppimismotivaatioiden tutkimuksia kuvaa se, että oppimismotivaation teorioita on useita. Teorioissa esiintyy minäkuvaan ja erilaisiin kompetensseihin liittyviä näkökulmia sekä termejä, kiinnostus tiettyyn asiaan ja muiden ihmisten merkitys motivaation kannalta sekä uusimmassa teorioissa tunteiden keskeinen merkitys. (Salmela-Aro 2018, 10.)

Miao (2021, 115) puhuukin motivaatiosta taikavoimana, joka saa ihmisen tarttumaan toimeen, pitämään yllä rutiineja ja työskentelemään pitkäjänteisesti tavoitteiden eteen, vastaiskuista ja epäonnistumisista huolimatta. Tuominen-Soinin (2014, 244) mukaan tavoitteellinen opiskelu vaatii aina jonkinlaista kipinää - motivaatiota. Hänen mukaansa oleellisempaa on keskittyä laadullisten motivaation erojen tarkasteluun kuin yksinomaan motivaation määrään. Oppimista ja opettamista merkittävästi ohjaava tekijä on opiskelijakeskeinen ominaisuus eli opiskelumotivaatio.

Kolme perustarvetta ruokkivat sekä mahdollistavat sisäisen motivaation voimavaroja. Yhteenkuuluvuus on perustarpeemme olla yhteydessä muihin ihmisiin, kuulua johonkin ryhmään sekä tuntea itsemme arvostetuksi ja hyväksytyksi. Kyvykkyys on opiskelijan käsitys itsestään oppijana. Kyvykkyys on tunnetta omista oppimiseen tarvittavista taidoista, siitä, miten hän voi kehittyä harjoittelun avulla itselleen mielekkäissä taidoissa ja onnistua siinä, mihin ryhtyy. Omaehtoisuus on sitä, kuinka paljon motivaatio kumpuaa yksilön vapaasta tahdosta ja mahdollisuuksista vaikuttaa omaan elämäänsä. Tutkimukset osoittavat, että olemme valmiimpia sitoutumaan pitkäkestoisesti niihin asioihin, jossa tekeminen on mielekästä sekä omien arvojen mukaista ja kun koemme, että valinnoillamme ja päätöksillämme on todellista merkitystä. (Miao 2021, 121-127.)

Yhteenkuuluvuuden, kyvykkyuden ja omaehtoisuuden tarpeiden täyttyessä ja ollessa tasapainossa, ihminen on sisäisesti motivoituneempi, voi paremmin, oppii paremmin ja toimii rakentavammin myös yhteisön jäsenenä (Miao, 2021, 129). Kuviossa 3 on kuvattu sisäisen motivaation osa-alueet itsemääräämisteorian perustarpeiden mukaisesti.

Kuvio 3: Perustarpeista rakentuva sisäinen motivaatio (Honkonen 2021)

Haasteet ja kamppailut liittyvät monesti siihen, että meidän on vaikeaa sitoutua ottamaan niitä askeleita, jotka vievät pitkällä aikavälillä kohti tavoitteitamme (Miao 2021, 116). Ulkoista motivaatiota ruokkivat palkkiot ja hetkelliset kannustimet eivät toimi pitkäkestoisen motivaation ylläpitämiseen. Miao (2021, 118) mukaan, olemme valmiita panostamaan vähemmän sellaiseen tavoitteeseen, jossa vain toiminnan lopputuloksella on merkitystä. Hänen mukaansa ulkoinen motivaatio voi kuitenkin kääntyä kohti sisäistä motivaatiota, kun ymmärrämme, kuinka toiminnan tavoite tukee todellisia tarpeitamme ja päämääriämme. Kun oppiminen itsessään tuntuu mielekkäältä, voidaan sanoa motivaation olevan sisäistettyä (Miao 2021, 120).

Oppiminen ei ole pelkästään yksin suorittamista ja puurtamista. Oppiminen myönteisen yhteisöllisyyden vallitessa mahdollistaa palautteen jakamisen sekä sparrauksen kulttuurin (Miao 2021, 122). Miao (2021, 122) mukaan, palaute on elintärkeä kaikelle oppimiselle ja kehitykselle, sillä yksilöt eivät pysty aina refleктоimaan omaa tekemistään realistisesti. Palautteen antaminen ja vastaanottaminen on helpompaa, kun yhteisö on myötätuntoinen ja yhteen hiileen puhaltava. Yhteisön merkitys on yksilötasolla suuri myös motivaation ja innostuksen näkökulmasta, koska nämä tarttuvat ihmisestä toiseen. (Miao 2021, 122.) Ilman keskinäistä kilpailua ja avointa oppimistulosten vertailua ja kasvojen menettämisen pelkoa, voi yhteisö toimia suurena voimavarana oppimisen kannalta.

3.2 Yhteisöllisyys ja vertaisuus

Vertaista voisi kuvailla henkilöksi, joka kuuluu samaan sosiaaliseen ryhmään kuin toinen henkilö tai ryhmä. Heillä on samantapaiset arvot, kokemukset ja elämäntavat ja he ovat suunnilleen samanikäisiä. Vertaishenkilön voisi kuvata pohjimmiltaan olevan ihminen, jossa tuntee jotain omasta itsestään. Vertaisoppimisen avulla pystymme vaikuttamaan vertaistemme

elämään myönteisellä tavalla. Vertaisoppimista voisi kuvailla epävirallisen oppimisen prosessissa, joka edistää eri taustoista lähtöisen olevien ihmisten voimaantumista, itseluottamusta ja riippumattomuutta. (EPTO 2016, 17-19.) EPTO: n (2016, 19) mukaan vertaisoppiminen perustuu ajatukseen jokaisesta yksilöstä oman elämänsä asiantuntijana. Vertaisoppijat ovat suhteessa toisiinsa tasavertaisia. Vertaisoppiminen on laaja yläkäsite, jonka alle piiloutuu erilaisia lähestymistapoja, joihin useimmiten sisältyy jonkinasteinen koulutuselementti (EPTO 2016, 21).

Koho, Leppänen, Mustonen & Niemelä (2014, 18) summaavat vertaisoppimista oppimis- tai opettamisstrategiaksi, jossa opiskelijat oppivat yhdessä toistensa kanssa tai toisiltaan ilman opettajan välitöntä interventiota. Yhdessä oppimisen käsitteistö ei ole vakiintunutta ja vertaisoppimisesta on käytetty erilaisia termejä, joiden avulla voidaan korostaa esimerkiksi ryhmän laatua, ryhmätyön tulosta tai oppimismenetelmää. He käyttävät vertaisoppimisen termiä kattokäsitteenä, jonka he jakavat kahteen alakäsitteeseen, yhteistoiminnalliseen oppimiseen (co-operative learning) ja vertaisohjaukseen (peer tutoring). (Koho ym. 2014, 18.)

Yhteistoiminnallisen oppimisen punaisena lankana on, että oppijat auttavat toisiaan saavuttaakseen parhaimman lopputuloksen. Siinä korostetaan ryhmän jäsenten positiivista riippuvuutta toisistaan sekä kaikkien ryhmän jäsenten aktiivista roolia yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. (Koho ym. 2014, 19.) Koho ym. (2014, 18-19) korostaa, että yhteistoiminnallisen ryhmässä oppimisen on osoitettu parantavan opiskelijoiden oppimista ja valmiuksia, jossa tärkeimpänä tekijänä on ryhmän muiden jäsenten kanssa tehtävä vuorovaikutteinen yhteistyö. Opiskelija joutuu keskustelemaan, selventämään sekä perustelevaan näkemyksiään ja käsityksiään toisille opiskelijoille (Koho ym. 2014, 19). Tämä tukee opiskelijoiden oppimista.

Koho ym. (2014, 23-24) pohtivat vertaisoppimismalleissa olevan mahdollisuuden ”vapaamatkustajiin”, jossa opiskelijoille voi olla liian suuri luottamus ryhmäopiskeluun ja vähäinen panostus itseopiskeluun. Välitön vuorovaikutus ja vastavuoroisuus niin yksilöiden kuin eri ryhmien välillä sekä päämääräsuuntautuneisuus ovat onnistumisen kannalta merkittävimpiä tekijöitä vertaisoppimistilanteessa. Yhteistoiminnallinen oppiminen on sujuvaa ryhmätyötä, jossa merkityksellisessä roolissa on hyvä ohjaus, jossa argumentoinnin ja keskustelun arvo ovat opiskelun sekä syväoppimisen väline. (Koho ym. 2014 23-26.)

3.3 Hyvinvointi

Opiskeluhyvinvointi on kokonaisvaltaista opiskelijoiden hyvinvointia. Opiskeluhyvinvointi sisältää myös opiskelijoiden tukemista opiskelussa, oppimisessa ja kehittymisessä. Tavoitteena on, että jokainen opiskelija saa tarvitsemansa tuen sekä tarvitsemansa välineet hyvinvointinsa ylläpitämiseen ja sen esteiden poistamiseen. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021g.)

Joka neljäs vuosi tehtävän Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimuksen tutkimustulokset (THL 2021) osoittavat, että opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvät pulmat ovat kasvaneet, ja tutkijat ovat huolissaan yleistyneistä ahdistus- ja masennusoireista (THL 2021). Tutkimuksen mukaan, joka kolmas korkeakouluopiskelija kärsi ahdistus ja/tai masennusoireista (kuvio 4) eli oli psyykkisesti kuormittunut (Parikka ym. 2021). Opiskelevilla naisilla todettu masennus sekä todettu ahdistuneisuushäiriö olivat yleisempiä kuin miehillä, ja naiset kokivat miehiä yleisemmin päiväaikaista väsymystä. Opiskelevista naisista jopa 40 % kertoi psyykkisestä kuormittuneisuudesta. Kuulumattomuutta opiskeluun liittyviin ryhmiin koki joka neljäs opiskeleva nainen ja joka kolmas opiskeleva mies. (Parikka ym. 2021.) Joka kuudennella korkeakouluopiskelijalla oli riski sairastua syömishäiriöön, josta naisista 26 % ja miehistä 8 % kuului riskiryhmään. (Parikka ym. 2021.) Tutkimustulokset osoittavat, että opiskelijoiden hyvinvointiin on kiinnitettävä huomiota ja opiskelijoiden hyvinvointia on tuettava kokonaisvaltaisesti.

Kuvio 4: Psyykkisesti kuormittuneet korkeakouluopiskelijat KOTT 2021- tutkimuksen mukaan (THL 2022).

Opiskelijoita tuetaan Laurea-ammattikorkeakoulussa monipuolisesti. Läsä olevat ammattikorkeakoulututkintoa tai ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat tutkinto-opiskelijat ovat oikeutettuja YTHS:n (Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön) terveydenhoitopalveluihin. Laurea-ammattikorkeakoulu (2021g) tukee opiskelijoiden hyvinvointia tarjoamalla liikuntapalveluita. Zone- ammattikorkeakoulujen liikuntapalvelut ovat Haaga-Helian, Laurean ja Metropolian yhteiset liikuntapalvelut, joiden tehtävänä on korkeakouluuyhteisön liikuttaminen sekä korkeakoulujen arkiaktiivisuuden lisääminen (Zonesports 2021). Zone- liikuntapalvelut koostuvat monipuolisesta, edullisesta ja innostavasta liikunnasta kaiken tasoille liikkujille ja

palvelutarjontaan kuuluu ryhmäliikunta, palloilu sekä kuntosali- ja hyvinvointipalvelut (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021g).

Laurea-ammattikorkeakoulu tarjoaa myös opintopsykologin ja oppilaitospastoreiden palveluita opiskelijoiden tueksi. Opintopsykologin vastaanotolla voi keskustella elämäntilanteesta sekä etsiä välineitä paremman itsetuntemuksen ja oman elämän ongelmien hallintaan. Tavoitteena on tukea opiskelijoiden hyvinvointia, opiskelukykyä ja mielenterveyttä kokonaisvaltaisesti. Palvelu on lyhytkestoista neuvontaa, opiskelijalle maksutonta ja psykologina toimii terveydenhuollon ammattihenkilö, jonka kanssa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021g.) Opiskelija voi ottaa yhteyttä oppilaitospastoreihin, kun opiskelijalla on tarve jutella elämän eri haasteista tai uskonnollisista tai hengellisistä pohdintoista. Oppilaitospastorit järjestävät erilaista toimintaa yhdessä hyvinvointiryhmän ja opiskelijakunta Laureamkon kanssa. Oppilaitospastoreita sitoo vaitiolovelvollisuus ja palvelu on maksutonta. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021g.)

Rahikainen (2016, 62) toteaa tutkielman tuloksissaan, liittyen yliopisto-opiskelijoiden kokemaan päivittäiseen hyvinvointiin ja stressiin, että vapaa-aikaa, opiskelua, ystäviä ja siihen kytkeytyvää sosiaalista kanssakäymistä, fyysistä terveyttä (sairauspoissaolo, liikunta, ruoka), riittävää unta ja lepoa sekä perhettä voidaan pitää yliopisto-opiskelijan päivittäisen hyvinvoinnin merkittävimpinä lähteinä. Rahikainen (2016, 69) nostaa esiin käytännön johtopäätösten kannalta tärkeimmäksi tulokseksi tasapainoilun opintojen ja vapaa-ajan välillä, koska se näyttäisi selkeästi olevan yhteydessä opiskelijan kokemaan hyvinvointiin. Hänen mukaansa ajanhallintaan liittyvät asiat korostuivat hyvinvointia edistäen sekä toisaalta vähentäen ja näin ollen opiskelu hallitsee opiskelijoiden ajankäyttöä ja vaikuttaa koettuun hyvinvointiin. Unen puute ja sen ongelmat sekä sairastaminen muodostuivat tutkielmassa hyvin merkittäviksi hyvinvointia alentaviksi tekijöiksi fyysisen terveyden osalta (Rahikainen 2016, 63). Rahikainen (2016, 63) pohtii tutkielman myönteiseksi tulokseksi ystävien ja kavereiden merkityksen hyvinvoinnissa. Hänen mukaansa alle kymmenesosa oli kokenut, että vuorovaikutuksen puute ja sen ongelmat olivat vähentäneet koettua hyvinvointia. Tutkielman mukaan stressinhallintakeinoina opiskelijoilla oli merkittävämpänä tekijänä opiskelijoiden opiskelujen eteenpäin vieminen. Opiskelijoilla on vaikeaa tasapainottaa kaikkien elämän osa-alueita ja siksi yleisen kaaoksen tunteen vähentäminen ja ajatusten siirtäminen opiskelun ulkopuolisiin asioihin korostui toisena merkittävänä stressinhallintakeinona. (Rahikainen 2016, 64.) Kolmas tutkielman tuloksissa esiin nouseva teema on opiskelun ja hyvinvoinnin yhteys. Rahikainen (2016, 65) kertoo opiskelun näyttäytyneen tutkielmassa hyvin eri tavoin. Opiskelu koettiin hyvinvoinnin osana, stressinhallintakeinona sekä hyvinvointia edistävänä sekä vähentävänä tekijänä.

Aikuisopiskelijoiden hyvinvointi rakentuu monen eri asian summasta. Arjen eri osa-alueet, perhe-elämä, työ- ja urakehitys, opiskelu, sosiaaliset suhteet ja taloudellinen asema ovat esimerkkejä hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Opiskelijan motivaatio, stressinsietokyky,

resilienssikyky sekä itsetuntemustaidot korostuvat, kun elämässä tulee kuormitusta ja suuremman kantokyvyn vaativaa stressiä. Aikuisopiskelijalta vaaditaan arjen organisointikykyä sekä aikatauluttamisen taitoa. Itsetuntemuksella on merkityksellinen rooli tunnistaa ja sanoittaa omaa minäkuva ja kykyä suoriutua arjesta. Itsetuntemus kehittyy kokemustemme perusteella ja se on jatkuva prosessi. (Pennonen 2021, 11.) Hyvä itsetuntemus lisää hyvinvointia ja parantaa elämänlaatua ja sen avulla voidaan huomata asioita, joita itsessään tulisi mahdollisesti kehittää (Pennonen 2021, 12). Pennosen (2021, 12) mukaan itsetuntemus selkeyttää omia arvoja, tavoitteita ja rajoja, joista on apua kohdatessa elämän eteen tuomia haasteita. Itsetuntemusta voi kehittää halutessaan, mutta se vaatii asian ääreen pysähtymistä. Päivittäisen tapahtumien, tunteiden ja ajatusten läpi käyminen automaattisesti kehittävät itsetuntemusta. (Pennonen 2021, 13.) Itsetuntemuksen harjoittelu sekä tietoinen läsnäolo toimivat hyvinvointia edistävinä tekijöinä sekä osaltaan ennalta ehkäisevät opiskelijoiden liiallista kuormittumista.

3.4 Taloudellinen tuki

Aikuisena opiskelijana on oikeutettu samoihin opintoetuihin kuin muutkin opiskelijat. Opintotuki, asumistuki sekä opintolaina ja siihen saatava valtioneuvoston tuki kuuluvat aikuisopiskelijan etuuksiin. Monesti aikuisopiskelijalla on haasteena taloudellisesti yhdistää pelkkää opiskelua ja muuta elämää. Tavanomaiset opiskelijoiden tuet eivät ole aina riittävät turvaamaan aikuisopiskelijoiden elämää, johon monesti kuuluu myös perhe. Työssä käyminen opiskelun ohessa on monen aikuisopiskelijan arkea ja tekee mahdottomaksi tukien hakemisen. Monesti aikuisopiskelijan täysipäiväinen opiskelu ei ole mahdollista muusta elämästä johtuen, joten opiskelua yhdistetään työssäkäynnin oheen. Työllisyysrahaston mahdollistaman aikuiskoulutusten avulla opiskelijoilla on mahdollista jäädä täysipäiväisiksi opiskelijoiksi tai opiskella osan aikaa ja käydä töissä yhtäaikaista.

Aikuiskoulutustukea on mahdollista saada omaehtoiseen opiskeluun, jos opiskelijalla on voimassa oleva työ- tai virkasuhde, tai opiskelija toimii yrittäjänä. Aikuiskoulutustukea voidaan myöntää, jos opiskelijalle on kertynyt vähintään kahdeksan vuotta työhistoriaa ja työntekijä on ollut nykyisessä työsuhteessaan vähintään vuoden ajan. Hakijan tulee asua Suomessa ja kuulua Suomen sosiaaliturvan piiriin ja jäädä työstään osittaiselle tai kokoaikaiselle opintopaalle. Aikuiskoulutustukea voidaan myöntää opintoihin, jotka johtavat tutkintoon tai tutkinnon osien suorittamiseen tai ovat hakijalla lisä- tai täydennyskoulutusta. Ehtona on myös se, että koulutusta järjestetään Suomessa toimivassa julkisen valvonnan alaisessa oppilaitoksessa. Aikuiskoulutustukea ei voi saada päällekkäin muiden etuuksien kanssa tai suorittaessaan asevelvollisuutta tai siviilipalvelusta. (Työllisyysrahasto 2022.)

Aikuiskoulutustuki on ansiosidonnainen etuus ja sen määrä määräytyy ensihakemusta edeltävän 12 kuukauden ansioiden perusteella. Tuen määrässä huomioidaan päätoimen sekä kaikki

sivutoimista saadut palkkatulot. Tukiajalla opiskelijan saamat tulot huomioidaan maksuajankohdan mukaan, vaikka tulot olisi ansaittu eri ajankohtana. Aikuiskoulutushakemuksessa ja tuen maksun aikana työllisyysrahasto hyödyntää tulorekisteriä etuus- ja palkkatietojen tarkastamiseen. (Työllisyysrahasto 2022b.)

Aikuiskoulutustuen aikana saadut tulot vaikuttavat tukikuukausien kulumiseen (Kuvio 5). Opiskelijan ansaitessa yli puolet tuen perustana olevasta palkasta, kuluu tukikuukausia 0,5 kuukautta. Jos opiskelija tienaa alle puolet tuen perustana olevasta palkasta, kuluu tukikuukausia yhden kuukauden verran. Tukikuukausien aikana saatavat tulot vaikuttavat myös kerryttävään opintopistemääriin. Opiskelijan tienatessa yli puolet tuen perustana olevasta palkasta, tulee opintopisteitä kertyä 2 opintopistettä kuukaudessa. 4 opintopistettä tulee kertyä, jos tienaa vähemmän kuin puolet tuen perustana olevasta palkasta. Aikuiskoulutustukea voi saada enintään 15 kuukaudelle. (Työllisyysrahasto 2022b.)

Tulot vaikuttavat opintovaatimuksiin ja tukikuukausien kulumiseen

Tulojen vaikutus opintovaatimuksiin

Jos tuloja on tukikuukauden aikana...

Tulojen vaikutus tukikuukausien kulumiseen

Jos tuloja on tukikuukauden aikana...

Kuvio 5: Tulojen vaikutus aikuiskoulutustuen vaadittaviin opintopistemääriin ja kuluviin tukikuukausiin (Työllisyysrahasto 2022).

Aikuiskoulutustuki uudistui 1.8.2020 ja se toteutettiin työmarkkinaosapuolten aloitteesta. Lakiuudistusta valmisteltiin yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön, työmarkkinaosapuolten ja muiden sidosryhmien kanssa vuodesta 2019 ja uudistuksen tavoitteena oli kannustaa työntekoon opiskelun ohessa sekä saada uusia käyttäjiä aikuiskoulutustuen piiriin. Vuonna 2019 myönnettiin aikuiskoulutustukea 25 701 henkilölle, joka oli kaikkien aikojen ennätys. (Työllisyysrahasto 2022b.) Opinnäytetyömme haastatteluihin osallistuneissa oli opiskelijoita, jotka olivat aloittaneet opintonsa ennen aikuiskoulutustuen uudistusta. Aikuiskoulutustuen muutokset eivät koske niitä opiskelijoita, jotka ovat hakeneet aikuiskoulutustukea ennen 1.8.2020.

Näiden opiskelijoiden tuet määräytyvät edeltävien aikuiskoulutustuen ehtojen mukaisesti. (Työllisyysrahasto 2022c.)

4 Ammattina sosionomi

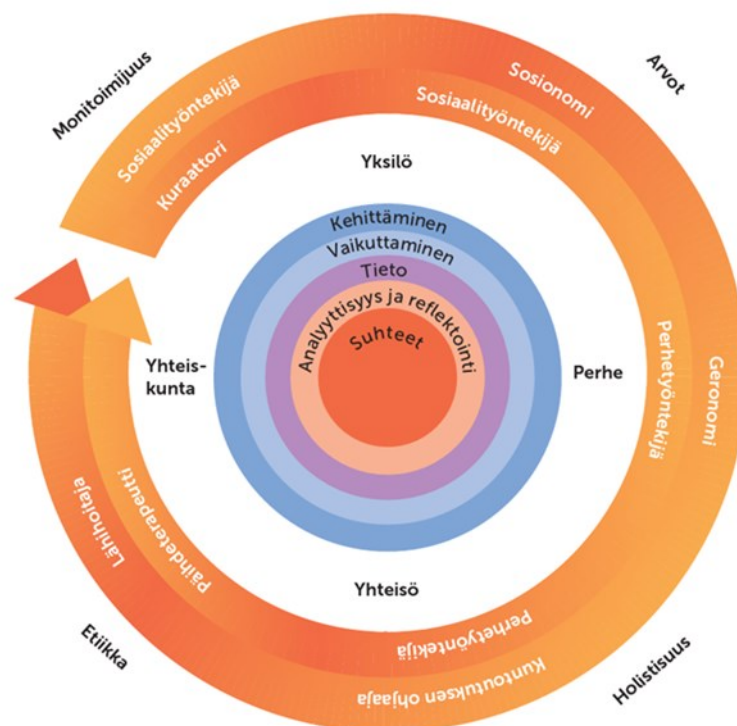
Sosiaalialan koulutuksen saaneella ammattilaisella, sosionomilla, on laaja-alaiset mahdollisuudet työskennellä eri asiakasryhmien parissa. Ihmisten hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen sekä huono-osaisuuden ehkäiseminen ovat sosionomin tehtäviä. Työ on asiakastyötä, ryhmien ja yhteisöjen ohjaamista, johtamis- ja kehittämistyötä sekä projektitehtävissä tai yrittäjänä toimimista. (Opintopolku 2021b.) Sosionomi (AMK) -tutkinto on ammattikorkeakoulututkinto, joka koostuu 210 opintopisteen kokonaisuudesta (Talentia 2021). Sosionomi (AMK) -tutkinto valmistaa ammattihenkilöitä erilaisiin yksityisten ja julkisten sektoreiden sosiaalialan asiantuntemusta vaativiin tehtäviin (Talentia 2021). Harjoittelussa, erilaisissa projekteissa ja opinnäytetyössä korostuu sosionomiopintojen työelämälähtöisyyden keskeinen piirre. Opinnot koostuvat perus-, ammatti- ja vapaasti valittavista opinnoista, harjoittelusta sekä opinnäytetyöstä. Opiskelu on itsenäistä, joka korostaa opiskelijan omaa motivoituneisuutta ja vastuuta omasta opiskelusta. Halutessaan osan opinnoista voi suorittaa ulkomailla. (Opintopolku 2021b.)

Sosiaalialan, tarkemmin sosiaalihuollon ammattilaiset ovat laillistettuja nimikesuojattuja ammattihenkilöitä. Sosionomilla sosiaalialalla on laaja työkenttä ja sosionomit voivat toimia erilaisissa tehtävissä. Raatikaisen ym. (2020, 69) mukaan sosionomit sijoittuvat moniin eri tehtäviin ja toimivat itsenäisesti sosiaalisen tuen, kasvatuksen, neuvonnan ja ohjauksen tehtävissä sosiaalipalveluissa sekä varhaiskasvatuksessa. Sosionomi voi työskennellä myös johto- ja esimiestehtävissä varhaiskasvatuksessa ja laitos- ja asumispalveluiden yksiköissä, sosiaalipalvelutoiminnan suunnittelu- ja kehittämistehtävissä sekä hallinnollisissa tehtävissä. Sosionomin työ voi sisältää työparityöskentelyä sosiaalityöntekijöiden sekä lähi- ja kodinhoitajien kanssa oman alansa asiantuntijoina. (Raatikainen ym. 2020, 69.) Sosionomien tehtävänimikkeiden kirjo on laaja ja jatkossa tavoitteena on yhdenmukaistaa tehtävänimikkeitä. Jatkossa olisi tarkoitus käyttää ainoastaan sosionomi- käsitettä yhdessä etuliitteen kanssa, esimerkiksi lastensuojelun sosionomi. Sosionomin työ on itsenäistä, omaa ammatillista osaamista, harkintaa, vastuuta ja velvoitteita edellyttävää asiantuntijatyötä. (Raatikainen ym. 2020, 71.)

Sosiaalihuollon ammattihenkilölain (817/2015) luvun 2 8 §:ssä määritellään, että oikeuden harjoittaa laillistettuna ammattihenkilönä sosionomin tai geronomin ammattia myöntää sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto suoritetun ammattikorkeakoulututkinnon perusteella. Laki sosiaalialan ammattihenkilöistä (817/2015) velvoittaa ammattihenkilöitä ylläpitämään ammattitaitoaan ja huolehtimaan ammattieettisten velvollisuuksien toteutumisesta. Sosiaalihuollon ammattihenkilölakia sovelletaan julkisen ja yksityisen työnantajan palveluksessa

toimiviin ammattihenkilöihin sekä itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiviin ammattihenkilöihin (Raatikainen, Rahikka, Saarnio & Vepsä 2020, 68).

Holistinen eli kokonaisvaltainen ihmiskäsitys sosiaalialan työssä sisäistää, ettei ihminen ole vain irrallinen eri osien summa vaan vuorovaikutteinen kokonaisuus, jossa on aina läsnä fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen puoli. Vahva ammattietiikka on osa sosiaalialan työtä ja se ohjaa alan ammattilaisten työskentelyä. Kuviossa 7 on kuvattu sosionomin työn sisältökokonaisuus, jossa ammattinimikkeet kuvaavat sosiaalialan työn dynaamisuutta, vuorovaikutuksellisuutta sekä yhteistoiminnallisuutta. (Raatikainen ym. 2020, 77-79.)

Kuvio 6: Sosionomin sisältökokonaisuus arkisessa työssä (Raatikainen ym. 2020, 79).

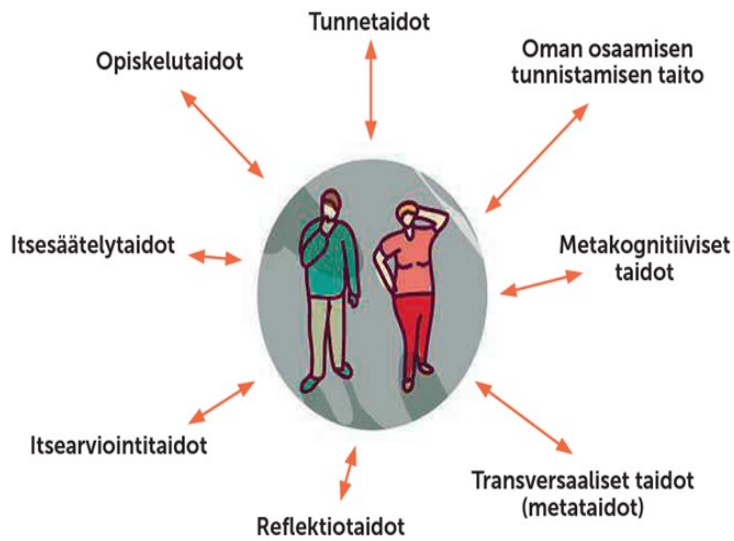
Ydinalueena sosiaalialan työkentällä on ihmisten väliset suhteet, ihmisten suhde lähiympäristöönsä sekä yhteiskuntaan. Nämä suhteet ilmenevät vuorovaikutuksessa. Sosionomi työskentelee kaikilla vuorovaikutussuhteiden tasolla: yksilö-, perhe-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla. Kulloisenkin työn konteksti, työtehtävän tarkoitus ja asiakkaan palvelutarve määrittävät sen, millä tasolla tai missä kokonaisuudessa työ tehdään ja mikä sen kohteeksi valitaan, jolloin vuorovaikutus on työväline sekä työn kohde. Sosionomin työn keskiössä on hyvinvoinnin edistäminen parantamalla vuorovaikutusta ja suhteiden toimivuutta eri vuorovaikutussuhteiden tasoilla kontekstin mukaan. (Raatikainen ym. 2020, 78-79.)

4.1 Ammatillinen kasvu sosiaalialan ammattilaiseksi

Opintojen alussa opiskelijan ammatillinen kasvu sosionomiksi ja pitkä prosessi alan ammattilaiseksi kehittymiseksi alkaa (Raatikainen 2020, 27). Sosionomikoulutuksen tavoitteena on luoda kehykset sosionomin ammatillisen kasvun tueksi. Tarkoituksena on myös ohjata ja luoda edellytykset koulutuksen jälkeiseen oppimisen ylläpitämiseen. Sosionomikoulutuksen aikana opiskelija opiskelee monipuolista teoreettista osaamista samalla tarjoten mahdollisuuden harjaantua ammatilliseen keskusteluun. Sosionomikoulutus tarjoaa myös mahdollisuuden ammatillisiin harjoittelujaksoihin. (Raatikainen ym. 2020, 27.) Raatikaisen ym. (2020, 27) mukaan koulutus harjaannuttaa myös yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyviin keinoihin sekä kriittiseen ammatilliseen dialogiin. He lisäävät kuitenkin, ettei koulutus yksin tee ammattilaista, vaan vaiheittainen kehittyminen ammattiin tulee monien vuosien, tai jopa vuosikymmenien työkokemuksen myötä.

Asiantuntijaksi tai ammattilaiseksi kehittyminen vaatii koulutuksen lisäksi työkokemusta, reflektiotaitoa ja muutososaamista. Sosiaalialan työn vahva kytkös lainsäädäntöön, palvelurakenteeseen ja ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin liittyen vaikuttavat vahvasti jatkuvasti sosionomin koulutukseen ja sen muotoutumiseen ajankohtaisia tarpeita vastaavaksi. (Raatikainen ym. 2020, 27.) Raatikaisen ym. (2020, 28) mukaan syvällisempi asiantuntijuus saavutetaan työkokemuksen myötä työkentällä, vaikka sosionomikoulutus tarjoaakin alalla vaadittavan pätevyyskriteerien mukaisen osaamisen.

Sosionomin tulee hallita henkilökohtaiset metakognitiiviset tiedot sekä taidot, joiden myötä ammatillinen kasvu mahdollistuu. Ammatilliseen kasvuun liittyy opiskelijan ymmärrys omasta itsestään oppijana monissa erilaisissa oppimisympäristöissä ja konteksteissa. Opiskelijoilta vaaditaan sitkeyttä ja itsesäätelyä, jotta uuden oppiminen onnistuu samalla tuottaen iloa, vahvistaen itseluottamusta ja usein antaen myös merkityksellisyyden tunteen. (Raatikainen ym. 2020, 30.) Kuviossa 7 havainnollistetaan sosionomiopinnoissa esiin nousevia taitoja, jotka edistävät ammatillista kasvua. Näiden taitojen avulla opiskelija vahvistaa omaa ammatillista kehittymistään opintojen aikana.

Kuvio 7: Ammatillista kasvua edistävät, opinnoissa esiin nousevat taidot (Raatikainen ym. 2020,31).

Raatikainen ym. (2020, 34) toteaa, että ammatillinen kasvu on psyykkisemotionaalista kasvua kohti entistä laajempaa ammatillisuutta. Siihen voi liittyä ajoittaisia pysähdyksiä, jolloin opiskelija ei kyseenalaista omaa toimintaansa, ajattelutapaansa, arvomaailmaansa tai maailmankuvaansa. Ammatillinen kasvu on sidoksissa historiallisyhteiskunnalliseen aikaan ja ammatillisen kasvun lainalaisuutena voidaan pitää sen prosessimaisuutta ja henkilökohtaisuutta sekä sen sidoksia ammattiyhteisöön.

Ammattitaidon ja asiantuntijuuden termit kulkevat ammatillisen kasvun rinnalla. Ammattitaito on käsitteenä liitetty aikaisemmin tekemisen taitoon, mutta ammattitaidolla tarkoitetaan yhteiskunnallisen työnjaon edellyttämää, koulutuksen ja kokemuksen avulla hankittua pätevyyttä toimia tietyssä ammatissa. Asiantuntijuus ei määrity ammattitaidon eli ammatillisen vakanssin mukaan. Asiantuntijuus sisältää teoreettisen osaamisen ja työntekijän oman käytännön kokemuksen lisäksi ammattieettisen ulottuvuuden ja se voidaan jakaa tieteelliseen ja ammatilliseen asiantuntijuuteen. (Raatikainen 2020, 34.) Raatikaisen ym. (2020, 35) mukaan ammatilliseen toimintaan kuuluu oleellisena ammattieettinen pohdinta ja reflektio, jossa yksilön tulee olla tietoinen eettisistä valinnoistaan ja niiden perusteista.

4.2 Sosionomiksi Laurea-ammattikorkeakoulussa

Laurea-ammattikorkeakoulun sosionomikoulutus koostuu ydinosaamisen ja täydentävien opintojen kokonaisuudesta. Ydinosaamisen opintoihin sisältyy sosiaalialan asiakastyö, palvelujärjestelmä, osallisuus ja yhteiskunnallinen muutostyö, sosiaalialan työn lähestymistavat ja menetelmät, asiakaslähtöisten sosiaalipalveluiden kehittämien sekä kehittämisosaja- ja

työelämän uudistaja- opinnot sekä 45 opintopistettä työharjoittelua. Täydentäviin opintoihin voi sisällyttää erilaisten suuntautumisvaihtoehtojen opintoja, kuten esimerkiksi varhaiskasvatuksen, lastensuojelun ja perhetyön, aikuissosiaalityön tai luovien toimintojen opintoja. Osamista voi täydentää erilaisissa monialaisissa opinnoissa ja työelämäprojekteissa. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021h.)

Halutessaan sosionomiksi opiskeleva voi opiskella varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuuden tuovat opinnot. Laurea-ammattikorkeakoulussa varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuuden tuovat opinnot ovat 60 opintopisteen kokonaisuus, joka koostuu kolmesta varhaiskasvatuksen sosionomin täydentävän osaamisen opintojaksosta, yhdestä pedagogisesta työharjoittelusta varhaiskasvatuksessa sekä varhaiskasvatukseen suuntautuneesta oppinäytetyöstä. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021h.)

Laurea-ammattikorkeakoulun sosionomikoulutusta tarjotaan päivä-, monimuoto- ja verkko-opintoina. Päiväopinnot koostuvat kampuksella arkisin toteutettavasta lähiopetuksesta päivä-aikaan, jonka lisäksi päiväopintoihin kuuluu verkko-opiskelua, oppimistehtäviä sekä tiimeissä tehtäviä yritysprojekteja. Päiväopinnoissa ensimmäiset puolitoista vuotta on pääsääntöisesti lähiopetusta kampuksella ja opetukseen kuuluu paljon ryhmitöitä sekä työelämäprojekteja yhteistyökumppaneiden kanssa. Monimuoto-opiskelu sisältää lähi- ja etäopetusta sekä itseenäistä opiskelua ja se edellyttää opiskelijalta itseohjautuvaisuutta ja joustavuutta. Verkkoopinnot mahdollistavat opintojen suorittamisen kokonaan verkossa. Opinnot sisältävät webinaareja sekä ryhmä- ja yksilötehtäviä. Verkko-opintoihin sisältyy yksi lähipäivä kampuksella lukukausittain lukukauden alussa. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021h.)

Laurea-ammattikorkeakoulussa sosionomikoulutuksen vahvuudet ovat tiivis yhteistyö työelämäprojekteissa Uudenmaan sosiaalialan toimijoiden kanssa, jolloin opiskelija voi luoda monipuolista verkostoa jo opintojen aikana. Sosionomikoulutukseen kuuluu englannin ja ruotsin kielen opintoja, joissa kieltä opiskellaan arjen tekemisen kautta. Kansainvälisyyttä opintoihin on mahdollista saada yhdessä kansainvälisten degree-opiskelijoiden kanssa suoritettavien opintojaksojen avulla sekä kansainvälisen vaihdon tai harjoittelun kautta. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021h.)

4.3 Sosionomi sosiaalialan työkentällä

Lastensuojelun avohuollossa työskentelevä sosionomi voi toimia sosiaalitoimistojen sosiaaliohjaajana, perhetyöntekijänä ja perheohjaajana lastensuojelun ehkäisevän tai korjaavan työn alueella. Varsin suuri osuus lastensuojelussa työskentelevän sosionomin työpaikoista on kunnan, järjestön tai yksityisen sektorin omistamissa lastensuojelulaitoksissa, jossa sosionomi työskentelee ohjaaja- nimikkeellä. Lastensuojelulaitoksessa Sosionomit voivat työskennellä lasten, nuorten ja perheiden parissa myös muilla tavoin. Yhdistävä tekijä näille kaikille moniammatillisille työympäristöille on sosionomin tehtävä tuoda niihin yhteiskunta- ja

sosiaalipoliittista näkökulmaa sekä sosiaalinen että sosiaalipedagoginen työote ja osaaminen. (Raatikainen ym. 2020, 74.)

Aikuissosiaalityössä ja työikäisten palveluiden parissa työskentelevä sosionomi pyrkii tukemaan erilaisissa hankalissa elämäntilanteissa eläviä ihmisiä, joiden ongelmat voivat olla esimerkiksi toimeentulovaikeudet, työttömyys, mielenterveys- ja päihdeongelmat tai asunnottomuus. Työ painottuu asiakkaan ja hänen lähiyhteisönsä parissa työskentelyyn, palveluohjaukseen sekä asiakkaan asian hoitamiseen viranomaisverkostoissa. Usein erilaiset vertaisryhmät ja niiden kehittäminen ovat aikuistyön työskentelyn ytimessä. Aikuistyö on monesti moniammatillista työtä, jossa asiakkaan kanssa laadittua palvelusuunnitelmaa ja sen toteutumista tarkastellaan sekä arvioidaan säännöllisesti. (Raatikainen ym. 2020, 75.)

Ikääntyneiden parissa työskentelevä sosionomi voi työskennellä ikääntyneiden parissa avoimissa sosiaalipalveluissa ja päivätoiminnassa tai asumis- ja laitospalveluissa. Asumispalveluissa sosionomi työskentelee palvelusuunnitelman toteuttamisen parissa, jossa hoidetaan monia käytännön asioita sekä pidetään yhteyttä asiakkaan lähipiiriin ja muihin verkostoihin tai tuetaan yhteydenpitoa näihin. Sosiaalisen toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen, räätälöityjen palveluiden organisoiminen ja kehittäminen sekä erilaisten vertaisryhmien vetäminen ovat sosiaaliohjauksen ytimessä. (Raatikainen ym. 2020, 75-76.) Sosionomi, joka työskentelee päivätoiminnan ohjaajana tai sosiaaliohjaajan asumispalveluyksikössä on vastuussa erityisesti päivätoiminnan suunnittelusta ja organisoinnista. Tarkoitus on suunnitella, ohjata sekä kehittää päivätoimintaa asukaslähtöisesti ja asukkaiden tarpeita kuunnellen. Palvelutarpeen arvioinnin lisäksi työhön kuuluu tukiverkon luomista itsenäisen elämän tukemiseksi. (Raatikainen ym. 2020, 76.)

Vammaistyötä tekevä sosionomi voi tehdä töitä monenlaisissa palveluyksiköissä vammaispalveluissa, päiväkeskuksissa sekä laitos- ja asumisyksiköissä. Yleispätevää toimenkuvaa ei ole ja ammattinimikkeitä on käytössä useita, mutta sosiaaliohjauksen toimenkuvaan voidaan katsoa kuuluvan yleisesti palvelutarpeen tunnistaminen, osallistuminen palvelutarpeen arviointiin, palveluohjauksen toteuttaminen ja asiakkaan asian hoitaminen viranomaisverkostoissa sekä asiakkaan itsenäisen selviytymisen tukemista ja kuntoutumista edistävästä asiakastyöstä huolehtiminen yhdessä lähihoitajan kanssa. (Raatikainen ym. 2020, 76.) Asiakastyö vammaispalveluissa edellyttää monia toiminnallisia taitoja, verkostoitumista, suunnitelmallisuutta ja työn ja palveluiden kehittämistaitoja, sekä kykyä ratkaista itse vammaan liittyviä käytännön ongelmia asiakkaan arjessa. Toiminta- ja vertaisryhmätoiminta, tiivis yhteistyö läheisten kanssa sekä moniammatillinen tiimityöskentely kuuluvat vahvasti osaksi sosionomin vammaistyötä. (Raatikainen ym. 2020, 77.)

Uudessa 1.9.2018 voimaan tullessa varhaiskasvatuslaissa säädettiin varhaiskasvatuksessa toimivien ammattihenkilöiden pätevyyksistä. Aikaisemmin varhaiskasvatuksen erilliset opinnot

suorittanut sosionomi sai varhaiskasvatuksen opettajan pätevyyden. Uuden lain mukaan siirtymääjän jälkeen sosionomi ei voi valmistua varhaiskasvatuksen opettajaksi ammattikorkeakoulututkinnolla, vaan pätevyyden saamiseksi edellytetään jatkossa yliopistollista kasvatustieteen tutkintoa. (Raatikainen ym. 2020, 68.) Jatkossa ammattikorkeakoulussa suoritettujen varhaiskasvatuksen opintojen perusteella saa pätevyyden toimia varhaiskasvatuksen sosionomina. Varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuvassa näkyy jatkossa moniammatillisen yhteistyön sekä varhaiskasvatuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön toteuttaminen, perheiden palveluohjaus sekä perheiden kasvatusyhteistyön ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. (Raatikainen ym. 2020, 69.)

5 Opinnäytetyön prosessi

Opinnäytetyössämme kartoitettiin kokemusperäistä tietoa sosionomiksi (AMK) verkossa opiskelevilta aikuisopiskelijoilta polku- ja tutkinto-opinnoista, sekä verkko-opintojen taustalla näyttäytyvistä merkityksellisistä tekijöistä. Opinnäytetyömme kohdejoukkona olivat Laurea-ammattikorkeakoulun sosionomin (AMK) verkko-opintoja suorittavat aikuisopiskelijat, jotka olivat polkuopintojen kautta edenneet tutkinto-opiskelijoiksi. Opinnäytetyömme työelämäkumppanina oli Laurea-ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyössämme käytettiin laadullista tutkimusotetta. Aineistonkeruumenetelmänä oli teemahaastattelu ja analysointimenetelmänä aineistolähtöinen sisällönanalyysi.

Tässä Opinnäytetyön prosessi- kappaleessa arvioidaan samalla tutkimuksen eettisyyden ja luotettavuuden toteutumista. Eettisyyden ja luotettavuuden toteutumista arvioidaan lisäksi Pohdinta ja johtopäätökset-kappaleessa.

5.1 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kartoittaa kokemusperäistä tietoa sosionomiksi (AMK) verkossa opiskelevilta aikuisopiskelijoilta, joiden opinnot olivat edenneet tutkinto-opinnoiksi polkuopintojen kautta.

Opinnäytetyömme tavoitteena oli tuottaa tietoa sosionomin (AMK) verkko-opinnoista sosionomiopintoja pohtiville sekä Laurea-ammattikorkeakoululle opintojen kehittämiseksi. Samalla tavoitteenamme oli tehdä näkyväksi sosionomiksi opiskelua verkossa, tuoda esille opintojen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä sekä havainnollistaa polkuopintojen kulkua käytännössä ja polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtymistä aikuisopiskelijoiden näkökulmasta.

Tutkimuskysymyksiämme olivat:

- Millaisia ovat sosionomiksi aikuisopiskelijoina opiskelevien kokemukset polku- ja tutkinto-opinnoista verkossa?
- Millaiset tekijät näyttäytyvät merkityksellisinä aikuisopiskelijoiden verkko-opintojen etenemisen taustalla?

5.2 Työelämäkumppanina Laurea-ammattikorkeakoulu

Työelämäkumppaniksemme valikoitui Laurea-ammattikorkeakoulu. Laurea-ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa vuonna 1991 Vantaalla ja se oli yksi Suomen ensimmäisistä kokeiluluvan saaneista ammattikorkeakouluista. Laurea-ammattikorkeakoululla on kuusi eri kampusta, jotka kaikki sijaitsevat Uudellamaalla. Opiskelijoita Laurea-ammattikorkeakoulun eri kampuksilla on yhteensä noin 7800. Laurea-ammattikorkeakoulu oli vuoden 2019 kevään yhteishaussa Suomen vetovoimaisin ammattikorkeakoulu. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2022a.)

Laurea-ammattikorkeakoulussa voi opiskella monia eri AMK- ja YAMK- tutkintoja sekä avoimen ammattikorkeakoulun opintoja. Opiskeltavia aloja on erilaisia ja tutkintoja voi opiskella myös englanniksi. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2022b.) Avoimen ammattikorkeakoulun opintoja voi suorittaa polkuopintoina, jolloin opinnot voivat johtaa tutkinto-opintopaikan saamiseen. Lisäksi toisen asteen opiskelijoille löytyy väyläopintoja, jotka mahdollistavat ammattikorkeakouluopintojen aloittamisen jo lukion tai ammatillisten opintojen aikana. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2022c.)

Laurea-ammattikorkeakoulun toiminnassa keskiössä ovat ihmiset ja vuorovaikutus. Laurea-ammattikorkeakoulun toiminnan arvoperustana ovat avoimuus, vaikuttavuus sekä vastuullisuus. Laurea-ammattikorkeakoulun tunnuslause ”yhdessä enemmän” kuvaa Laurean yhteisöllistä toimintatapaa. Laurea-ammattikorkeakoululla on palvelulupaus: ”Me Laureassa olemme juuri sinua varten”. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että Laurea-ammattikorkeakoulussa voi opiskella joustavasti oman opiskeluaikataulun mukaisesti ja valmistumista voi halutessaan nopeuttaa. Ohjausta annetaan yksilöllisen kehittymisen ja opintojen edistymisen tukemiseksi, ja palautetta kehittämisestä annetaan säännöllisesti. Opinnoissa päästään mukaan aitoihin työelä-projekteihin. Opintoja tukevat laadukkaat palvelut, joilla mahdollistetaan opintojen eteneminen ja opiskelun arkipäivän sujuminen. Ohjausta ja neuvontaa annetaan kaikissa opiskeluun liittyvissä asioissa. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2022d.)

Laurea-ammattikorkeakoulussa kaikessa oppimisessa hyödynnetään kehittämispohjaista oppimista (LbD-malli). Kehittämispohjaisessa oppimisessä lähtökohtana on aina aito kehittämis-työhön tai Laurean tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeeseen liittyvä kehittämistehävä. LbD-mallissa keskeistä on se, että opettaja ohjaa opiskelijaa systemaattisesti, antaa kehittävää palautetta ja näin tukee opiskelijan ammatillista kasvua. LbD-mallissa opiskelija oppii esimerkiksi tarttumaan haasteisiin, toimimaan itseohjautuvasti, ajattelemaan kriittisesti ja refleктоimaan. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2022d.)

5.3 Laadullinen tutkimusote

Opinnäytetyömme toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Laadullisen tutkimuksen pyrkimyksenä on ymmärtää ilmiötä ja antaa tutkimuksen kohteena olevalle ilmiölle teoreettisesti mielekäs tulkinta. Laadullisessa tutkimuksessa korostuu todellisuuden ja siitä saatavan tiedon subjektiivinen luonne, ja siinä keskitytään tarkastelemaan yksittäisiä tapauksia. Tiettyjen asioiden, kuten ihmisten suhtautumisen ja asenteiden kuvailuun, laadullinen tutkimus soveltuu hyvin. Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään usein tutkimaan ihmisen ajatuksia, tunteita, käsityksiä ja tulkintoja erilaisista asioista. (Kananen 2015, 70-71; Puusa & Juuti 2020, 76, 81.)

Tutkimusotteen valinnan tulee olla tutkimusongelmalähtöistä. Tutkimusotteen ja siihen liittyvien menetelmien valinnassa tulee huomioida se, että valitaan sellainen menetelmä, jolla ilmiöstä saadaan sellaista tietoa, jolla tutkimusongelma ratkeaa. Pääsääntöisesti sitä todennäköisemmin kyseeseen tulee kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, mitä vähemmän tutkittavasta ongelmasta tiedetään. Jos tutkittavaa ilmiötä ei tunneta ja tehdään kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, saattavat kysymykset ja asetetut vastausvaihtoehdot olla vääriä ja puutteellisia. Tällöin aineistonkeruumenetelmällä ei tavoiteta tutkittavaa ilmiötä. (Kananen 2015, 70.) Laadullisen ja määrällisen tutkimusotteen aineistot eroavat toisistaan siinä, että laadullisen tutkimuksen aineistot ovat pääosin erilaisia tekstejä ja määrällisessä tutkimuksessa aineistot ovat numeerisessa muodossa. (Puusa & Juuti 2020, 75.) Myös eri tutkimusotteiden yhdistäminen on mahdollista. Tällöin on kyse monimenetelmä tutkimuksesta. (Hurmeranta & Nummela 2020, 308; Puusa & Juuti 2020, 75.)

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija ei aina tiedä, mitä aineistosta etsii ja mikä aineistossa tuottaa ratkaisun. Tällöin tutkijan tehtävänä on keskusteluttaa heitä, joita ilmiö koskettaa. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään keräämään mahdollisimman laaja ja kattava aineisto ymmärryksen tuottamiseksi. Tarvittavaa aineistomäärää, kuten haastattelujen määrää, ei voida etukäteen määritellä, vaan haastatteluja on riittävästi siinä vaiheessa, kun saturaation määritelmä täyttyy. Toisin sanoen aineistoa kerätään niin kauan sekä niin paljon, että tutkimusongelma ratkeaa. (Kananen 2015, 70, 128.) Tutkimusotteena laadullinen tutkimus on joustava, antaen tutkijalle erilaisia mahdollisuuksia ja polkuja eläen ja muotoutuen koko tutkimusprosessin ajan (Kananen 2015, 71; Puusa & Juuti 2020, 80). Haasteeksi laadullisessa tutkimuksessa muodostuu usein aineiston runsaus ja moninaisuus. Tutkijan tulee laajasta aineistosta löytää vastaus tutkimusongelmaan. (Kananen 2015, 129.)

Polku- ja verkko-opinnoista sosionomikoulutuksessa ei juurikaan löydy tutkimustietoa. Ennakkotiedot aikuisopiskelijoiden kokemuksista perustuivat omiin kokemuksiimme ja näkemyksiimme sekä opiskelijakollegoidemme ja opettajien kanssa käytyihin keskusteluihin ja pohdintoihin. Määrällisen tutkimusotteen valinta sekä kysymysten ja vastausvaihtoehtojen asettelu valmiiksi olisi perustunut melko suppeisiin ennakkotietoihin. Laadullisen tutkimusotteen

avulla tarkoituksena oli saada syvällisempää ja moniulotteisempaa tietoa aikuisopiskelijoiden kokemuksista kuin määrällisellä tutkimusotteella olisi ollut mahdollista. Samalla koettiin laadullisen tutkimusotteen tiedonkeruun mahdollistavan aivan uusienkin näkökulmien esilletulon. Opinnäytetyömme perustui aikuisopiskelijoiden kokemuksiin, näkemyksiin, mielipiteisiin ja asenteisiin. Myös tämä tuki laadullisen tutkimusotteen soveltuvuutta työhömmme.

Sekä laadullinen tutkimusote että teemahaastattelu, joka tutkimusmenetelmäksi valittiin, vahvistivat opinnäytetyömme luotettavuutta. Opinnäytetyön tekijöiden kuuluessa itse kohdejoukkoon, tulee koko työn teon ajan tarkkailla omien kokemusten ja mielipiteiden vaikutusta työn kulkuun ja tutkimustuloksiin. Menetelmävalinnoilla pyrittiin minimoimaan omien näkemysten vaikutus valitsemalla menetelmät, jotka mahdollistavat mahdollisimman kattavasti haastateltavien mielipiteiden esiintuomisen ilman valmista kysymysten asettelua tai vastausvaihtoehtoja.

5.4 Teemahaastattelu aineistonkeruumenetelmänä

Opinnäytetyömme aineistonkeruumenetelmänä oli teemahaastattelu. Teemahaastattelu on yksi yleisimmistä laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmistä (Kananen 2015, 142). Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä. Puolistrukturoidussa haastattelussa jokaiselle haastateltavalle on samat kysymykset tai teemat, joihin haastateltavat vastaavat omin sanoin. Vastauksia ei ole sidottu vastausvaihtoehtoihin. (Hirsjärvi & Hurme 2017, 47.)

Erilaiset haastattelut sopivat aineistonkeruumenetelmäksi silloin, kun tutkitaan mielipiteitä, käyttäytymistä tai tutkimusalueita, joista ei tiedetä paljon. Haastattelua voidaan myös käyttää täydentämään esimerkiksi havainnoimalla kerättyä tutkimusaineistoa. Menetelmänä haastattelu on joustava, sillä tutkijan on mahdollista opastaa vastaajaa ja tehdä tarvittaessa lisäkysymyksiä. Haastattelua suositellaan käytettäväksi menetelmäksi, jos tutkittavasta aiheesta halutaan syvällistä ja laaja-alaista tietoa. Haittapuolina haastattelussa ovat hitaus, kustannukset ja mahdollinen tutkijan vaikutus tutkittavaan. (Kananen 2015, 142-143.)

Teemahaastattelulla voidaan tutkia yksilön ajatuksia, kokemuksia, uskomuksia ja tunteita, ja siinä korostuu haastateltavan elämysmaailma ja hänen määritelmänsä tilanteista (Hirsjärvi & Hurme 2017, 48). Teemahaastattelussa haastattelu kohdennetaan tiettyihin teemoihin, joista keskustellaan, ja joiden myötä haastattelu etenee. Haastattelun teemat ovat kaikille tutkimukseen osallistuville samat, mutta teemoihin liittyviä yksityiskohtaisia valmiita kysymyksiä ei ole. Teemahaastattelu eroaa muista puolistrukturoiduista haastattelumenetelmistä siinä, että tarkkojen kysymysten sijaan haastattelu pohjautuu aihepiireihin eli teemoihin. (Hirsjärvi & Hurme 2017, 47-48.) Haastateltavan vastausten on tarkoitus synnyttää jatkokysymyksiä. Teemahaastattelussa tutkijan ja tutkittavan vuorovaikutuksellisessa keskustelussa syntyykin uusia keskustelupolkuja. Tämä vaatii tutkijalta joustavuutta ja uskallusta tarttua uusiin

haastattelussa ilmeneviin asioihin. (Kananen 2015, 148, 150). Haastateltaessa edetään yleisistä yksityiskohtaisempiin asioihin. Tarvittaessa voidaan tehdä useampi haastattelukierros, sillä haastattelujen analysointi saattaa luoda tarvetta tarkemman tiedon saamiselle. Teema-haastattelun muotoja ovat yksilö- ja ryhmähaastattelu. (Kananen 2015, 148.)

Opinnäytetyömme aineistonkeruumenetelmäksi valittiin teemahaastattelu, sillä työssä kerättiin tietoa opiskelijoiden ajatuksista ja kokemuksista. Opinnäytetyössämme käsiteltiin aihepiirejä, jotka sisältävät laajasti asioita eri näkökulmista, joten teemahaastattelun myötä haluttiin antaa mahdollisuus myös sellaisten näkemysten, kokemusten, mielipiteiden ja asenteiden käsittelylle, joista ei ollut mitään ennako-oletuksia tai -tietoja. Opinnäytetyössämme teemahaastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina. Ennako-oletuksemme oli, että haastattelun teemoissa voidaan käsitellä hyvin henkilökohtaisia elämäntilanteita, joten yksilöhaastattelujen uskottiin olevan haastateltaville ryhmähaastatteluja miellyttävämpi vaihtoehto. Tällöin ajateltiin haastateltavien voivan osallistua haastatteluun vapautuneemmin ja kertoa asioitaan laajemmin ja syvällisemmin kuin ryhmähaastattelussa.

Teemahaastattelujen toteuttaminen aloitettiin lähettämällä haastateltavalle kohdejoukolla sähköpostitse kutsukirje haastatteluun. Kutsukirje on opinnäytetyön liitteenä (LIITE 2). Kutsussa kerrottiin opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset. Haastatteluohdokkaille kerrottiin tietosuojasta sekä haastattelumateriaalin käytöstä ja säilytyksestä. Sähköpostin liitteenä oli tietoturvaseloste. Haastateltavat vastasivat kutsukirjeeseen suullisesti tai kirjallisesti. Tietosuojaseloste sekä haastattelumateriaalin käyttö ja säilytys käytiin vielä läpi jokaisen haastattelun alussa.

Haastatteluihin osallistui eri vuosikursseilta yhteensä 11 opiskelijaa, jotka olivat iältään 23-37-vuotiaita. Haastateltavien perhetilanteet olivat vaihtelevia. Joukossa oli yksin ja avo- tai avioliitossa eläviä opiskelijoita, joilla ei ollut lapsia sekä lapsiperheellisiä opiskelijoita. Haastattelut toteutettiin helmikuussa 2022 ja haastatteluiden kestot vaihtelivat 45 minuutin ja puolentoista tunnin välillä. Haastateltavat saavat valmiista opinnäytetyöstä linkin, jotta voivat halutessaan tutustua valmiiseen työhön. Haastatteluissa tuli esiin pyyntö mahdollisuudesta tutustua opinnäytetyöhön ennen sen julkaisua, jotta omasta anonymiteetistä voitaisiin varmistua. Mahdollisuus työhön tutustumiseen ennen julkaisuvaihetta myönnettiin.

Sosiaalialan ammattihenkilön eettisessä ohjeessa (2017, 10-16) osana ammattietiikan lähtökohtia ovat ihmisarvo, ihmisoikeudet ja itsemääräämisoikeus. Nämä arvot ilmenevät myös Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ihmisiin kohdistuvan tutkimuksen ohjeissa. Ohjeiden mukaan tutkittavien henkilöiden ihmisarvoa ja itsemääräämisoikeutta tulee kunnioittaa. Keskeisenä periaatteena on tutkittavan tietoon perustuva suostumus tutkimukseen osallistumisesta. Suostumuksen antamisen jälkeen tutkittavalla on oikeus perua tai keskeyttää osallistumisensa. Ennen suostumusta tutkittavan tulee saada kirjallisessa tai sähköisessä muodossa tieto

tutkimuksen sisällöstä, henkilötietojen käsittelystä, tutkimuksen käytännön toteutuksesta sekä tutkimusaineiston käsittelystä ja säilyttämisestä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 7-9.) Nämä ihmisarvon ja itsemääräämisoikeuden kunnioittamiseen liittyvät kriteerit pyrittiin täyttämään opinnäytetyön eettisyyden vahvistamiseksi. Lisäksi huomioitiin haastatte- luissa ilmennyt pyyntö mahdollisuudesta tutustua opinnäytetyöhön ennen sen julkaisua.

Toisena tärkeänä eettisenä periaatteena on ihmisen yksityisyyden suojaaminen, jonka koettiin toteutuneen opinnäytetyössä hyvin. Eettisten periaatteiden mukaan yksityisyyden suojaami- sen keinot kuvataan tutkittavalle. Tutkittavan tulee tietää, mitä tietoja hänestä kerätään ja kuka kerättyjä tietoja käsittelee. Yksityisyyden suojaamiseksi henkilötietoja kerätään mah- dollisimman vähän, vain tutkimuksen teon kannalta tarpeelliset tiedot. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 11-12; Vilka 2021a, 116-117.) Opinnäytetyössämme kutsukirjeen tie- tosuojaselosteessa sekä jokaisen haastattelun alussa haastateltaville kerrottiin henkilötieto- jen keräämisestä, sekä haastattelumateriaalien säilyttämisestä tutkimuksen teon aikana ja poistamisesta tutkimuksen teon jälkeen. Haastateltavien yksityisyyden suojaamista vahvistet- tiin toteuttamalla teemahaastattelut yksilöhaastatteluina. Henkilötiedoista päädyttiin kerää- mään ainoastaan ikä ja perhetilanne, koska niitä pidettiin tutkimuksen teon kannalta oleelli- sina tietoina. Arvioimme kyseisillä taustatekijöillä mahdollisesti olevan vaikutusta tutkimustu- loksiin, joten halusimme pystyä tutkimustuloksia raportoidessamme esittämään nämä tiedot lukijalle. Jos esimerkiksi kaikki haastateltavat olisivat olleet perheettömiä, olisivat tulokset voineet olla erilaisia. Haastateltavien anonyymiteetin suojaamiseksi henkilötiedot esitetään ai- noastaan koontina opinnäytetyön kohdejoukkoa kuvailtaessa. Tutkimustulosten kannalta ei nähty oleelliseksi esittää tuloksia siten, että niistä ilmenisi haastateltavien taustatiedot yksit- täisten vastausten kohdalla. Laadullisen tutkimuksen anonymisointia tukevana tekijänä on mahdollisen vähäisten henkilötietojen kerääminen heti tutkimuksen teon alusta alkaen (Kalli- nen & Kinnunen 2022).

Yksilöhaastattelut toteutettiin pikaviestintäohjelma Teamsin kautta. Teams-ohjelmalla haas- tattelut nauhoitettiin. Haastattelunauhoitukset säilytettiin opinnäytetyön tekemisen ajan Laurea-ammattikorkeakoulun OneDrive-pilvipalvelussa. Haastattelut litteroitiin eli kirjoitet- tiin puhtaaksi, ja litterointitekstit säilytettiin samassa OneDrive-pilvipalvelussa tietoturvalli- sesti. Litterointimuotona käytettiin sanatarkkaa litterointia. Sanatarkka litterointi on yksi määritellyistä litteroinnin muodoista (Kananen 2015, 161). Haastattelut litteroitiin mahdolti- simman pian haastattelujen toteuttamisen jälkeen, koska koettiin muistissa olevien haastat- telutilanteiden helpottavan litterointia. Haastattelun litterointi mahdollisimman nopeasti myös parantaa haastattelun laatua ja samalla tutkimuksen luotettavuutta (Hirsjärvi & Hurme 2017, 185). Litteroinnissa käytettiin Teams- ohjelman automaattista litterointia tukena. Auto- maattinen litterointi ei kuitenkaan tunnistanut kaikkia ilmaisuja ja murre sanoja, joten jokai- nen haastattelu käytiin kokonaan kuuntelemalla läpi, ja kirjoitettiin haastattelut Word-ohjel- malle. Haastateltaville tarjottiin mahdollisuus Teams- haastattelun toteuttamiseen ilman

kuvayhteyttä haastattelujen nauhoittamisen vuoksi. Kukaan haastateltavista ei kokenut tätä tarpeelliseksi. Opinnäytetyömme valmistumisen jälkeen kaikki tallennetut tiedostot poistettiin tietoturvasyistä. Tutkimuksen teossa eettisyys tulee huomioida tutkimusaineiston kokoamisen, käsittelemisen, säilyttämisen ja hävittämisen suhteen (Vilka 2021a, 115). Opinnäytetyössämme koettiin eettisyyden toteutuneen kiitettävästi tutkimusaineiston käsittelyn suhteen.

Teemahaastattelu sisälsi neljä teemaa: polkuopinnot, verkkopohjainen opiskelu, aikuisopiskelu ja sosionomin työt. Teemahaastattelun runko on opinnäytetyömme liitteenä (LIITE 1). Kuhunkin teemaan pohdittiin etukäteen valmiiksi teoriapohjaan kytkeytyviä apukysymyksiä haastattelujen etenemisen tueksi sekä haastattelun laadun ja luotettavuuden lisäämiseksi. Teemahaastattelun laatua ja tätä kautta luotettavuutta lisää hyvä haastattelurunko, johon on pohdittu vaihtoehtoisia lisäkysymysten muotoja, sillä teemahaastattelu ei ole vain pääteemojen esittämistä (Hirsjärvi & Hurme 2017, 184-185). Apukysymyksiin sisältyvät asiat käsiteltiin jokaisen haastateltavan kohdalla. Teemahaastattelurunkoa tehdessä tulee aina olla objektiivinen (Kananen 2015, 156). Opinnäytetyössämme haastattelurungon suunnittelu vaati erityisesti objektiivisuuden huomioimista aiheesta olevien omakohtaisten kokemusten ja mielipiteiden myötä. Objektiivisuuden lisäämiseksi haastattelurunko luotiin opinnäytetyön teoriapohjaan perustuen. Opinnäytetyön teorianpohja perustui tutkimuksen tavoitteeseen ja tarkoitukseen.

Opinnäytetyömme luotettavuutta vähentävänä tekijä pidettiin työn tekijöiden kuulumista tutkimuksen kohderyhmään, sekä omakohtaisia kokemuksia ja mielipiteitä opinnäytetyössä käsiteltävistä asioista. Aiemmin tämän kappaleen teoriassa esitettiin haastattelun haittapuolena olevan mahdollinen tutkijan vaikutus tutkittavaan. Opinnäytetyömme haastatteluissa on todennäköistä, että vaikutusta on ilmennyt haastattelijoiden omakohtaisten kokemusten ja mielipiteiden vuoksi. Vaikutus kuitenkin pyrittiin huomioimaan ja minimoimaan haastattelutilanteissa kysymällä ainoastaan jatkokysymyksiä, jotka perustuivat haastateltavien vastauksiin sekä lisäkysymyksiä, jotka olivat valmiiksi mietittyjä ja perustuivat teoriapohjaan.

Teemahaastattelu vaikuttaa enemmän keskustelulle kuin haastattelulle, ja haastattelijan aktiivisella kuuntelulla on tärkeä rooli jatkokysymysten esittämiseksi. Hyvän haastattelijan on helppo nähdä vastausten olennainen merkitys ja mahdolliset uudet suunnat, joita kohti haastateltavan vastaukset johtavat. (Hirsjärvi & Hurme 2017, 103.) Opinnäytetyössämme haastattelutilanteet näyttäytyivät rentoina, ja haastateltavat tuottivat paljon asiaa teemoihin liittyen. Haastattelut kehittyivät haastattelujen edetessä, ja oppimista haastattelujen toteuttamiseen näkyi esimerkiksi siinä, että jatkokysymyksiä oli helpompi esittää haastattelujen edetessä. Haastatteluissa näkyi tiettyjen asioiden toistoa heti ensimmäisistä haastatteluista lähtien. Tämä tukee opinnäytetyön saturaation määritelmän täyttymistä.

5.5 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi ja tutkimustulosten esittäminen

Opinnäytetyömme aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Sisällönanalyysin avulla analysoidaan kirjoitettua, kuultua tai nähtyä sisältöä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103). Tutkimusaineiston analysoinnissa tutkimusaineistoa käsitellään siten, että siitä voidaan johtaa ratkaisu tutkimusongelmaan (Kananen 2015, 171). Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä tutkittavaan ilmiöön liittyvillä aikaisemmillä havainnoilla, tiedolla tai teorialla ei ole merkitystä analyysin toteuttamisen tai lopputuloksen kanssa, vaan aineistosta valitaan analysoitavat yksiköt työn tarkoituksen ja tehtävänasettelun mukaisesti (Tuomi & Sarajärvi 2018, 108). Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä päättely on induktiivista eli yksittäisestä yleiseen etenevää (Hirsjärvi & Hurme 2017, 136; Tuomi & Sarajärvi 2018, 107).

Aineiston tulkinnassa ohjaavina tekijöinä ovat tutkimusongelmasta johdetut tutkimuskysymykset, joihin etsitään vastauksia. Tavoitteena on kuvata ja ymmärtää tutkittavan kohteen ilmiöitä. Tutkittavasta kohteesta riippuen aineistosta etsitään esimerkiksi rakenteita, toimintamalleja tai prosesseja. Analysoinnissa aineistoa luetaan läpi useaan kertaan ja tekstiä voidaan tiivistää segmenteiksi eli asiasisällöiksi. Tämän jälkeen asiasisältöjä voidaan tarkastella eri tasoilla. Laadullisen aineiston käsittelyssä on mahdollista käyttää erilaisia aineiston tiivistämistä ja tulkintaa helpottavia ohjelmia, kuten tietokoneen perusohjelmistoina olevia tekstin käsittely- ja taulukkolaskentaohjelmia. Lopullisen tulkinnan aineistosta tekee kuitenkin aina tutkija. (Kananen 2015, 163, 176-178.)

Opinnäytetyössämme haastatteluaineisto taulukoitiin ja analysoitiin litteroinnin jälkeen. Aineistosta etsittiin tutkimuskysymyksiin nähden olennaiset asiasisällöt ja ne taulukoitiin Excel- taulukkoon teemoittain. Hirsjärvi ja Hurme (2017, 141) esittävät yhtenä mahdollisuutena kerätä kunkin haastateltavan samaa teema- aluetta koskevat vastaukset yhteen. Tämän totesimme hyväksi, taulukointia selkeyttäväksi käytännöksi. Analysoinnin edetessä joitakin asiasisältöjä siirrettiin teema- alueesta toiseen, koska haastatteluissa tuli esiin joitakin päällekkäisiä asioita eri teemoissa. Haastatteluissa oli paljon merkittävää asiaa, joten haastatteluista taulukoitiin haastateltavien osuudet lähes kokonaisuudessaan. Valinta, mitä asioita taulukkoon kirjoitetaan, on jo osa analysointivaihetta, sillä taulukoidessaan tutkija tavoittaa litteroidusta tekstistä haastatteluvastausten olennaisen sisällön (Hirsjärvi & Hurme, 2017, 142). Asiasisällöt taulukoitiin taulukkoon ensin alkuperäisilmaisumuodossa, jotta läpi tutkimuksen säilyy mahdollisimman autenttinen tieto. Alkuperäisilmaisut tiivistettiin pelkistettyyn muotoon. Tämän jälkeen pelkistetyistä muodoista etsittiin eroavaisuuksia, yhtäläisyyksiä ja oleellisia asioita tutkimuskysymyksiin liittyen. Nämä pelkistykset luokiteltiin alaluokiksi. Seuraavaksi alaluokat yhdistettiin yläluokiksi asiasisältöjen mukaan ja yläluokat edelleen yhdistäviksi tekijöiksi. Tämän sisällönanalyysin myötä saatiin vastaukset tutkimuskysymyksiin. Taulukossa 1 on havainnollistettu opinnäytetyömme taulukointia, jossa on yhdistävänä tekijänä

”Aikuisopiskelijan rooli”. Raportissamme tutkimustulokset esitetään kirjallisesti otsikoituina yhdistävien tekijöiden mukaisesti.

Alkuperäisilmaisu	Pelkistys	Erot, yhtäläisyydet ja oleelliset asiat	Alaluokka	Yläluokka
"No ehkä sitä motivaatio on jollain tavalla eri lailla, kun sitte silloin nuorempana."	Motivaatiota on aikuisopiskelijana eri tavalla kuin nuorempana.	Motivaatio parempi kuin nuorempana	Motivaatio	Aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena
"Ei, ehkä just semmoist niinku deadline lähestyy niin sit semmoist pientä stressiä ja jos ei oo just se, ku ei oo tyytyväinen omaan työhönsä, nii sit semmoist stressiä. Mutta ei ei oo mitenkää niinku muuten vaikuttanu."	Joskus opiskelijalla on pientä stressiä, kun deadline lähestyy, mutta ei ole muuten vaikuttanut opiskelijan hyvinvointiin.	Pientä stressiä	Kuormitus	Opintojen luomat paineet
"Että se on ehkä se, mutta toki tässä on enemmän just aikuisopiskelijoita, että meillä ei ole nyt niin tärkeätä se haalariin pu-keutuminen ja tonne biletämään lähteminen ja tosi monella on työtä ja perhettä ja kaikkea siinä--"	Aikuisopiskelijoina ei ole välttämättä edes tarvetta lähteä haalarissa bilettämään, kun monella on työt ja perhe ja muuta.	Ei tarvetta samanlaiseen toimintaan kuin nuorena opiskelijana	Nuoren opiskelijan rooli	Aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena
"Niin no kyllä mä ehkä sanoisin sen, että rytmit ja rutiinit ja semmoinen niinku itsensä johtamisen	Aikuisopiskelussa on tärkeää rytmit ja rutiinit, itsensä johtamisen taito.	Itsensä johtamisen taito, rytmit sekä rutiinit tärkeitä	Itsensä johtaminen	Aikuisopiskelijan ominaisuudet

taitoa ehkä semmoisia asioita.”				
”Että sulla ei kuitenkaan kokemusta, että ei ole mitään tämmöistä syrjintää tai näin, että kaikki on niinku tavallaan tasa-arvoisia ja toisilla enemmän kokemusta ja toisilla vähemmän myös. Ehkä se on se tärkein.”	Opiskelijat kohdataan tasa-arvoisesti taustoista huolimatta.	Yksilöllinen kohtaaminen	Tasa-arvoisuus	Aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena

Taulukko 1: Esimerkki yhdistävän tekijän: ”Aikuisopiskelijan rooli” luokittelusta taulukoksi (N=11).

Tutkimustulosten esittämisessä autenttisten eli suorien lainausten käyttäminen lisää tutkimuksen luotettavuutta. Vahvistettavuus on osa tutkimuksen luotettavuuden arviointia, ja vahvistettavuuteen kuuluu se, että tutkimustulokset perustuvat tutkimuksen aineistoon. Aineiston ja tulosten välillä tulee pystyä osoittamaan yhteys. (Elo 2019.) Edellä on kuvattu tarkasti opinnäytetyömme aineistonkeruun ja analysoinnin prosessia. Tarkan kuvailun koetaan tukevan tutkimuksen luotettavuutta vahvistettavuuden näkökulmasta. Luotettavuutta osoitetaan lisäksi esimerkkitaulukolla sisällönanalyysin tekemisestä. Lisäksi opinnäytetyön liitteenä on esimerkit analysointitaulukoista teemoittain (Liitteet 3-6).

Tutkimuksen eettisyyden vahvistamiseksi tutkimustulokset tulee esittää avoimesti ja vastuullisesti (Kananen 2017, 190). Autenttisten lainausten käyttö lisää työssämme avoimuutta ja vastuullisuutta. Samoin tulosten esittämisessä on huomioitu tasapuolisesti esiin tulleet kokemukset, ja tuloksia on kuvailtu laajasti. Jokaiselta haastateltavalta on esitetty vähintään yksi suora lainaus. Haastattelutilanteissa jokainen haastateltava kohdattiin tasa-arvoisena kokemuksineen ja ajatuksineen.

Koko opinnäytetyöprosessin kattava kuvaus vahvistaa työmme siirrettävyyttä. Tutkimuksen siirrettävyydellä luotettavuuden arvioinnissa tarkoitetaan sitä, että tutkimuksen tuloksilla on sovellusarvoa ja tuloksia on esimerkiksi mahdollista vertailla tuleviin samasta aiheesta tehtäviin tutkimuksiin. Vertailu on mahdollista, kun tutkimukseen osallistujat, aineistonkeruu ja -analysointi on kuvattu tarkasti. (Elo 2019.)

6 Tutkimustulokset

Opinnäytetyössämme ensimmäinen tutkimuskysymys käsitteli aikuisopiskelijoina opiskelevien kokemuksia polku- ja tutkinto-opinnoista verkossa. Tutkimustuloksissa kuvaillaan opiskelijoiden näkökulmasta polkuopintoihin hakeutumisen prosessia, polkuopintoja vaihtoehtona yhteishaun rinnalla, polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtymisen prosessia sekä kehittämissuhteita polkuopinnoille verkossa. Polkuopintovuotta ja polkuopiskelijan roolia kuvailaan kattavasti. Verkko-opintoja kuvaillaan opiskelumuotona, sisällöiltään ja toteutustavoiltaan sekä nostetaan esiin elämäntilanteen yhdistäminen verkko-opintojen kanssa. Kuvailaan aikuisopiskelijan roolia, aikuisopiskelua tukevia elementtejä sekä aikuisopiskelijan hyvinvointia.

Toinen tutkimuskysymys käsitteli merkityksellisinä näyttäytyviä tekijöitä aikuisopiskelijoiden verkko-opintojen etenemisen taustalla. Merkitykselliset tekijät koskevat elämäntilanteen ja perheen yhteensovittamista, opintoja tukevia elementtejä, aikuisopiskelijan roolia ja hyvinvointia. Halu opiskella sosiaalialaa ilmenee sosiaalialalle hakeutumisen syissä, koulutustaus- tassa ja työhistoriassa sekä sosiaalialan työkentän monimuotoisuudessa. Haastateltavat pohtivat jatkokouluttautumista edelleen.

6.1 Sosionomiksi aikuisopiskelijoina opiskelevien kokemukset polku- ja tutkinto-opinnoista verkossa

6.1.1 Polkuopintoihin hakeutuminen ja polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen

Opinnäytetyössämme polkuopinnot nousivat vaihtoehtoisena hakumahdollisuutena yhteishaun rinnalle erilaisissa tilanteissa. Polkuopinnot koettiin positiivisena hakuvaihtoehtona. Polkuopintojen maksullisuus herätti opiskelijoissa niin positiivisia kuin negatiivisiakin ajatuksia. Polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtymisen prosessia pidettiin sekä selkeänä että epäselvänä.

Opinnäytetyömme mukaan polkuopintohaku sopii hakijalle tilanteessa, jossa hakija ei ole päässyt sisään korkeakouluun yhteishaun kautta, hakija ei ole ensikertalainen hakija tai polkuopinnot alkavat ajankohtana, jolloin yhteishakua ei ole. Myös polkuopintojen verkkopohjaisuus voi ohjata hakijaa hakeutumaan polkuopintoihin yhteishaun sijaan. Juuri Laurea-ammattikorkeakoulun polkuopintoihin opiskelijat hakeutuivat aiempien kyseisen korkeakoulun opintojen myötä sekä selkeän internetin hakuprosessiohjeistuksen ja muiden ammattikorkeakoulujen polkuopintohakuihin verrattuna mielekkäimmän hakuprosessin myötä. Opiskelijat hakeutuivat polkuopintoihin erilaisista lähtökohdista. Polkuopintoihin hakeutumisen taustalla olivat perhetilanne, alanvaihto, työttömyys ja lomautus sekä mahdollisuus opiskella töiden ohessa. Tuloksissa ilmeni myös koronan vaikutus työttömyyteen. Töiden ohessa opiskelu koettiin tärkeäksi tilanteessa, jossa ei ollut mahdollisuutta opiskella aikuiskoulutustuella.

"Olin hakenut siis kerran ennen tai ennen kuin pääsin sitten polkuopiskelijaksi, niin tutkinto-opiskelijaksi, enkä sitten ollut päässyt, niin sitten se oli mun mielestä hyvä väylä sitten päästä."

Yleisesti opiskelijat kokivat polkuopintohaun positiivisena hakuvaihtoehtona. Polkuopintoha-
kua pidettiin yhteishakua parempana, koska polkuopintohaussa huomioidaan opiskelijoiden
motivaatio, halu opiskella, soveltuvuus alalle, persoona sekä sosionomin työssä tarvittavia
vahvuuksia (Kuvio 8), kun taas yhteishaussa mitataan akateemisia taitoja, kuten matematiik-
kaa. Yhteishaun koetilanne koettiin paineistavana, ja aiempien vuosien yhteishaussa ollut ryh-
mähaastattelutilanne haastavana. Esiin tuli myös varhaiskasvatuksen opettajan oikeuden me-
nettäminen, koska opintopaikka jäi saamatta ennen lakiuudistuksen määrittämää aikarajaa.
Tämä koettiin epäreiluna.

Kuvio 8: Polkuopintohaussa huomioitavat asiat opiskelijoiden näkökulmasta

Polkuopintohaun positiiviset puolet tulivat esiin hakuprosessin toisessa vaiheessa tutkimuk-
seen osallistuneiden opiskelijoiden haussa, joissa käytössä olivat yksilökohtainen videohaas-
tattelu tai yksilöhaastattelu paikan päällä. Videohaastattelu koettiin kivana ja hyvin suju-
neena, joka mahdollisti yksilöllisen kohtaamisen ja oman persoonan esiin tuomisen. Opiskeli-
jat esittivät tärkeänä henkilökohtaista haastattelua paikan päällä osana hakuprosessia, sillä
haastattelun ajateltiin olevan hakutilanteessa hakijalle eduksi. Lisäksi kokemuksissa nousi
esiin psykologisten testien tarpeellisuus, sekä kirjoituksen tekeminen vaihtoehtoisena haku-
prosessin vaiheena.

*"Mun mielestä on jotenki todella omituista, et ei oo siis minkään näköisii psyko-
logisii testejä, tai siis oikeesti niinku haastattelua. Et olihan siin meilläkii ne*

haastattelukysymykset mihin vastataan, mut se et ei oo ketään, joka haastattelee minua, niin sen mä vähän koen oudoks, kun opiskellaa kumminki sosiaalialaa. Niin ehkä pitäis enemmän kattoo justiin niinku sitä, et soveltuuko se ihminen siihen.”

Opiskelijat nostivat esiin käytössä olleen polkuopintojen ensimmäisen vaiheen, jossa ilmoittautujat hyväksyttiin haun toiseen vaiheeseen ilmoittautumisjärjestyksessä. Vaiheeseen liittyen nousi esiin näkemyksiä, joissa ensimmäistä vaihetta pidettiin huonona ja epärealistisena, sillä ilmoittautumisjärjestyksen perusteella hyviä hakijoita voi jäädä haun ulkopuolelle. Vaiheen kerrottiin myös nostaneen pintaan jännitystä siitä, ehtiikö ilmoittautua ajoissa sekä tarvetta hyvälle onnelle. Aiempien vuosien polkuopintojen hakuprosessina tuli esiin kirjallinen tehtävä, jonka kautta pääsi haastatteluun. Kyseisen hakuprosessin nostattamia tuntemuksia ei tuotu esiin. Monivaiheista hakuprosessia pidettiin hyvänä asiana, koska nähtiin, että sosiaalialalle ei voi päästä kuka tahansa.

Polkuopintojen maksullisuus nousi esiin sekä positiivisessa että negatiivisessa valossa. Opintojen maksullisuuden koettiin nostavan opiskelumotivaatiota. Toisaalta maksullisuuden koettiin eriarvoistavan opiskelijoita, sekä tuovan esiin negatiivisen eettisen näkökulman korkeakoulujen opintohintojen määrittelyyn liittyen.

Opiskelijat saivat tiedon polkuopinnoista googlettamalla, jolloin tieto oli helposti saatavilla, Laurean tai muun ammattikorkeakoulun internetsivuilta, kaverilta tai muusta tiedonlähteestä. Opiskelijat ovat myös itse vieneet eteenpäin tietoa polkuopinnoista. Polkuopintojen koettiin olevan vähemmän ihmisten tietoisuudessa verrattuna avoimen yliopiston opintoihin, ja niiden tavanomaisuus yllätti. Ajateltiin, että tietoa polkuopinnoista tulisi tuoda näkyväksi enemmän.

Polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtymisen prosessia opiskelijat kuvasivat sekä selkeäksi että epäselväksi. Tutkinto-opiskelijaksi haettiin erillishaussa, jolloin opiskelijat saivat tutkinto-opiskelupaikan riittävien opintopisteiden (60) ja riittävien arvosanojen (ka. 3/5) myötä. Haun koettiin menneen muiden opintojen ohessa. Tiedon tutkinto-opiskelijaksi siirtymisestä koettiin löytyvän selkeästi Laura-ammattikorkeakoulun internetsivuilta. Lisäksi opiskelijat saivat tietoa siirtymisen prosessista tuutoropettajalta, muulta opettajalta tai opiskelijakollegoilta. Toisaalta koettiin, että tieto keskiarvovaatimuksesta tutkinto-opiskelijaksi pääsemiseksi tuli vasta polkuopintovuoden alettua, ja toivottiin että kyseinen tieto olisi esillä jo polkuopintoihin hakeutuessa. Hankaluutta tutkinto-opiskelupaikan saamisen jälkeen aiheuttivat opintojärjestelmä Pakin sekavuus, jossa opinnot nollaantuivat ja näkyivät väärissä paikoissa sekä opiskelijanumeroiden uusiutuminen. Tutkinto-opiskelupaikan saaminen nostatti pintaan onnistumisen kokemuksen.

6.1.2 Polkuopintovuosi ja polkuopiskelijan rooli

Opiskelijat kuvasivat polkuopintovuotta erilaisin ajatuksin. Opiskelijoiden kokemukset näyttäytyivät positiivisina, mutta myös raskaina. Polkuopintojen yhdessä tutkinto-opiskelijoiden kanssa koettiin sujuneen hyvin, vaikkakin eroja opiskelijoiden välillä ilmeni. Polkuopiskeluvuonna opiskelijat kokivat stressiä ja suorituspaineita opinnoistaan, ja myös muita haasteita ilmeni. Polkuopintovuotta ja opiskelijoiden jaksamista tukivat erilaiset elementit. Opiskelijat suosittelivat polkuopiskelua muillekin.

Polkuopintovuodesta kuvailtiin positiivisina ajatuksina jääneen innostuksen, koska oli pitkään opintoihin halunnut, pääsääntöisen tyytyväisyyden, mukavuuden sekä hyvät fiilikset.

”No ainakin päällimmäisenä siinä muuten on niinku siis ylipäättänsä innostus siihen, että siis mähän niinkö, kun oli tätä niin pitkään halunnut, niin sitähan kyllä halusi tehdä sitä työtä ja olin niinku semmonen tosi korkealla se innostus siinä, että halusi tehdäkin niitä hommia.”

Polkuopintovuotta kuvailtiin myös rankaksi ja sekavaksi sekä koulun ja työn täyteiseksi. Polkuopintojen joustavuutta pidettiin positiivisena asiana, samoin mahdollisuutta yhdistää työelämä ja opiskelu sekä toisaalta rauhassa opiskelu lomautuksen aikana. Polkuopintoja pidettiin mahdollisuutena kokeilla opintoja ennen tutkinto-opiskelijaksi hakeutumista, sekä saada varmuus alasta, jolle on hakeutumassa. Lomautettuna ollut opiskelija koki, että olisi voinut edetä nopeamminkin, jos olisi tiennyt lomautuksen jatkuvan. Polkuopintovuoden kerrottiin vaatineen paljon itsensä johtamista, järjestelmällisyyttä ja omien opintojen suunnittelua sekä sitä, ettei stressaa. Polkuopintoja pystyi suorittamaan kiihdytetyllä tahdilla perinteiseen opiskelutahtiin verrattuna.

Opiskelijat kuvasivat opiskelun sujuneen hyvin yhdessä tutkinto-opiskelijoiden kanssa, vaikka joitakin eroja polku- ja tutkinto-opiskelijoiden välillä ilmeni. Opiskelijoiden mukaan polku- ja tutkinto-opiskelijat eivät eronneet toisistaan kursseilla opiskellessaan, ja opettajat kohtelivat heitä tasa-arvoisesti. Opiskelijat tekivät itse roolitusta polku- ja tutkinto-opiskelijoiden välillä, esimerkiksi tuoden esiin epävarmuutta omasta opiskelijuudestaan. Opinnäytetyössä ilmeni polkuopiskelijoiden olevan tutkinto-opiskelijoita motivoituneempia opiskelemaan, koska tavoitteena on keskiarvorajan saavuttaminen ja sen kautta tutkinto-opintopaikan saaminen. Opiskelumotivaation koettiin laskevan tutkinto-opiskelijaksi siirtymisen jälkeen, ja samalla opiskelun olevan tällöin rennompaa. Motivaatiota nosti myös opintojen maksullisuus. Polku- ja tutkinto-opiskelijoiden koettiin suhtautuvan kurssien arvosanavoitteisiin eri tavoin, koska tutkinto-opiskelijalla on varaa saada heikompiakin arvosanoja. Esiin tuli myös koulun puolen paine opintojen etenemisestä myös tutkinto-opiskelijaksi siirtymisen jälkeen, vaikka opiskelija itse haluaisi opiskella rauhassa.

Polku- ja tutkinto-opintojen rakenteeseen liittyvinä eroavaisuuksina ilmeni opiskelijahuollon ja opiskelijaetujen puuttuminen, sekä se, että polkuopiskelijat eivät pääse harjoitteluihin. Harjoittelumahdollisuuksien puute ärsytti ja harmitti, sekä harjoitteluista saatavan kokemuksen puute koettiin opiskelijoita epätasa-arvoistavana tekijänä. Epäkohtana ilmeni se, että polkuopiskelijoiden työharjoittelutaustan puuttumista ei osattu huomioida kursseilla. Tilanteissa, joissa polkuopiskelija kohtaa eriarvoisia rakenteita koettiin olevan merkitystä opettajien vuorovaikutustaidoilla sekä sillä, miten asiat esitetään. Nämä tilanteet vaikuttavat opiskelijan kokemukseen polkuopiskelijuudesta.

Polkuopiskeluvuonna stressiä ja suorituspaineita koettiin aiheutuvan tutkinto-opintopaikan saamiseen liittyen (Kuvio 9). Opiskelijat kokivat stressiä riittävän opintopistemäärän kerryttämisestä ja opintojen etenemisestä sekä arvosanataivoitteesta. Tämän kuvailtiin olleen raskasta, ja opintopisteisiin tarvittava työmäärä yllätti. Työn ohessa opiskellessa joutui tehtäviä tekemään yöllä. Polkuopintovuonna näkyi opintopisteiden ahnehtimista yli vaaditun 60 opintopisteen, koska opiskelijoilla oli stressi siitä, riittääkö oma suoritus tutkinto-opiskelupaikkaan. Yhtenä stressiä aiheuttavana tekijänä ilmeni akateeminen kirjoittaminen, jos tästä ei ollut kokemusta. Koulun puolelta koettiin vahvaakin painetta, jotta opiskelijat osoittivat ansaitsevansa tutkinto-opiskelijapaikan. Opintoihin liittyvää stressiä aiheutui myös silloin, kun muun elämän alueella oli haastava tilanne. Haasteeksi koettiin oman elämän aikataulutuksen, sekä ranskaksi täysipainoisen työn, opiskelun ja perhe-elämän yhdistäminen. Välillä jaksamisen koettiin olevan ääri rajoilla, ja perhe-elämän kärsineen tarpeesta kerätä opintopisteitä. Toisaalta opinnäytetyössä tuli esiin polkuopintokriteerien olevan reilut ja tutkinto-opintopaikkaan vaadittavan opintopistemäärän realistinen. Yli 60 opintopistettä ei kuitenkaan tulisi olla vaatimuksissa, jotta opiskelu esimerkiksi töiden ohessa onnistuu.

”Ehkä ite mut yllätti siinä vuodessa se, että se, opiskelu on niin paljon, siis et kursseissa on työtä, siis et ne ei tosiaan tu ne opintopisteet helposti. Et siihen menee paljon työtunteja ja sit ku ite tekee koulun työn ohella, ni tota huomaa, et vuorokaudes on loppupeleis tosi vähä tunteja, et sit se meni siihen yön, yöllä teet niit tehtäviä. Siin vaiheessa sä oot jo ihan sillee poikki.”

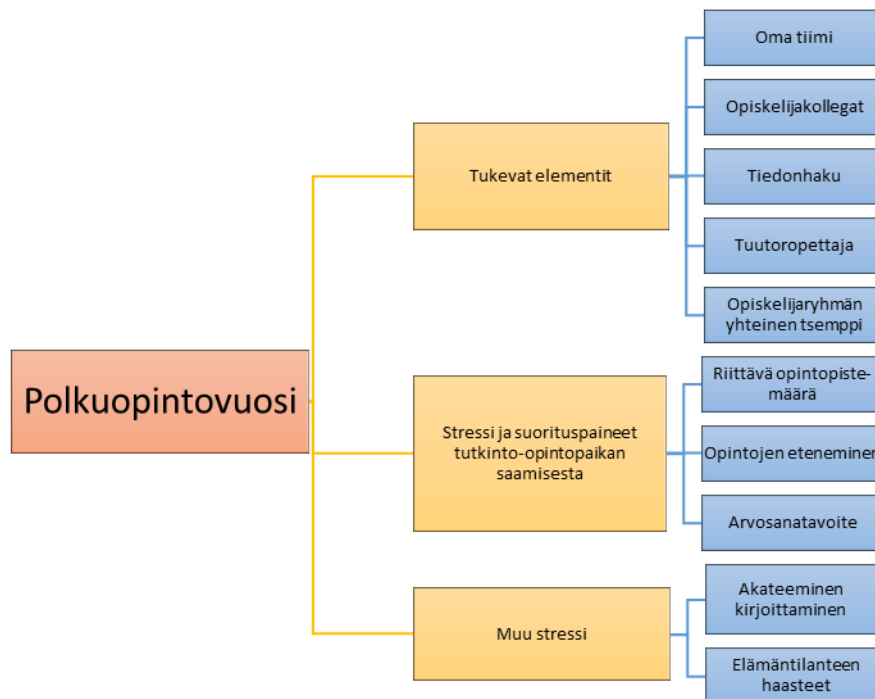
Opiskelijat kokivat polkuopintovuoden alussa jaetun oman tiimin opintoja tukevana elementtinä. Omien tiimiläisten kanssa oltiin opintojen alussa samoilla kursseilla ja heidän kanssaan pystyi keskustelemaan sekä opiskeluun liittyvistä että opintojen ulkopuolisista asioista. Tiimin koettiin olevan opintoja tukeva, jos henkilökemiat tiimissä toimivat. Oman tiimin jäseniltä pystyi kysymään apua, ja tiimi auttoi myös silloin kun opinnoissa tuntui tulevan takapakkia. Ryhmätyöt koettiin sujuviksi, koska tiimillä oli yhteiset tavoitteet. Jollakin tiimiläisellä oli aina aikaa tehdä tehtävää, tiimi pystyi jakamaan töissä vastuualueita ja töiden esitystilanteissa ei tarvinnut olla yksin. Erilaisten ryhmän jäsenten koettiin tuovan esiin erilaisia näkökulmia. Oman tiimin koettiin tulleen läheiseksi, jopa niin, että olisi voinut jättää opinnot

kesken ilman tiimiä. Harmittavana tekijänä koettiin se, että tiimiläiset saattoivat asua eri paikkakunnilla, vaikkakin ilmeisesti tiimien jaossa oli pyritty saamaan samalla paikkakunnalla asuvia opiskelijoita samoihin tiimeihin. Yhteyttä pidettiin whatsapp-viestittelyllä. Yhteydenpidon ja mahdollisten tapaamisten järjestäminen oli opiskelijoiden itsensä vastuulla.

Negatiivisia tekijöitä tiimityöskentelyyn ja tiimien jakamiseen liittyen ilmeni myös. Alussa ryhmätöiden määrä ärsytti, ennen kuin tiimin sai toimimaan. Opiskelijoiden mukaan oli myös ryhmädynamiikaltaan toimimattomia tiimejä, joissa työmäärä tai se, miten kukakin pääsi tuomaan esiin ajatuksiaan, ei välttämättä jakaantunut tasaisesti. Tiimeissä saattoi muotoutua tietynlaiset roolit, jotka kuormittivat joitakin tiimiläisiä ja muutosta tähän oli vaikea tehdä. Haasteena oli myös epäluottamus toisen tiimiläisen työskentelyä kohtaan. Tiimin toimimattomuuteen vaikuttivat tiimin jäsenten erihenkisyys ja yksilöiden luonteet, eikä kompromisseja pystytty tekemään. Negatiivisia ajatuksia tuotti myös se, että ryhmätöissä muiden tekeminen vaikutti omaan arvosanaan, ja suuren ryhmätyömäärän vuoksi ei päässyt näyttämään henkilökohtaista osaamistaan kuin ryhmätöiden sisällä. Samoin työskentelyn suunnittelu ja aikataulutus toivat haasteita tiimityöskentelyyn ja tämä loi kokemuksen, että olisi ollut helpompi työskennellä yksin. Tiimin toimimiseksi ja ryhmäkehityksen edistämiseksi asioiden puheeksi ottamisen ajateltiin olevan helpottava tekijä. Näin ei kuitenkaan aina toimittu, sillä puhuminen vaikeista asioista koettiin hankalaksi tai tiimin toimimattomuutta ei koettu sietämättömäksi. Lisäksi tiimityön haasteena nähtiin lähtökohtainen kokemus itsestä yksilölähtöisenä työskentelijänä. Tällöin myös arvosanat nousivat yksilötyöskentelyn myötä.

Oman tiimin lisäksi opintoja tukevana elementteinä koettiin samanhenkisen opiskelijakollegan tuki, opiskelijan tiedonhalu, vertaisoppiminen, luottamuksen kasvaminen omaan opiskeluun opintojen edetessä, tutoropettaja sekä koko opiskelijaryhmän yhteinen tsemppi. Tutoropettajalla kuvailtiin olleen kannustava ja positiivinen ote, ja hänen kohdallaan koettiin, että häneltä saatiin apua ja tukea nopeasti. Tuen kuitenkin koettiin vähenevän polkuopintovuoden loppua kohden sekä tutkinto-opiskelijaksi siirtyessä. Samoin oman tutoropettajan pois jäädessä tuen koettiin vähentyneen.

”Meiän tuutoriopettaja oli kyl isos roolissa, et se, siinä kävi hyvä onni kanssa et X oli meiän tuutoriopettaja koska siihen pysty sit, hänelt pysty aina kysyy apuu. Se oli niinku kyl tavotettavis tosi hyvin. Ja tsemppas, semmonen tosi kannustava ja positiivinen ote. Aina siit meiän hommaa, et kyl teiät saadaa puskettuu tutkinto-opiskelijoiks... Mutta tota muuten sit ehkä se on, ite koki sillee, et loppupeleis sitte, mitä pidemmälle tai mentii loppuu kohden siinä polkuopiskelijavuodessa, ni ehkä sitte alko vähäse laskee tavallaa sillee, et koulult ei ehkä enempää niin tullukaa sitä semmoist tukee.”

Kuvio 9: Polkuopintoja tukevat elementit sekä stressiä ja suorituspaineeita aiheuttavat tekijät opiskelijoiden kokemusten mukaan

Opintojen tukemiseksi opettajilta kaivattiin lisää tukea opiskelun käytäntöihin, kuten akateemiseen kirjoittamiseen ja lähteiden etsintään. Ryhmytymistä pidettiin opintoja tukevana elementtinä. Ryhmytymistä koettiin koulun puolesta tuettavan vuoden ensimmäisillä orientaatiopäivillä, vaikkakin orientaatiopäivien olisi toivottu olevan paikan päällä eikä verkossa, kuten Covid-19- pandemian vuoksi oli. Entisen polkuopiskelijan tuki koettiin tärkeäksi rauhoittamassa tietoa tutkinto-opiskelijaksi pääsemisen mahdollisuudesta. Polkuopintojen sisällössä koettiin positiivisena asiana opintojen hyvä jaksottuminen ja rytmittyminen, jolloin ei tullut ahdistusta päällekkäisistä kursseista, sekä kurssien vaihtoehtoiset toteutustavat. Mahdollisuus suorittaa kursseja CampusOnlinen kautta koettiin hyvänä.

Opintojen alun ja orientaatiopäivien sekavuus nousi esiin yhtenä polkuopintovuoden haasteena. Opettajien keskenään erilaiset puheet ja toiminta, sekä tietotekniset haasteet ja opettajien liian heikot tietotekniset taidot aiheuttivat sekaannusta ja hämmennystä. Samoin asioiden hoitamisessa ja johtajuudessa näkyi sekavuutta. Opiskelijat joutuivat ottamaan asioista itse selvää oman tiimistä kanssa, koska asiat eivät orientaatiopäivillä selvinneet. Koronan koettiin aiheuttaneen osan sekaannuksista ja tietoteknisistä haasteista. Kehitysehdotusten jälkeen opiskelun koettiin parantuneen. Opintojen alussa koettiin yksinäisyyden tunnetta, minkä vuoksi orientaatiopäivät paikan päällä verkko-orientaatiopäivien sijaan olisivat olleet tärkeitä.

Opiskelijat suosittelivat polkuopintoja muillekin. Toisaalta opiskelijoiden joukosta löytyi myös näkemys, jonka mukaan ensisijaisesti olisi hyvä hakeutua suoraan tutkinto-opiskelijaksi, koska silloin tutkinto-opiskelupaikka on heti varma. Tuleville polkuopiskelijoille suositeltiin rennompaa etenemistahtia sekä sitä, että tärkeintä on tehdä parhaansa eikä tutkinto-opiskelijaksi pääsemistä kannata stressata. Opiskelijoiden kehoitettiin myös luottavan siihen, että opinnot sujuvat, vaikka alku tuntuisikin vaikealta. Tuleville opiskelijoille, joilla ei vielä ole ammattikorkeakouluopintoja taustalla, suositeltiin kokeilemaan korkeakouluopiskelua avoimessa ammattikorkeakoulussa esimerkiksi yhden kurssin verran ennen polkuopintoja. Tällöin voi etukäteen nähdä miltä opinnot tai sosiaaliala tuntuu, ennen polkuopintoihin hakeutumista tai polkuopintomaksun maksamista.

6.1.3 Polkuopintojen kehittäminen

Opiskelijat toivat esiin ajatuksiaan polkuopintojen kehittämisestä. Kehittämistarpeita nousi kameran käytöstä verkko-opetustilanteissa, opettajien vuorovaikutus- ja läsnäolotaitojen mallin näyttämisestä, pienryhmätyöskentelyn lisäämisestä luentojen aikana, kurssien aikataulutuksen selkeyttämisestä, tasa-arvosta ja yhtenäisyydestä näyttöjen suorittamisen suhteen sekä harjoittelujen suorittamisesta. Lisäksi esiin nousi tarve johtajuuden ja prosessin kehittämiseksi polkuopintojen taustalla.

Kameran käyttö nähtiin olennaiseksi etänä opiskellessa, koska verkossa opiskellessaan opiskelijat ovat verrattavissa lähiopiskelijoihin. Kameran käytön olisi hyvä olla velvoittavaa. Kameran käyttö nähtiin opettajan kunnioittamisena sekä tuovan opiskeluun syvyyttä.

”Niin kyl meil pitää olla se kamerapakko, siis taval tai toisel-- Semmone et et, ei niin, että ku no tyhjät luennot ilman että kukaan puhuu tai sä et nää kehtään, ni se on mun mielest kans yks tosi suuri epäkohta. Niinhän sen ei kuulu olla koska mehän ollaan verrattavis siihen, et me ollaan läsnä, mut et me ollaan vaan tuolla ja se se antaa niinku syvyyttä siihe opiskeluu ja se on niinku kunnioittamista niinku opettajaa.”

Opettajien tulisi näyttää mallia vuorovaikutus- ja läsnäolotaidoista opetustilanteissa, koska kyseessä on sosionomiopinnot. Samoin koettiin tarvetta pienryhmätyöskentelyn lisäämiselle luentoihin. Kurssien aikataulutukseen haluttiin selkeyttä, koska joistakin kursseista jouduttiin luopumaan päällekkäisyyksien takia. Tasa-arvon ja yhtenäisyyden kehittämisen tarvetta koettiin näyttöjen suorittamisen suhteen. Opiskelijoille tulisi selkeämmin selvittää, kuka on näyttöön oikeutettu ja kenen kannattaa tehdä kurssi näyttönä. Pohdittiin myös, voisiko asian huomioiminen olla tuutoropettajan vastuulla. Koettiin, että polkuopiskelijoilla tulisi olla mahdollisuus päästä harjoitteluihin. Laurea-ammattikorkeakoulun koettiin olevan jälkijunassa toiseen ammattikorkeakouluun verrattuna, jossa polkuopiskelijat harjoitteluihin pääsevät.

”Se harkkapuoli, et sitä sais kehittää kyl niinku Laureaski.”

Opinnäytetyössämme ilmeni myös opiskelijoille näyttäytyneen sekavuuden johtajuudessa ja prosessissa polkuopintojen järjestämisen taustalla. Tämä tuli esiin esimerkiksi opettajien keskenään ristiriitaisina puheina.

6.1.4 Verkko-opinnot opiskelumuotona

Verkko-opiskelu opiskelumuotona toi esiin opiskelijoiden yleisiä kokemuksia verkko-opinnoista ja opintoihin hakeutumisesta. Esiin nousi myös ajatuksia verkko-opiskelusta suhteessa lähiopiskeluun sekä verkko-opintojen yhteisöllisyydestä.

Verkko-opintoihin hakeuduttiin, koska verkko-opinnot mahdollistivat opiskelun riippumatta asuinpaikkakunnasta. Opetustavat viehättivät ja omien tietoteknillisten taitojen koettiin olevan tarvittavalla tasolla. Laurea-ammattikorkeakoulun opetustavat koettiin mielekkäämmiksi kuin muissa ammattikorkeakouluissa. Verkko-opintoihin arveltiin hakeutuvan enemmän oman ikäisiä opiskelijoita. Verkko-opintoihin hakeutui opiskelijoita, jotka olivat hakeutuneet ensisijaisesti muihin opiskelumuotoihin, mutta eivät olleet tulleet valituiksi. Elämäntilanne ei ollut myöskään mahdollistanut toista opiskelumuotoa.

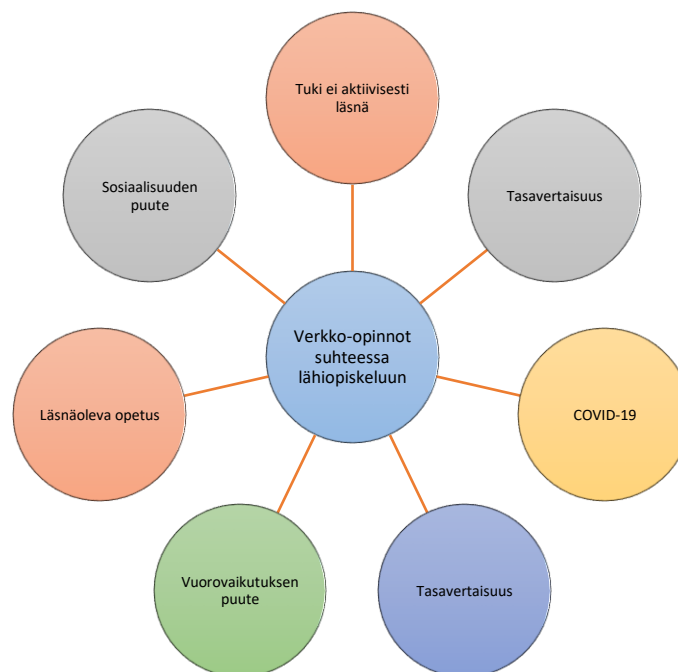
Opiskelijat kuvailivat verkko-opintoja helpoksi ja hyväksi kokemukseksi, joissa ei ollut mitään haastavaa. Verkko-opiskeluiden koettiin helpottavan opintojen tekemistä ja olevan nykyään helppoa. Mahdollisuus verkko-opintoihin oli tullut yllätyksenä, mutta oli ollut hyvä kokemus. Opiskelijat kuvailivat kokemuksia positiivisiksi, vaikka opiskelu verkossa vaatikin erilaista sitoutumista kuin lähiopiskelu. Verkko-opiskelua sanoitettiin taloudellisesti ja ajallisesti kannattavaksi tavaksi opiskella, jonka kerrottiin olevan myös täydellinen opiskelutapa. Opiskelijat pohtivat verkossa opiskelun olevan samanlaista kuin lähiopiskelun ilman matkoja ja ruokataukoja. Opintumuotoa kuvailtiin tehokkaaksi tavaksi opiskella, koska opinnoista puuttui matkustaminen kampukselle ja siirtymäajat jäivät kokonaan pois. Verkko-opiskelun kuvailtiin olevan ihanaa, vapauttavaa sekä ekologista. Verkko-opiskelun koettiin soveltuvan paremmin jo aikaisemmin opiskelleelle opiskelijalle. Nuorelle ensimmäistä tutkintoa opiskelevalle opiskelijalle ei verkkopohjaista opiskelumuotoa suositeltaisi, mutta perheelliselle opiskelijalle verkko-opintojen pohdittiin olevan sopiva opiskelumuoto. Verkko-opintojen koettiin soveltuvan sellaiselle opiskelijalle, jolla on jo alan työkokemusta syventäen ja vahvistaen omaa osaamistaan.

Opiskelijoiden keskuudessa koettiin yksinäisyyttä opintojen aikana. Opiskelumuotoa ei suositeltaisi nuorille opiskelijoille, koska opintojen koettiin olevan yksinäisiä. Toisaalta opintojen oli ajateltu olevan yksinäistä työskentelyä, mutta kokemukset olivatkin olleet erilaiset. Yksinäisyyden tunnetta vähensivät opintojen ulkopuolella tapahtuvat sosiaaliset kontaktit työelämässä. Opinnot nostattivat opiskelijoiden keskuudessa erilaisia tunteita pintaan.

Päällekkäisten opintojen määrä sekä jatkuva työskentely tietokoneella koettiin ahdistavana, uuvuttavana ja raskaana. Toisaalta verkko-opintojen koettiin vaikuttavan omaan energisyyteen, koska ylimääräisiä kontakteja ei ollut, vaan opiskelijat pystyivät keskittymään täysin opiskeluun omalla työpisteellään ilman häiriötekijöitä. Olo oli ollut energisempi.

"Joo tuntuu, että, että on tää verkko-opiskelu kummiskii aika yksinäistä."

Erot lähiopiskeluun tulivat ilmi vuorovaikutuksen ja sosiaalisuuden puutteena, opintojen sisällön eroavaisuuksina sekä opintojen aktiivisen tuen vajavaisuutena (Kuvio 10). Läsä oli myös Covid-19- pandemian mahdolliset vaikutukset kaikkien opiskelijoiden opiskeluun etänä ja sitä kautta kokemusten vertailuun. Opiskelijat toivat julki, etteivät kokeneet saavansa välttämättä opinnoista samalla tavalla irti kuin lähiopiskelijat. Läsä tapahtuvan opiskelun koettiin olevan hitaampaa, mutta luovan mahdollisesti paremman sitoutumisen opiskeluun. Verkostoitumisen mahdollisuudet koettiin parempana kampuksella kuin verkon välityksellä. Verkkopohjaisessa opiskelussa saattaisi olla enemmän tehtävää kotona ja eroja voisi olla kokeiden tekemisessä. Opiskelijat kuvasivat mahdollisuutta tehdä osan opinnoista läsänä. Verkossa avun kysymisen kynnyks on suurempi, mutta opiskelijat kertoivat, etteivät kokeneet, että olisivat jääneet mistään paitsi opiskellessaan verkossa verrattuna lähiopiskeluun. Opiskelu verkon välityksellä oli sujunut paremmin kuin läsänä ollessa ja tasavertaisesti suhteessa lähiopiskelijoihin.

Kuvio 10 : Erot verkko-opiskelun ja lähiopiskelun välillä opiskelijoiden mukaan

Opiskelijoita askarrutti aktiivisen tuen puute. Läsäolo-opiskelussa ajateltiin opettajan olevan helpommin tavoitettavissa ja saatavilla, kun opiskelu tapahtui konkreettisesti kampuksella. Vaikeiden tehtävien kohdalla oli pohdittu, olisiko fyysisesti paikan päällä ollut apua

nopeammin ja helpommin mahdollista saada. Koululta saatu tuki koettiin vähäisemmäksi kuin läsnäolo-opinnoissa ja opettajien avun saaminen vaikeammaksi verkon välityksellä. Vuorovai-
kutus opettajan kanssa koettiin olevan erilaista kuin lähiopetuksessa ja palautteenantoa ku-
vailtiin epäsuoraksi.

*”Sulla on se opettaja koko ajan siinä tunneilla ja sä voit vetää hihasta ja
meillä lähinnä se et, no pidetään tauko, opettajaki lähtee pois juomaan kahvii
ja vettä. Ja et ehkä silleen niinku tietyl tapaa vaikeemmin saavutettavissa ollu
kaikki.”*

Verkko-opinnoissa koettiin olevan vähemmän yhteisöllisyyttä kuin paikan päällä toteutetta-
vassa opiskelussa. Itsenäiseen työskentelyyn pystyttiin, mutta yhteisön merkitystä kuvailtiin
tärkeäksi. Erilaisiin tapahtumiin olisi osallistuttu, jos sellaisia olisi verkko-opiskelijoille järjes-
tetty. Mahdollisista tapahtumista informointi koettiin huonoksi, eikä opiskelijat muistaneet,
koska viimeksi tapahtumakutsuja olisi tullut. Opiskelijat kokivat, että yhteisöllisyydestä puhu-
taan, mutta lopulta kukaan ei osallistu järjestettäviin tapahtumiin. Kasvotusten tapahtuvaa
kohtaamista kaivattiin, jotta ihmisiin tutustuminen olisi ollut helpompaa. Vahvempaa yhtei-
söllisyyttä voisi rakentaa, jos kaikki tiimin jäsenet asuisivat samalla paikkakunnalla, jolloin
kasvotusten tapaaminen olisi helpompaa.

6.1.5 Verkko-opintojen sisällöt ja toteutustavat

Kokemukset verkko-opintojen sisällöistä ja toteutustavoista jakautuivat kurssien toteutusta-
voiksi sekä opintojen toteuttamiseen verkossa. Kurssien toteutustavoissa esiin nousi luennot,
ryhmätehtävät, itsenäisesti suoritettavat tehtävät, arviointi sekä kurssien sisällöt. Opintojen
toteuttamisessa verkossa esiin nousi opinnot, opetustavat, tietotekniset taidot, työelämä,
tasavertaisuus sekä kokemukset opettajista.

Laurea-ammattikorkeakoulun kurseja pidettiin hyvinä ja monipuolisina, vaikka ne eivät näyt-
täytyneet aina luvatus sisältöisinä. Kurssien sisältöihin kaivattiin enemmän tehtäviä kuvaavia
esimerkkejä sekä erilaisten oppilaiden huomioimista. Kurssien sisällöt sekä opintopisteiden
kertymistavat olivat kurseista riippuen hyvin erilaisia. Orientoitumista kurseille tukisi opis-
kelijoiden mielestä kurssitehtävien näkeminen aikaisemmin. Samalla olisi helpompi orientoi-
tua kurssiin. Opiskelijat kokivat, että kurssitehtävien suorittamiseen tarvittavat materiaalit
olisi hyvä olla linkattuna valmiiksi tai niiden tulisi olla selkeästi esiteltynä, jottei tiedonha-
kuun kuluisi aikaa. Tentin koettiin palvelevan oppimista vain hetkellisesti ja parhaana kurssi-
toteutuksena koettiin olevan sellainen kurssi, jossa opiskelijat opettivat toisiaan.

*”Sit se, et mä mietin, että mä oon nyt opiskellut jonkun kirjan ja mä meen
suorittaa jonkun tentin, niin jos mulle laittaa nyt sen saman kyselylomakkeen*

tähän niinku nyt, niin en välttämättä muista niinku mitään, et sit se menee semmoiseksi pänttäämiseksi.”

Ryhmätyöt koettiin haasteellisiksi toteuttaa verkossa. Valinnaisissa kursseissa oli paljon ryhmitöitä ja vieraiden ihmisten tavoittaminen koettiin vaikeaksi. Verkossa ryhmätöistä on helpompi lähteä pois sekä vältellä ihmisten kohtaamista ja tähän toivottiin opettajilta keinoja. Teams- sovellus toi joustavuutta ryhmätöiden tekemiseen, kun muuten verkossa ryhmätöiden tekeminen oli aikataulullisesti haastavaa. Käytännön asiat loivat myös omat haasteensa ryhmätöiden tekemiseen. Erilaiset tavat työskennellä, töiden yhteen kokoaminen, opiskelijoiden kemiat tai tietotekniset haasteet vaikeuttivat ryhmätöiden työstämistä. Toisaalta opiskelijoiden joukossa koettiin ryhmätehtävien olevan mieluisin tapa tehdä tehtäviä. Ryhmätöiden keskusteluiden avulla olivat tehtävät avautuneet paremmin ja opiskelijat olivat saaneet erilaisia näkökulmia.

Luentoihin kaivattiin vuorovaikutuksellisempaa lähestymistä esimerkiksi case-työskentelyn avulla. Luentojen toivottiin olevan enemmän lähiopetuksen kaltaisia. Luentojen ryhmäkeskusteluiden avulla oli opiskelijoiden mukaan opittu valtavasti. Pelkästään diojen katsominen sekä videokuvattomuus eivät tukeneet opiskeluun keskittymistä. Kamerattomuus on vaikuttanut luentoihin negatiivisesti ja luennot ovat jääneet etäisiksi sekä kylmiksi. Luentojen aikaiseen pienryhmätyöskentelyyn kaivattiin keinoja huomioida jokainen opiskelija yksilöllisesti, jotta työskentely ei jäisi kylmäksi. Jokaisen opiskelijan yksilöllinen ja tasavertainen kohtaaminen koettiin tärkeäksi ja siihen toivottiin kiinnitettävän huomiota esimerkiksi pienemmällä opiskelijamäärällä luennoilla sekä pienryhmätyöskentelyssä luentojen aikana. Luennoitsijoita pidettiin hyvänä lisänä osana luentoja.

Arviointiin kaivattiin numeraalisen arvioinnin lisäksi sanallista palautetta. Sanallisen arvioinnin koettiin motivoivan ja kannustavan eteenpäin. Opiskelijat kokivat, että kurssien suunnittelussa tulisi huomioida sanallinen arviointi ja palautteenanto ja niille tulisi varata aikaa. Numeraalinen arviointi ei kerro, onko opetettu asia opittu vai ei. Kirjallisen palautteen koettiin tuovan opintoihin myös vuorovaikutuksellisuutta, vastapainona muuten niin yksinäiselle opiskelulle. Arvioinnin kohdalla opiskelijat kokivat myös epäreiluttä tehtävänpalautusten aikataulutuksessa sekä arvosanojen saamisessa. Opiskelijat saattoivat saada hyviä arvosanoja muiden kustannuksella ryhmätöiden myötä tekemättä itse arvosanan eteen mitään ja tämä koettiin julmaksi. Kokeiden tarpeellisuutta osaamisen mittarina kritisoitiin. Arvioinnissa toivottiin olevan mahdollisuus huomioida eri panostus tehtävien tekemiseen ja sen näkyminen arvossassa.

”Että ehkä niinku se on niinku sit kans siin motivaatiossa, et se aina sit taas kannustaa kuitenkin niinku ihmist eteenpäin, et ku se opettaja on jaksanu vaikka sen pari sanaa kirjottaa”

”--sitten ehkä tämmöisessäkin tilanteessa, että miksei sitten siellä ryhmän kesken voida vaikka sanoa, että okei sä panostat nyt, että sä saat nelosen ja sä panostat nyt silleen, että saat kolmosen.”

Verkossa toteuttavien opintojen opiskelutahti koettiin sopivaksi. Opiskelijat kokivat pysyvänsä aikataulussa ja opintojen sisällöt koettiin hyväksi. Läsä toteuttavia opintoja sekä ohjeistusta tehtävien tekemiseen kaivattiin. Tiedonkulun haasteet olivat myös läsnä ja opiskelijat kuvailivat, että oikean viestilähteen löytäminen loi lisähaastetta. Opintojen alussa haasteita loi myös tietoteknisten taitojen haltuunotto, mutta uusien tietoteknisten taitojen opettelu koettiin myös positiivisena asiana. Erilaisten uusien tekniikoiden käyttö on koettu positiivisena. Tehtävien tekemiseen soveltuvien pohjien käytön opettelu ja ohjeistuksen tulisi olla opettajien vastuulla, eikä opiskelijoiden itsenäisen opetteluvarassa. Opetustapoihin oltiin tyytyväisiä, mutta luovempia ja toiminnallisempia toteutustapoja kaivattiin. Jatkuvan tiedonhaun mahdollisuutta pidettiin hyvänä osana verkko-opintoja. Koulunpenkiltä ei pystyisi samalla tavalla etsimään heti tietoa. Opetukseen käytettävät erilaiset menetelmät koettiin helpoksi opetella. Opiskelijoiden ohjaus koettiin haastavammaksi verkon välityksellä kuin läsnä olevassa opiskelussa. Erilaisia mahdollisia tukikanavia ei osattu hyödyntää tehtävien tekemisen tukena.

Opettajien tietoteknisiä taitoja tulisi kehittää. Opiskelijat olivat pettyneitä, eivätkä halunneet käyttää luennoilla omasta opiskelusta aikaa siihen, että opettaja selvitti tietoteknisiä haasteita. Alun jälkeen tietotekniset haasteet opettajien kohdalla eivät näytelleet niin isoa roolia. Opettajilta toivottiin myös oman ammattiosaamisen hyödyntämistä opetuksessa, ettei opetus tukeutuisi pelkästään vierailevien luennoitsijoiden varaan.

Opiskelijat kokivat CampusOnlinen-kurssien nopeuttavan opintoja, mutta opiskelijoiden mukaan kurssit olivat opetussisällöltään turhia, eikä niiltä oppinut mitään. Kurssien toteutustavat eivät mahdollistaneet juurikaan oppimista. CampusOnline-kurssien suorittamisen koettiin vaikuttavan valmistumiseen positiivisella tavalla ja estävän mahdollisen valmistumisen viivästyttämisen.

Verkko-opintoihin kaivattiin enemmän työelämään suuntautuvia opintoja, jotta olisi mahdollisuus nähdä erilaisia työskentelymahdollisuuksia. Verkko-opiskelijat odottivat harjoitteluita, joiden avulla olisi mahdollista nähdä uusia työskentelypaikkoja. Pitkään samassa paikassa työskentelyn jälkeen odotettiin eri alan näkemistä ja koettiin se jännittäväksi asiaksi, vaikka työkokemusta saman asiakaspinnan kanssa olisikin taustalla.

6.1.6 Elämäntilanteen yhteensovittaminen verkko-opintojen kanssa

Opiskelijoiden kokemusten mukaan verkko-opintojen yhteensovittamisen muun elämän kanssa koettiin olevan pääsääntöisesti helppoa. Verkko-opintojen pariin hakeuduttiin

elämäntilanteen takia. Verkko-opintojen koettiin olevan hyvä väylä opiskella erilaisista elämäntilanteista riippumatta. Perhe-elämän ja opintojen yhdistäminen on ollut onnistunutta ja toisaalta verkko-opinnot ovat mahdollistaneet myös töissä käymisen opintojen ohessa, joka ei olisi päiväopinnoissa ollut mahdollista. Työn ja opintojen koettiin tukevan toinen toisiaan. Töiden vähentäminen koettiin yhtenä opintoja keventävänä elementtinä. Verkko-opiskelu on ollut myös vapauttavaa, koska aikaa on jäänyt siirtymiltä ja matkustamiselta itse opiskeluun ja muuhun elämään. Vapaus valita milloin opintoja tekee ja milloin pitää vapaata koettiin mielekkääksi.

”Mult on moni kysyny sitä, että suosittelisinks mä tai lähtisinks mä uudestaa. Niin lähtisin, mut mä tekisin sen kyl eri tavalla. Keventäisin töitä ihan ehottomasti et tota, no mä oon ite päiväkodis töissä, et se on myöski tosi vaikeeta. Et en mä ihan samal lailla, yhtä hullusti sitä vetäis kyllä.”

Epäsäännölliset opintopäivät, kokopäivätyö sekä perhe-elämän yhteensovittaminen koettiin osittain haastavaksi. Ajankäytön epätasapainoinen jakautuminen loi syyllisyyden tunnetta. Väsymys töiden ja opintojen yhdistämisestä sekä tavoite nopeasta valmistumisesta ajoivat keskittymään täysin opiskeluun. Henkisesti raskaan työn tekeminen olisi ollut haastavaa opintojen aikana, siksi elämän tasapaino oli tärkeää. Opinnot koettiin stressaaviksi ja raskaiksi silloin, kun opintoja oli paljon päällekkäin ja opinnot veivät aikaa pois vapaa-ajasta. Mahdolliset Covid-19- pandemian vaikutukset opintoihin nousivat esiin opiskelijoiden ajatuksissa. Vapaa-aikaan olisi kaivattu aktiviteetteja ja ihmisten tapaamisia, joita Covid-19- pandemia rajoitti.

6.1.7 Aikuisopiskelijan rooli

Aikuisopiskelijan rooli jakautuu kokemuksiin opiskelusta sekä opintojen luomiin paineisiin. Kokemukset opinnoista nostivat esiin yksinäisyyden tunteen, opiskelijaelämän, hyvät kokemukset, iän, arvostuksen, tuutoropettajan ja arvioinnin. Opintojen luomat paineet jakautuivat kokemuksiin kuormituksesta sekä vastuusta omiin opintoihin liittyen.

Aikuisopiskelu koettiin pääsääntöisesti positiiviseksi kokemukseksi. Aikuisopiskelun hyödyt koettiin haittoja suuremmiksi ja oma tavoitteellinen työskentely koettiin palkitsevana. Aikuisopiskelun koettiin olleen oma valinta poluksi opiskella ja sen ajateltiin olevan vain väliaikainen tilanne. Myötätuntoa koettiin opiskelijakollegoiden tavasta yhdistää perhe-elämä, työ sekä opiskelut. Pelkästään iän ei koettu tuovan aikuisopiskelijan roolia, vaan siihen koettiin kuuluvan myös muun elämän osa-alueiden yhdistämistä, kuten perhe ja työ. Kiitollisuutta koettiin omaa tuutoropettajaa kohtaan. Tuutoropettajan koettiin olleen selkokielinen, asioihin tarttuva, luotettava ja hänellä koettiin olevan hyvä ihmistuntemus. Tuutoropettajan koettiin kohtaavan opiskelijat ihmisinä ja hänellä koettiin olevan kyky nähdä sekä tuoda esille opiskelijoiden vahvuudet.

”Ehkä mä haluan tai ehkä voi niinku siis semmoiseen voi tuoda esille, että saa olla kiitollinen, että oma tuutorohjaaja oli niin selkokielenen, asioihin tarttuva ja semmonen tietyl tapaa niinko sä voit luottaa, et kyl se sit joka tapaukses hoitaa ne asiat--”

Opiskelun kerrottiin olevan yksinäistä ja luovan ulkopuolisuuden tunnetta. Aikuisopiskelun yhteensovittaminen ystävien elämäntilanteen kanssa koettiin välillä haastavaksi. Aikuisopiskelussa koettiin haasteita kaikkien opiskelijoiden tasapuolisen osallistumisen suhteen. Opiskelijakollegoilta toivottiin avointa ja rehellistä oman elämäntilanteen jakamista, jotta tehtävien tekeminen sujuisi paremmin. Opiskelijoiden keskuudessa koettiin pulaan jäämisen tunnetta opiskelijakollegoiden epärehellisyyden ja lupauksien takia, vaikka sen olisi voinut välttää avoimella keskustelulla sekä inhimillisellä suhtautumisella. Syiksi tähän koettiin, että haluttiin pärjätä muiden tavoin tai etteivät opiskelijat kehanneet tai uskaltaneet sanoa, etteivät kykene hoitamaan osuuttaan. Opiskelijoiden keskuudessa pohdittiin, miten tulevaisuudessa opiskelijat pärjäisivät työelämässä, jos dialogisuuteen ei pystyittäisi opintovaiheessa. Inhimillisyyden muistaminen opiskelijoiden kesken koettiin merkitykselliseksi.

Opintojen luoma paine toi kuormitusta opintoihin liittyen. Opiskelu koettiin raskaaksi töiden ohessa ja joskus tehtävien palautuspäivämäärät loivat pientä stressiä. Kuormituksen tunnetta loi opiskelijoille itseltään liikojen vaatiminen ja ylimääräinen stressi. Paineen tunnetta toi myös vastuu omista opinnoista ja itsenäinen selviytyminen opinnoista. Omaa ajankäyttöä oli jouduttu rajaamaan ja tehtävien hiomiseen saatettiin uppoutua, koska ei haluttu palauttaa tehtävää, jos ei sen koettu olevan täydellinen.

6.1.8 Aikuisopiskelua tukevat elementit

Yhteisö koettiin aikuisopiskelua tukevana elementtinä ja siinä korostui yhteisöllisyyden tunne sekä vertaisoppimisen kokemukset. Opiskelijoiden joukossa haluttiin korostaa yhteisöllisyyden ja vertaisoppimisen tärkeyttä ja niiden koettiin olevan hyvä osa tutkintoa. Yhteisöllisyyden ja vertaisoppimisen käsitteet koettiin hyviksi asioiksi.

Kokemukset vertaisoppimisesta olivat positiiviset, mutta vertaisoppimista koettiin olevan pääsääntöisesti vähän. Vertaisoppimisen kokemukset saattoivat olla vähäisempiä alanvaihtajilla tai muilla opiskelijoilla, joilla ei ollut sosiaalialan taustaa. Haastavaksi koettiin myös vertaisoppimisen kannalta pitkään alalla työskennelleiden opiskelijoiden ja uusien alan opiskelijan kohtaaminen. Alalla pitkään työskennelleiden kommentteista saattoi kuulua elämänkokemus ja heidän toimintamallinsa, joka saattoi olla uudelle opiskelijalle haastavaa kohdata. Toisaalta koettiin, että pitkään alalla työskennelleet ymmärsivät, että ovat myös oppimassa uutta tutkintoa. Vertaisoppimista kaivattiin kokemusten vaihtamisen suhteen työpaikoista, työssäoppimispaikoista, opinnäytetöistä ja harjoitteluista. Harjoittelun koettiin mahdollistavan vertaisoppimista työpaikan ammattilaisten kautta. Vertaisoppimisen koettiin olevan kiinni

myös itsestä. Jakamisen haluan saattoi vaikuttaa opiskelijan fiilikset. Vertaisuutta olisi voinut hyödyntää paremmin, jos olisi voinut nähdä kasvatusten ja säännöllisesti opiskelukavereita.

Luentojen aikana koettiin vähän vertaisoppimista ja sen pohdittiin johtuvan opiskelijoiden uskaltamattomuudesta avata mikkiä ja jakaa kokemuksia. Pienryhmätilanteissa jakamista koettiin olevan enemmän. Oppimista koettiin tapahtuvan myös opiskelijoiden suhteessa toisiinsa erityisesti pienryhmässä, jossa jokaisella oppijalla oli omat vahvuutensa. Näissä tilanteissa opiskelijat kokivat toistensa jakavan ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Erityisesti ei ollut kiinnitetty huomiota, että olisi muilta oppinut jotain uutta. Pienryhmätyöskentelyyn ei koettu olevan tarpeeksi aikaa luennoilla.

Vertaisoppimista koettiin tapahtuvan ryhmätöissä ja opiskelijoiden mukaan sitä oli riittävästi alalla työskenteleville. Ryhmätöissä koettiin opiskelijoiden työkokemuksen auttavan tehtävien tekemisessä. Vertaisoppimisen koettiin tapahtuvan tiedon jakamisen kautta, jos jo pitkään alalla työskennelleet opiskelijakollegat jakoivat kokemuksiaan. Tiedon jakaminen koettiin tärkeäksi ja muiden kokemusten kuuleminen oli iloinen asia. Vertaisoppimista koettiin tapahtuvan myös keskusteluiden ja yhdessä tekemisen kautta. Kokemusten jakaminen koettiin osallistavaksi ja niiden koettiin jättävän muistijäljen opiskelijalle, jolle kokemusta ei vielä ollut kertynyt. Kokemusten jakaminen koettiin mielenkiintoiseksi ja opiskelijat oppivat ilman oma-kohtaista kokemusta alasta. Elävien esimerkkien kuulemisen koettiin mahdollistavan niiden hyödyntäminen jatkossa. Opiskelijoiden mukaan vertaisoppiminen opetti välillä enemmän kuin opettajat.

"--mutta joo no kyllä mä niinku noiden ryhmä niinku näiden ryhmätöiden ja tehtävien kautta tiettenkin on oppinut silleen, kun toiset ihmiset on jakanut kokemuksia ja mielipiteitä ja elämäntilanteita ja tämän tyyppisiä, että miten meillä on, vaikka joku sosiaalipalvelut toiminut tai näin että--"

Toisilleen palautteen antaminen oli ollut kivaa. Toisille palautteen antamista voisi olla opiskelijoiden mukaan enemmän. Olisi kuitenkin hyödyllistä, että vertauspalaute annettaisiin ennen virallista tehtävänpalautusta, jotta siitä olisi todellista hyötyä tehtävässä. Opettajan merkitys osallistavana tekijänä vertaisoppimisen näkökulmasta koettiin tärkeäksi. Opettajan tulisi opiskelijoiden mielestä mahdollistaa kokemusten jakaminen ja vertaisoppiminen. Vertaisoppimisessa voisi opiskelijoiden mielestä hyödyntää myös aloja ylittävää yhteistyötä. Opiskelijoiden keskuudessa nousi esiin toive harjoitteluiden jälkeisestä seminaarista, jossa opiskelijat voisivat jakaa kokemuksia harjoitteluista ja kokemuksia käytännön työelämästä. Harjoittelupaikoista kertominen tukisi myös opiskelijoiden harjoittelumahdollisuuksien kartoittamista tilanteissa, jossa tulevan harjoittelupaikkakunnan toimijoista ei ole käytännön kokemusta tai tietoa.

Yhteisöllisyyden koettiin tulevan esiin opiskelijoiden kiinnostuksesta toisiaan kohtaan sekä kohtaamisista. Opiskelijoiden keskuudessa nostettiin esiin tiimien muodostaminen opintojen alussa ja sen vaikutus yhteisöllisyyden kokemukseen. Opiskelu Laurea-ammattikorkeakoulussa loi tunnetta yhteisöön kuuluvuudesta. Yhteisöllisyys näkyi opiskelijoiden mielestä toistensa tukemisena. Erilaisissa kriisitilanteissa koettiin ihmisten tukeutuvan toisiinsa. Uusien ihmisten kohtaamisen on koettu tuovan opiskelulle lisäarvoa. Opiskelijoiden joukossa koettiin, että opiskelua sosionomiksi verkossa voisi muistella vielä vuosien päästä. Ryhmätöiden koettiin mahdollistavan uusiin ihmisiin tutustumisen. Erilaiset keskustelukanavat kuten Teams, Canvas ja Whatsapp, antoivat mahdollisuuden keskustella samanhenkisten opiskelijoiden kanssa yleisesti ilman opetustilannetta ja tämä loi yhteisöllisyyden tunnetta.

”-- ainahan uudet ihmiset ja uudet niinku tällöiset, on se tuonut lisäarvoa. Kyllä mä voin kuvitella, että mä sitten kiikkustuolissa muistelen, kerron eteenpäin, kuinka opiskelin verkossa sosionomiksi.”

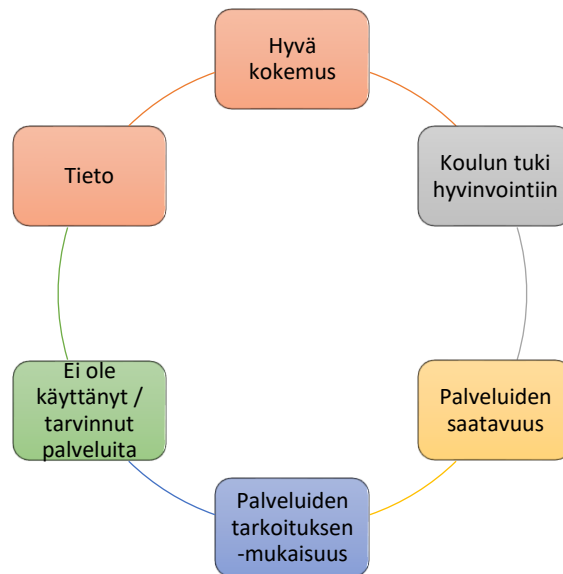
Opiskelijat kertoivat, että opiskelijakollegoita oli nähty vain muutamia kertoja livenä. Opiskelijoiden mukaan yhteisöllisyyttä olisi saattanut kokea enemmän läsnä olevana opiskelijana kampuksella. Verkko-opinnoissa yhteisöllisyyden rakentaminen koettiin haastavammaksi kuin läsnä toteutettavissa opinnoissa. Yhteisöllisyyttä koettiin enemmän pienryhmätyöskentelyssä, jonka avulla opiskelijat olivat saaneet mielekkäitä kohtaamisia. Omissa pienryhmissä koettiin enemmän yhteisöllisyyttä, mutta yhteisöllisyyden koettiin jäävän opiskelijoiden itsensä varaan. Opiskelijat pohtivat, ettei saman pienryhmän kanssa työskentely koko opintojen ajan ole välttämättä hyvä asia, mutta toisaalta uusiin ihmisiin ja heidän toimintatapoihinsa tutustuminen koettiin aikaa vieväksi. Myös opettajien osallistavan opetuksen koettiin vaikuttavan yhteisöllisyyden mahdollisuuteen.

6.1.9 Aikuisopiskelijan hyvinvointi

Hyvinvoinnin kokemuksissa nousi esiin Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamat terveys- ja hyvinvointipalvelut, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) sekä hyvinvointia kuormittavat tekijät. Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamissa terveys- ja hyvinvointipalveluissa nousivat esiin tieto palveluista, hyvät kokemukset, palveluiden tarkoituksenmukaisuus ja saatavuus, palveluiden käyttö ja tarve sekä koulun tuki hyvinvointiin (Kuvio 11). Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön kokemuksissa esiin nousivat palvelukokemukset sekä terveydellinen tuki ja apu. Hyvinvointia kuormittavissa tekijöissä korostuivat opiskelijoiden kokemukset, stressi, väsymys, ergonomia, Covid-19- pandemia sekä hyvinvoinnista huolehtiminen.

Opiskelijat kertoivat olleensa osittain tietoisia Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamista terveys- ja hyvinvointipalveluista. Kuultu palaute palveluista oli ollut opiskelijoiden mukaan hyvää. Opiskelijoiden keskuudessa koettiin tyytyväisyyttä palveluihin. Palveluiden sisältö, kelle palvelut ovat tarkoitettuja ja ketä palvelut auttavat, olivat jääneet epäselviksi. Tietoa

palveluista oli, ja tietoa oli saatu sähköpostin sekä tutoropettajan kautta. Koulupsykologin palveluihin oli opintojen alussa päässyt tutustumaan ja siltä osin oli tietoisuutta palveluista. Palveluiden tarkoituksenmukaisuutta pohdittiin ja palveluiden käytännön toimivuus oli nous-
 sut esiin kurssitehtävän myötä. Palveluiden saatavuus koettiin heikoksi itsestä johtuvista syistä. Palveluita saatettaisiin käyttää, jos ne olisivat helpommin saatavilla. Palveluiden markkinoinnin tulisi olla parempaa, ettei palveluiden löytäminen olisi sattumanvaraista.

Kuvio 11: Opiskelijoiden kokemukset Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamista terveys- ja hyvinvointipalveluista

Opiskelijoiden keskuudessa koettiin, ettei tarjottaville terveys- ja hyvinvointipalveluille ollut tarvetta ja käyttöön vaikutti osittain olemassa olevat omat työterveyspalvelut. Opiskelijoiden keskuudessa hakeuduttaisiin tarvittaessa muiden toimijoiden pariin, jos tarvittaisiin hyvinvointipalveluita. Polkuopiskelijana ei ollut oikeutettu palveluihin, joten koettiin, ettei tutkinto-opiskelijankaan roolissa osattu käyttää palveluita. Hyväksi kuitenkin koettiin, että oli tietoisuus palveluista, jos niiden pariin olisi tarve hakeutua. Terveys- ja hyvinvointipalveluiden pohdittiin olevan paremmin esillä kampuksilla.

”Ei minkäänlaisia. En oo tutustunu. En oo käyttäny, mut just varmaan sen takii, koska mul on työterveyshuolto, nii en mä käänny siinä vaiheessa niinku siis tähä Laurean palveluiden pariin, ku mä saan nopeemmin työterveydestä sen mitä tarvii.”

Koulun tuki hyvinvointiin nähtiin tulevan esiin eri hyvinvointikurssien ja kerran kuussa toimitettavien hyvinvointisähköpostien kautta. Opiskelijoiden keskuudessa koettiin, että hyvinvointiin on kiinnitetty huomiota, mutta koulun kiinnostusta opiskelijoiden hyvinvointiin ei välittynyt. Opiskelijoiden kokemusten mukaan hyvinvointikyselyissä ei huomioitu verkko-

opiskelijoita, ja tämän koettiin vääristävän mahdollisia kyselytuloksia. Arjenhallinta- ja mindfulness- kurssit olivat olleet hyödyllisiä oman hyvinvoinnin kannalta, mutta niihin osallistumisen koettiin olleen opiskelijasta itsestään kiinni. Erilaisten verkkovälitteisen palveluiden kautta (Zoom) tarjottavat tapaamiset koettiin hyvänä mahdollisuutena, jos opinnot eivät esimerkiksi sujuisi. Opiskelijoiden pohdinnoissa nousi esiin rajallinen ajankäyttö hyvinvointia tukevien palveluiden käyttöön. Aikaa ei ole ollut riittävästi pakollisten koulutehtävien ja perhelämän jälkeen osallistua opiskelijan hyvinvointiin liittyviin ryhmiin, vaikka mielenkiintoa ja halua olisikin ollut. Kurssitehtävän on koettu herättelevän ajatuksia omasta hyvinvoinnista ja sen on koettu olevan ainoa tuki, mitä koulun puolelta on saatu opiskelijoiden hyvinvointiin liittyen.

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) koettiin pääsääntöisesti hyvänä asiana, mutta ajan saaminen palveluihin koettiin haastavaksi ja tämä vaikutti kokemukseen negatiivisesti. YTHS:n ei koettu kuuluvan Laurean tarjoamiin palveluihin ja YTHS:n maksuperiaatteita kyseenalaistettiin. Opiskelijoiden keskuudessa koettiin hassuna maksaa verkko-opiskelijana palvelusta, kun ei käyty fyysisesti kampuksella, eikä paikkakunnasta riippuen olisi voinut edes saada palveluita. Toisaalta koettiin omalla maksulla mahdollistettavan hyvinvointia niille opiskelijakollegoille, jotka sitä enemmän tarvitsisivat. YTHS:n koettiin tarjoavan terveystalvissa nopeaa apua, kun normaalisti olisi joutunut odottamaan pidempään. YTHS:n koettiin olevan ensisijainen avun tarjoaja, jos tarvitsisi terveyteen tai hyvinvointiin liittyvää apua. Sairaslomien varten otettaisiin yhteyttä omaan työterveyteen.

Opiskelijoiden joukossa koettiin hyvinvointia kuormittaviksi tekijöiksi omasta hyvinvoinnista huolehtimisen, stressin, väsymyksen ja Covid-19- pandemian vaikutukset. Omasta hyvinvoinnista pyrittiin pitämään huolta tauottamalla opintopäiviä, mutta aikataulutetuista tauoista ei pystytty aina pitämään kiinni. Opiskelijoiden keskuudessa huomattiin, että omasta hyvinvoinnista karsittiin. Oma hyvinvointi koettiin erityisesti huonoksi ensimmäisen vuoden aikana ja etenkin silloin, kun koulussa oli paljon päällekkäistä tehtävää ja omassa työssä oli raskasta. Omasta hyvinvoinnista pidettiin huonosti huolta ja kotona opiskelu vaikutti myös negatiivisesti ergonomiaan. Koettiin, että ergonomiaan olisi voinut panostaa.

”--jälkikätee aateltuna raskaimmat ajanjaksot justinsa, et oli tosi paljon koulust hommi ja deadlinet puski päälle ja töissä oli hirveetä, nii tota sitä ei sillo jotenki huomannu, ehkä sitä omaa jaksamista sillee, että kuinka sitte tavallaa väsyny ja poikki oli. Jälkikäteen ajateltuna niinku se oma hyvinvointi ei ollu sillon hyvä--”

Opinnot koettiin stressaaviksi ja väsyttäväksi. Hyvinvoinnin kokemuksiin on vaikuttanut myönteisesti opintojen edistäminen ilman koulun asettamia arvosanatavoitteita sekä opiskelutahti. Kurssien määrä on vaikuttanut stressaavasti, eikä omien tavoitteiden takia kurssimäärään ole

voinut vaikuttaa ottamalla kursseja vähemmän. Stressin kokemuksiin on vaikuttanut myös elämäntilanne ja muun elämän yhteensovittaminen opintojen kanssa. Taloudellinen taakka sekä opintojen edistäminen ovat luoneet paineentunteen, jonka on koettu olevan kaukana hyvinvoinnista. Muun elämän yhteensovittaminen opintojen kanssa on vaikuttanut opiskelijoiden kokemuksiin väsymyksen tunteena, jonka taso ymmärrettiin täysin vasta myöhemmässä vaiheessa.

Covid-19- pandemia vaikutti hyvinvointia kuormittavan tekijänä. Opiskelijoiden keskuudessa koettiin Covid-19- pandemian rajaavan yhteydenpitoa ystävien ja läheisten kanssa videopuheluiden varaan. Opiskelijoiden keskuudessa pohdittiin, että Covid-19- pandemia on vaikuttanut myös hyvinvointia tukeviin elementteihin rajaamalla käytettävissä olevia ja terveyttä tukevia palveluita, jotka olisivat olleet tärkeitä työergonomian tukemisen kannalta.

6.2 Merkityksellisinä näyttäytyvät tekijät aikuisopiskelijoiden verkko-opintojen etenemisen taustalla

6.2.1 Elämäntilanteen ja perheen yhteensovittaminen

Opintojen aikatauluttaminen yhteensopivaksi muun elämän kanssa koettiin merkityksellisenä tekijänä verkko-opintojen taustalla. Opiskelijat kokivat, että verkko-opiskelu on helppo aikatauluttaa omiin menoihin sopivaksi. Läsnäolovelvollisia tunteja on ollut vähän, niin luentoja on voinut kuunnella itselleen sopivana ajankohtana. Selkeät luentopäivät olisivat tukeneet arjen rytmitystä, jos olisi halunnut olla läsnä luennoilla, eikä kuunnella niitä tallenteena.

”Mä oon tykänny. Tää on mulle niinku tosi hyvä ollu, et on saanu niinku opiskella just siihen aikaan, ku haluaa.”

Opintojen joustavaan aikatauluttamiseen oltiin tyytyväisiä. Opintojen henkilökohtainen aikatauluttaminen on mahdollistanut kokoaikaisen työntekeymisen sekä joustavan työnteon keikkalaisena. Etukäteen tiedossa olevat luennot ovat helpottaneet aikatauluttamista ja helpottaneet opintovapaapäivien pitämistä sekä opintojen suorittamista arkipäivisin niiden opiskelijoiden osalta, jotka eivät olleet kokoaikaisesti työelämässä. Luentoja on voinut kuunnella samalla muun tekemisen kanssa ja maltillisen opintopistemäärän kanssa opiskeluiden yhteensovittaminen aikataulullisesti muun elämän kanssa on sujunut. Arkeen on saanut rakennettua omanlaisen rytmin työn ja opintojen aikatauluttamisen avulla. Samalla on löytänyt itselleen sopivat tavat sekä ajat työskennellä koulutehtävien parissa. Aikatauluttaminen on mahdollistanut myös tehokkaamman työskentelyn.

6.2.2 Opintoja tukevat elementit

Opiskelijat kuvailivat verkko-opiskelun merkityksellisinä tekijöinä vuorovaikutusta, pienryhmän tai tiimin merkitystä, joustavuutta sekä opiskelua paikkakuntaan sitomatta.

Opiskelijoiden mielestä opiskelumuoto vaati opiskelijalta itseohjautuvaisuutta. Työelämäsidosnaisuutta pidettiin myös arvokkaana elementtinä.

Verkkovälitteinen vuorovaikutus koettiin tärkeäksi. Se on tukenut tunnetta, ettei tarvitse olla yksin. Pienryhmän eli tiimin merkitys korostui opiskelijoiden tuen saamisessa. Opiskelijat kokivat, että saivat opiskelijakollegoista koostuvasta tiimistä tukea ja tiimi toi opiskeluun rutinua. Tiimistä saatiin enemmän oppia tehtäviä tehdessä kuin kurseilta ja tiimiin kuuluminen oli tärkeää. Tiimin hajotessa tai opintojen edetessä koettiin yksinäisyyden tunnetta. Tiimiltä olisi kaivattu syvällisempää yhteyttä ja ajatusten vaihtoa opiskeluasioihin liittymättä. Kokeemukset olisivat voineet olla erilaisia ja negatiivisia, jos oma tiimi olisi ollut erilainen. Opiskelijat oppivat tuntemaan toisensa hyvin. Vertaistuen määrä, ihmisiin tutustumisen mahdollisuus sekä aitojen ystävyyssuhteiden luominen verkovälitteisesti yllätti.

”Mä olen yllättynyt, että miten voi saada niinku verkon välityksellä semmoisia niinku aidolta tuntuvia ystävyyssuhteita ja muita.”

Opinnot olivat joustavia ja niitä sai tehdä silloin, kun itselle sopi parhaiten. Opettajat joustivat tehtävien tekemisessä, joka tuki opiskelua. Merkityksellisenä koettiin mahdollisuus opiskella asuinpaikkakunnasta riippumatta. Verkko-opiskelu on mahdollistanut opinnot, koska asuinpaikkakunnasta johtuen opinnot eivät olisi muuten olleet mahdollisia. Opintoja on voinut edistää eri kampuksilla, kirjastossa tai autosta käsin. Tärkeää on ollut myös mahdollisuus opiskella kotoa käsin, ettei ole tarvinnut lähteä matkustamaan opintojen pariin.

Työelämäsidosnaisuutta pidettiin myös tärkeänä verkko-opinnoissa. Verkkovälitteisestä opiskelumuodosta on ollut hyötyä käytännön työelämässä. Verkko-opintojen myötä verkossa tapahtuva ohjaus on koettu helpoksi. Verkko-opiskelu on mahdollistanut verkkovälitteisen läsnäolotaidon harjoittamista. Asiakkaiden ohjausta etänä pidettiin tulevaisuuden trendinä, jonka harjoittelun verkko-opinnot ovat mahdollistaneet.

”Tämä on opettanut paljon sitä, että miten ohjata ihmisiä etänäkin. Ja sehän on tulevaisuutta. Siitähän ei päästä mihinkään.”

Oleellisena pidettiin opiskelijan itseohjautuvaisuuden ominaisuutta. Verkko-opiskelun koettiin vaativan oman elämän organisoimista ja itsekuria. Opiskelijoiden mielestä opinnot vaativat paljon ja opinnot piti jäsenellä itse. Opinnot vaativat itsensä johtamisen taitoa sekä organisointikykyä. Kukaan ei ollut sanomassa, että pitäisi opiskella. Elämänhallintataitojen tulee olla hallinnassa, jotta opinnoista selviää.

6.2.3 Aikuisopiskelijan rooli

Aikuisopiskelijan roolin merkityksellisinä tekijöinä korostuivat aikuisena opiskelu verrattuna nuorena opiskeluun sekä aikuisopiskelijan ominaisuudet. Aikuisopiskelun ero nuorena

opiskeluun näkyi nuoren opiskelijan erilaisessa roolissa, elämäkokemuksena, vapautena, tasa-arvoisuutena sekä motivaationa. Aikuisopiskelijan ominaisuuksissa korostuivat tietoisuus, itsensä johtaminen sekä itseohjautuvaisuus.

Aikuisena opiskelun koettiin olevan erilaista kuin nuorena. Nuoren opiskelijan roolin koettiin olevan erilainen. Siihen koettiin kuuluvan itse opiskelun lisäksi juhlamista ja enemmän ystävien kanssa vietettyä aikaa. Aikuisena ei koettu välttämättömänä pukea haalaria ja lähteä billettämään. Arvosanoilla ei koettu nuorena olevan niin paljon merkitystä, eikä palautuspäivämäärillä tai sanktioilla koettu olevan nuorena niin suurta painoarvoja.

Aikuisopiskelussa koettiin näkyvän enemmän tasa-arvoinen kohtelu ja opiskelijat kokivat voidensa olla juuri sellaisia kuin ovat. Opiskelu koettiin vapaammaksi, eikä opiskeluissa tullut kategorisoimisen tai jaottelun tunnetta. Alan kokemuksen vähyyks tai paljous ei vaikuttanut opiskelijoiden kohtaamiseen.

Elämäkokemus koettiin merkityksellisenä tekijänä aikuisopiskelussa verrattuna nuorena opiskeluun. Nuorena ei viihdytty koulussa, kun taas vanhempana on pystytty opiskelemaan. Aikuisena on halua opiskella. On tietoa siitä, mitä haluaa ja mitä alaa haluaa opiskella. Aikuisena tutkii erilaisia kursseja ja jatkokoulutusmahdollisuuksia. Suhtautuminen opiskeluun on erilaista, eikä se tunnu pakkopullalta. Opitun hyödyntäminen työssä koettiin merkityksellisenä. Elämäkokemuksen koettiin myös tukevan asennoitumista erilaisia ihmisiä kohtaan, kun nuorena saattoi olla ennakkoluuloja. Elämäkokemuksen koettiin tuovan opintoihin erilaista tunteapintaa opiskeltavaan asiaan. Opiskeleminen on aikuisena paljon määrätietoisempaa. Opiskelijoilla on uskallusta kritisoida sekä vaatia perusteluja ja tarkennusta tehtäviin sekä niistä saatuihin palautteisiin. Opiskelijat kokivat, että aikuisena uskaltaa olla myös oma itsensä ja rohkeasti kysyä, jos jotain ei ymmärrä.

”--saa erilaisii näkökulmii asioihi, ku on sit taas vuosien aikana myös kokemusta sielt työelämästä kehittyny, ni jotenki niinku ne opiskeltavat asiat saa ihan niinku erilaisen muodon, ku se, et ei oo mitään tarttumapintaa niinku nihi, et mitä mitä täs oikeestaa opiskelee.”

Motivaatio opiskeluun oli erilaista kuin nuorena. Aikuisena opiskelee eri tavalla kuin nuorena ja nuorena mielessä on muitakin asioita kuin opiskelu. Aikuisena haluttiin saada hyviä arvosanoja sekä oppia. Opiskelijoiden keskuudessa koettiin, että aikuisena motivaatio lähtee halusta opiskella, saada tietoa ja taitoa. Varmuus omasta ammatti-identiteetistä koettiin tärkeänä.

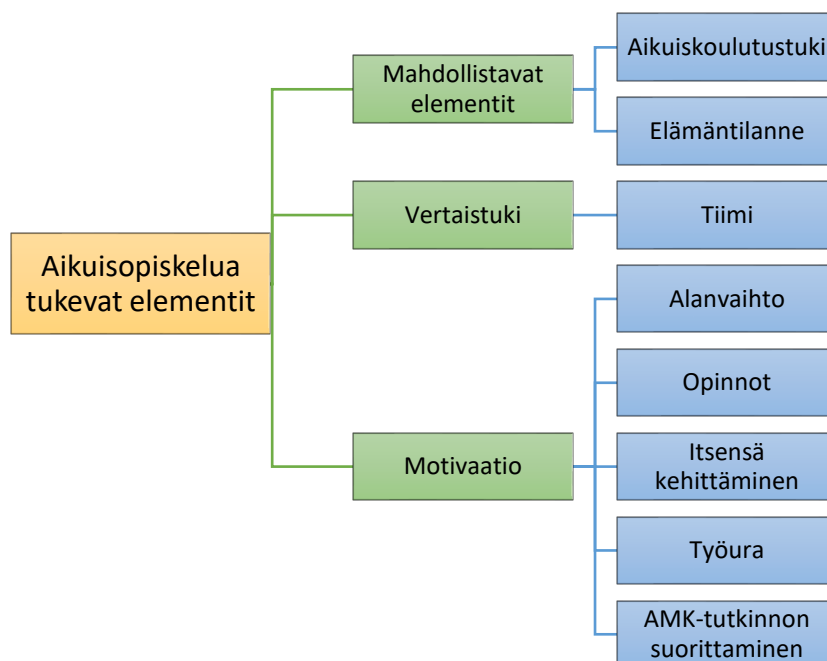
Aikuisopiskelijana koettiin olevan tietoisia siitä, mitä opiskelulta halutaan. Itsensä johtamisen taito koettiin merkityksellisenä. Opiskelijat halusivat keskittyä vain opiskeluun ja opiskelijoiden joukossa oli lopetettu työnteko, jotta pystyttiin keskittymään täysin opiskeluun. Tiedonjano koettiin suureksi ja kursseilta vaadittiin enemmän, koska taustalla oli jo kokemusta

työstä sekä elämästä. Itsensä johtamisessa koettiin tärkeäksi rytmien ja rutiinien rakentaminen, aikatauluttaminen ja suunnitelmallisuus sekä itsenäinen tiedon selvittäminen. Tärkeää oli myös ymmärtää erilaisten persoonallisuuksien sekä omien luonteenpiirteiden luomat haasteet. Itsensä johtamisen lisäksi itseohjautuvaisuus koettiin tärkeäksi piirteeksi. Aikuisopiskelijan tuli itsenäisesti huolehtia opintojen etenemisestä ja omien tavoitteiden täyttymisestä, koska opettajat eivät olleet valvomassa opintojen etenemistä. Itselleen asetetut rajat ja tavoitteet saattoivat luoda välillä muuhun elämään liittyen pettymyksiä, mutta se koettiin ainoksi tieksi, jos halusi valmistua.

”No siis no itseohjautuvuus on ainakin niinku päällimmäisenä siinä. Eihän sieltä, kun me kuitenkin aikuisia ollaan, niin eihän sitä niinku, tavallaan toki sitä ohjausta ja tukea saadaan, mutta ei ne opettajat ole meitä niinku millään tavallaan valvomassa, että pitää olla kyllä hyvin itseohjautuva sillä lailla, että ottaa asioista selvää ja huolehtii siitä, että niinku opinnot eteen.”

6.2.4 Aikuisopiskelua tukevat elementit

Aikuisopiskelua tukevinä elementteinä koettiin merkityksellisiksi motivaatio, vertaistuki sekä opiskelun mahdollistavat elementit (Kuvio 12). Motivaatioon taustalla näkyivät itsensä kehittäminen, työura, opinnot, ammattikorkeakoulututkinnon suorittaminen ja alanvaihto. Vertaistuen kannalta korostui opiskelijoiden tiimin merkitys. Mahdollistavissa elementeissä opiskelijat korostivat aikuiskoulutustukea sekä työn tekemisen mahdollisuutta.

Kuvio 12: Aikuisopiskelua tukevat merkitykselliset tekijät opiskelijoiden mukaan

Motivaatio koettiin opintoja edistävänä tekijänä ja opiskelijoita motivoi alanvaihto. Opiskelijat kokivat, etteivät jaksaneet tehdä oman alansa töitä. Motivaation lähteenä toimivat halu pois omalta alalta, jossa olivat läsnä kaupallisuus, numeraalisuus, johtaminen ja yrittäjyys. Opiskelijoiden motivaatioon vaikuttivat myös pitkään ollut haave päästä pois sen hetkiselältä alalta sekä työpaikasta. Opiskelijat halusivat myös saada ammattikorkeakoulututkinnon ja sen avulla pätevyyden. Opiskelijat kokivat, että tutkinnon suorittaminen toisi uusia mahdollisuuksia työelämään. Opiskelijoita motivoivat näyttämisen halu, että pystyy suorittamaan tutkinnon sekä tunne siitä, että on tehnyt jotain elämällään.

”No ihan rehellisesti sanottuna se, että koska mul on täl hetkellä kädessä pelkästään lähihoitajan paperit ja mä haluan sen korkeakoulututkinnon, ja mä haluan ne sosionomin paperit, jotta mulla aukee sit paljon enemmän ovia niinku sit työelämässä-- ”

Opiskelijoita motivoi myös tulevaisuuden työura, työllistyminen sekä kiinnostus sosiaalialaa kohtaan. Tulevaisuuden ammatinvalinta, palo tiettyjä ammatteja kohtaan, rakkaus alaa kohtaan, halu antaa oma persoona työhön ja halu tehdä merkityksellistä työtä nousivat esiin opiskelijoiden motivaation lähteenä. Opiskelijat kokivat haaveen yrittäjyydestä motivaation kannalta merkityksellisenä asiana.

Opiskelijoita motivoi koulutuksen luoma mahdollisuus kehittää itseään sekä mahdollistaa työllistyminen vastuu- ja esimiestehtäviin. Mahdollisuus oppia uutta, syventää oppeja sekä tutustua erilaisiin aloihin harjoitteluiden kautta motivoivat opiskelijoita. Mielekkäät kurssit ja innostava opettaja merkityksellisiksi motivaation näkökulmasta. Opinnoissa eteneminen, materiaalin kertyminen, pystyvyyden tunne ja opinnoissa eteneminen motivoivat opiskelijoita. Avoimuus tulevaisuudelle ja tietämättömyydelle koettiin myös motivoivina tekijöinä.

Tiimin merkitys vertaistuen kannalta korostui merkityksellisenä elementtinä opiskelijoiden mukaan. Vertaistuki omalta tiimiltä ja koko ryhmältä oli tärkeää erityisesti opintojen alussa, jolloin opiskelijat kokivat oman tiimin todella läheiseksi. Ensimmäisenä vuonna yhteydenpito oli ollut tiivistä ja opintojen edetessä viestittely oli vähentynyt, mutta opiskelijat kokivat edelleen voivansa kysyä apua, jos sille oli tarvetta. Opiskelijat kokivat olevansa onnekkaita, kun tiimiin oli tullut kivoja ihmisiä, joihin pystyi luottamaan ja joiden kanssa pystyi viettämään myös vapaa-aikaansa. Tiimiläiset antoivat voimavaroja sekä joustivat ja tämä vaikutti opiskelijoiden hyvinvointiin positiivisella tavalla.

”Se oli tosi hyvä niinku, et tehtii tiimit heti alkuun, missä pystyy sitten just jakaa näitä. Mä olin onnekas siinä, että meillä oli kaikki niinku kivoja tiimin jäseniä, joihin pystyi luottamaan ja oli myös niinku ollaan me myös vapaa-aikaa vietetty yhdessä, et voi puhua muustakin kuin koulutehtävistä.”

Tiimiläisten asuminen eri paikkakunnilla koettiin huonoksi asiaksi, eikä opiskelijat nähneet toisiaan livenä kuin muutamia kertoja. Opiskelijat kokivat, että olisivat kaivanneet vielä syvällisempää jakamista omassa tiimissä ja kokemukset jakamisesta olivat jääneet pintapuoliksi. Henkilökohtaisemman jakamisen kautta olisi voinut oppia tuntemaan ryhmäläisiä paremmin. Opiskelijat kokivat, että tiimiläiset tsemppasivat toisiaan ja pystyivät kysymään asioista matalalla kynnyksellä, koska opettajalta ei kehdannut kaikesta kysyä. Opiskelijat kokivat, että olisi tärkeää luoda tiimiä uudestaan, jos tiimiläisistä joku valmistuu tai muuten tiimi hajoaa. Olisi tärkeää, että jonkinlainen kontakti säilyisi muihin opiskelijoihin läpi opintojen ja olisi mahdollisuus kysyä, jos jokin asia askarruttaisi. Tiimin muodostamistapa koettiin riskinä, jossa korostuivat opintojen jatkuminen ja hyvät tiimiläiset.

Elämäntilanne sekä aikuiskoulutustuki koettiin opintoja mahdollistavina asioina. Opiskelijat kokivat, että on merkityksellistä pystyä opiskelemaan aikuisena ja elämäntilanteen ollessa sopiva. Ihanaksi oli koettu mahdollisuus yhdistää työ ja opiskelu sekä tehdä keikkahommia opintojen lomassa. Merkityksellistä oli myös aikuiskoulutustuella opiskelu, joka oli mahdollistanut harjoitteluiden tekemisen. Töiden tekemisen yhteydessä opiskelijat eivät olisi pystyneet suorittamaan harjoitteluita. Opiskelijat kokevat, että olisi ollut haastavaa siirtyä palkallisesta opintuen saajaksi. Aikuiskoulutustuki on ollut hyvä asia ja mahdollistanut opiskelun.

Opiskelijoiden joukossa koettiin, ettei Laurea-ammattikorkeakoulun kautta saanut tietoa mahdollisuudesta aikuiskoulutustukeen ja oli joutunut tekemään töitä opintojen ohessa. Opiskelijat olisivat kaivanneet enemmän tietoa opintotuista ja käytännön asioista opintojen alussa.

6.2.5 Aikuisopiskelijan hyvinvoinnin tukeminen

Hyvinvointia tukevat elementit näkyivät merkityksellisinä opiskelijoiden opintojen taustalla. Opiskelijoiden keskuudessa koettiin, että hyvinvointia tukivat itsenäinen hyvinvoinnista huolehtiminen, elämän rytmitys, harrastukset, liikunta, läheiset ja ystävät sekä opiskelu ilman töitä.

Itsenäinen hyvinvoinnista huolehtiminen näkyi hyvinvointia tukevana elementtinä hyvin eri tavoin. Opiskelijoiden keskuudessa mietittiin, että hyvinvointia olisi voinut lisätä priorisoimalla omaa hyvinvointia eri tavalla ja laittamalla sitä perheen edelle. Osittain oma hyvinvointi koettiin hyväksi opiskelijoiden keskuudessa. Opintojen tauotus koettiin tärkeänä elementtinä ja sen koettiin luovan myös tehtävien tekemiseen uusia ajatuksia. Itsenäinen hyvinvoinnista huolehtiminen oli aikuisopiskelijan vastuulla. Opintojen itsestään koettiin olevan omaa aikaa ja antavan itsessään energiaa opiskelijalle. Itsestään huolehtimisen koettiin korreloivan omaan hyvinvointiin sekä siihen, kuinka hyvin jaksaa opiskella.

Elämän tasapainon koettiin olevan merkityksellinen tekijä hyvinvoinnin näkökulmasta. Omasta hyvinvoinnista pidettiin huolta nukkumalla hyvin, syömällä terveellisesti ja harrastamalla liikuntaa. Myös sosiaalisten kontaktien ja vapaa-ajan harrastusten koettiin vaikuttavan hyvinvointiin. Hyvinvointia tukivat myös täysin kouluvapaat päivät, joiden pitäminen koettiin varsinkin alussa hankalaksi ja sitä jouduttiin harjoittelemaan. Omien taustojen vaikutus ja organisointikyky koettiin myös tukevana elementtinä. Opiskelijoiden mukaan hyvinvoinnille tulisi ottaa kalenterista aikaa, jolloin ei tee mitään. Tämän koettiin toimivan jonkun aikaa.

”--että jos on tosi niinku silleen niinku huonot rytmit ja nukkuu miten sattuu ja tavallaan elää miten sattuu, eikä pidä hyvinvoinnista ja terveydestä huolta, niin totta kai se sit niinku korreloi siihen, että miten sä jaksat opiskella.”

Opiskelijat kokivat, että mieluisten asioiden tekeminen vapaa-ajalla lisäsi opiskelijoiden hyvinvointia. Opiskelijoiden omat harrastukset tukivat hyvinvointia ja erilaiset luovat toiminnat auttoivat nollaamaan ajatuksia. Hyvinvointia tukivat kotiympäristön ulkopuolella tehtävät asiat, joiden avulla pystyi täydellisesti palautumaan ja unohtamaan arjen. Erilaiset muut vapaa-ajan aktiviteetit kuten elokuvien katselu, paransivat opiskelijoiden hyvinvointia. Opiskelua tukevia harrastuksia, kuten esimerkiksi liikuntaa ja käsitöitä, oli tehty myös samanaikaisesti luentojen kanssa, jos luennot eivät olleet kovin vuorovaikutteisia. Opiskelijoiden kuvauksen mukaan liikunnan ja ulkoilun merkitys koettiin hyvinvointia lisääväksi ja tärkeäksi elementiksi. Liikunnan koettiin tasapainottavan päätetyöskentelyä, mutta opiskelijat kertoivat, että liikuntaa olisi voinut harrastaa enemmän. Lenkkeilyn kerrottiin selkeyttävän ajatuksia ja auttavan hyvinvointia.

Läheisten ja ystävien merkitys koettiin merkitykselliseksi opiskelijoiden hyvinvoinnissa. Perhe koettiin kaikista tärkeimmäksi hyvinvointiin vaikuttavaksi tekijäksi. Opiskelijat kokivat puolison kanssa vietetyn ajan merkitykselliseksi. Läheisten tuki mahdollisti ajatusten purkamisen. Opiskelijoiden keskuudessa koettiin, että elämässä tulisi olla muutakin kuin opiskelu, kuten perhe ja ystävät. Läheisten näkemisen avulla koettiin mahdollisuus palautua ja sosiaalisuutta pidettiin voimavarana. Omat ystävät tukivat ja loivat myös opiskelijaelämän tunnetta aikuisopiskelijalle ja näin vahvistivat hyvinvointia.

Hyvinvointia lisäsi myös opiskelu ilman töiden tekoa. Opintoja ei olisi kyetty jatkamaan, jos samalla olisi pitänyt jatkaa työskentelyä työelämässä. Hyvinvointi koettiin tärkeäksi asiaksi opintojen kannalta.

6.2.6 Sosiaalialalle hakeutuminen, työhistoria ja koulutustausta

Opiskelijoiden sosiaalialalle hakeutumisen taustalla ilmeni erilaisia syitä, kuten alan tai asiakasryhmän vaihto, itsensä kehittäminen ja työelämässä eteneminen, työttömäksi jääminen, sosionomin laaja työkenttä, mielekäs työ ja sosiaalialan työn kehittäminen. Sosiaalialalle

hakeutuneita opiskelijoita kiinnostivat pääasiassa ihmisten kohtaamiseen ja auttamiseen liittyvät tekijät. Koulutukseen hakeutuneilla oli työkokemusta sosiaalialalta erilaisista asiakasryhmistä ja työtehtävistä, ja pohjakoulutuksena oli erilaisia sosiaalialan työtehtäviin soveltuvia koulutuksia. Alanvaihtajien työkokemukset vaihtelivat myös.

Opiskelijat halusivat vaihtaa alaa tai asiakaskohderyhmää sosiaalialan sisällä, palata takaisin sosiaalialalle tai saada uuden suunnan elämälleen ja kehittää itseään. Sosionomiopintojen myötä koettiin mahdolliseksi edetä työelämässä, kun taustalla oli jo alan aiempi koulutus. Tällöin myös koettiin halu kehittää itseään. Lisäksi itsensä kehittäminen nousi esiin silloin, kun vanha työ ei enää antanut mitään. Sosionomiopintojen myötä nähtiin mahdollisena edetä vastaavan ohjaajan tai esimiehen työtehtäviin. Vaihtoehtona sosiaalialalle hakeutumisessa nousi esiin sairaanhoitajan opinnot, mutta COVID-19- pandemian aikana ilmenneen sairaanhoitajan työhön liittyvän negatiivisen puheen myötä valittiin sosionomiopinnot.

Sosionomilla nähtiin olevan erilaisia työllistymismahdollisuuksia, mikä sai hakeutumaan alalle. Samoin hakeutumiseen vaikuttivat halu hakeutua mielekkäisiin työtehtäviin tulevaisuudessa, pitkään haaveena olleeseen työhön pääseminen ja kokemus sosiaalialan työstä kutsumusammattina. Alalle hakeutumiseen vaikuttivat myös ystävien kanssa käydyt keskustelut sekä oman äidin kannustaminen.

Sosiaalialalle hakeutuneita kiinnostivat heikommassa asemassa olevien ihmisten auttaminen, empaattisuus osana työtä, ihmisläheinen työ ja mahdollisuus työskennellä erilaisten ihmisten kanssa, merkityksellisen työn tekeminen sekä ihmismieli ja rikollisuus. Sosionomin ammattia pidettiin tulevaisuudessa yhteiskunnallisesti tärkeänä, ja myös kehittämistyötä pidettiin kiinnostavana. Omana vahvuutena ja sosionomiopintojen kannalta hyvänä asiana nähtiin erilaisten ihmisten kohtaaminen aiemmassa työssä.

”Ihmismieli on vaan hyvin mielenkiintoinen.”

”Kokee tosi tärkeänä, on niinku tai jatkuvasti saa lukea juuri siitä, että kuinka paljon niinku nuoret sortuu niinku rikollisuuteen ja jotenkin silleen, että miten paljon on niinku lastensuojelussa haasteita ja tällee. Niinku koen, että semmoinen niinku lasten ja nuorten parissa tehtävä työ oikeasti yhteiskunnallisestikin todella tärkeätä.”

Alalla aiemmin työtä tehneillä opiskelijoilla oli työkokemusta sosiaalialan eri osa-alueilta. He olivat työskennelleet aiemmin varhaiskasvatuksessa, lastensuojelussa ja nuorisopalveluissa sekä kehitysvammatyössä ja koulunkäynnin ohjaajan tehtävissä. Opiskelijoiden alan aiempia koulutuksia olivat lähihoitaja, lapsi- ja perhetyön perustutkinto sekä lasten ja nuorten erityisohjaajan ammattitutkinto. Alanvaihtajien työkokemus oli muun muassa yritysmaailmasta, logistiikkapuolelta ja kaupan alalta.

6.2.7 Sosiaalialan työkenttä

Opiskelijoilla oli erilaisia näkemyksiä työllistymisestä sosiaalialalle. Opiskelijat luottivat työllistymiseensä valmistumisen jälkeen ja uskoivat työllistymisen olevan varmaa, mutta huomioivat myös suuren määrän sosiaalialan osajia, millä voi olla vaikutusta työpaikkojen saamiseen. Opiskelijat kokivat voivansa työllistyä eri sektoreille tai yrittäjyyteen, ja opiskelijoiden ajatuksissa oli monenlaisia sosiaalialan työpaikkoja. Myös pettymystä työpaikkojen suhteen ilmeni työllistymis- ja harjoittelumahdollisuuksiin liittyen. Sosionomien matala palkkaus herätti pohdintaa, samoin työn merkitykselliset tekijät palkkauksen rinnalla. Ajatuksia nousi myös sosionomien arvostuksesta sekä sosionomien ammattiettiikasta.

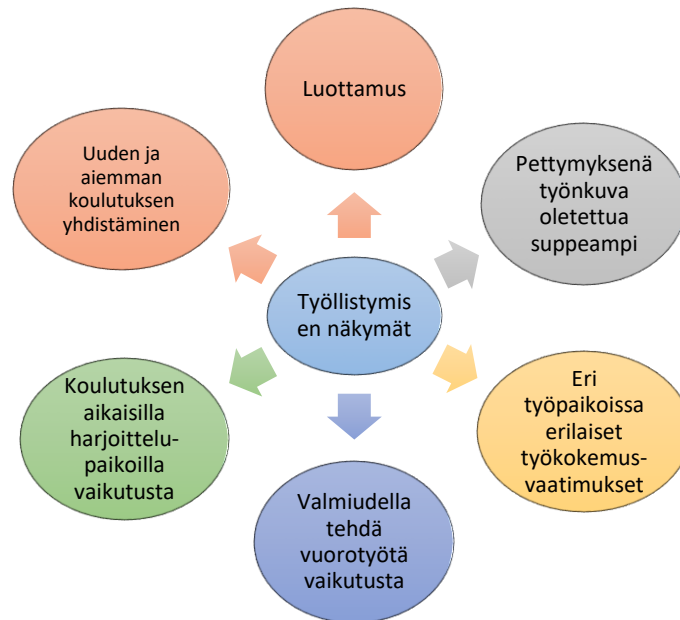
Opiskelijat kokivat sosiaalialalle työllistymisen mahdollisuudet valoisana. He uskoivat työllistymismahdollisuuksien olevan hyvät paikkakunnasta riippumatta, vaikkakin asuinpaikkakunnan koettiin voivan vaikuttaa työpaikan saamiseen. Myös perhetilanteella koettiin olevan vaikutusta. Opiskelijat uskoivat, että kenenkään ei tarvitse jäädä työttömäksi sosiaalialalla. Sosiaalialaa kuvattiin tikittäväksi, räjähtäväksi pommiksi ihmisten avun tarpeen kasvaessa. Erityisesti mainittiin nuorten ja heikommassa asemassa olevien ihmisten avuntarve. Samalla pohdittiin mahdollista suurta sosionomien määrää tulevaisuudessa, jolloin hakijoita saattaa työpaikkoihin olla liikaakin.

”No siis tarve ihmisillä kasvaa. Ja erityisesti nuorissa ja niissä ketkä on heikommassa asemassa, niin onhan tämä aika tämmönen räjähtävä, tikittävä pommi, että tässä mielenkiinnolla katsotaan seuraavia vuosia.”

Työllistymistä toivottiin pian valmistumisen jälkeen ja työssä toivottiin viihdyttävän nykyistä työpaikkaa paremmin. Opiskelun jälkeisestä työllistymisestä lähdettiin myös hakemaan työkokemusta ja näkemystä siitä, onko ala itseä varten. Toisaalta koettiin myös, että työskentely ei ole vielä opiskeluaikana ajankohtaista ja työskentelyä ei ole tarkemmin pohdittu.

Luottamukseen työllistymisen suhteen vaikutti se, että sosionomi voi työskennellä useissa eri työtehtävissä. Sosionomien työkenttää ja suuntautumismahdollisuuksia kuvattiin laajoiksi. Osassa työpaikoista koettiin vaadittavan työkokemusta, kun taas osaan koettiin pääsevän vähemmällä työkokemuksella. Valmiuden tehdä vuorotyötä koettiin vaikuttavan työllistymiseen, ja vuorotyön ajateltiin voivan olla haaste perheelliselle työntekijälle. Koulutuksen aikaisten harjoittelupaikkojen koettiin vaikuttavan työllistymiseen, ja harjoittelupaikkaa saatettiin hakea työpaikasta, johon haluaisi myöhemmin työllistyä. Harjoittelujen kautta haettiin laajaa kuvaa työskentelymahdollisuuksista sosiaalialalla. Nähtiin myös mahdollisena yhdistää uusi sosionomin koulutus ja aikaisempi koulutus, joista saatavan osaamisen voi yhdistää ja näin mahdollistaa paremmin halutun työpaikan saamisen.

Esiin tuli myös pettymyksiä sosiaalialan työkentän ja harjoittelupaikkojen suhteen. Sosionomien työnkuva koettiin oletettua suppeampana. Harjoitteluun ei päässyt tiettyihin terveydenhuoltoalan yksiköihin, joissa sosiaalialan ammattilaisia työskentelee, koska sosionomiopiskijoilla ei ole lääkelupia. (Kuvio 13.)

Kuvio 13: Opiskelijoiden näkymät työllistymisestä valmistumisen jälkeen

Opiskelijat ajattelivat voivansa työllistyä julkiselle, yksityiselle tai kolmannelle sektorille, tai lähteä yrittäjäksi. Läheisten mallilla koettiin mahdollisesti olevan vaikutusta siihen, millaiselle toimijalle tulevaisuudessa työllistyy. Facebook-palvelussa kerrottiin olevan Sosionomien uraverkosto-ryhmä, jossa jaetaan tietoa sosiaalialan työpaikoista.

Opiskelijat pohtivat tulevaisuuden sosiaalialan työmuotoina lastensuojelutyötä, perhetyötä, lasten ja nuorten mielenterveystyötä, koulukuraattorin tai koulusosionomin työtä tai muuta kouluympäristössä tapahtuvaa työtä, sijaisperheenä työskentelyä, maahanmuuttajatyötä, sosiaaliohjaajan työtä, työkykyä ylläpitävää työtä, päihde- ja mielenterveystyötä, vankien kanssa työskentelyä, aikuisten ja vanhusten kanssa työskentelyä sekä vapaaehtoistyötä. Lasten ja nuorten kanssa työskentelyn mielekkäinä sisältöinä ajateltiin olevan luova ja toiminnallinen työskentely sekä työn palkitsevuus, ja päihdetyössä haittoja vähentävä päihdetyö. Myös muuhun työkenttään liittyen nousi esiin luova ja toiminnallinen työskentely, sekä kuntouttava työtoiminta ja työpajatyöskentely. Heti valmistumisen jälkeen koettiin tärkeäksi työllistyä perustason konkreettiseen ohjaustyöhön työkokemuksen kartuttamiseksi. Työhaaveiden koettiin myös vielä olevan avoimia.

Negatiivisena asiana ilmeni se, ettei koulutuksella ole mahdollisuutta saada varhaiskasvatuksen opettajan pätevyyttä. Varhaiskasvatuksen sosionomiksi opiskelevat eivät myöskään tällä

hetkellä tiedä tulevaa työnkuvaansa tai palkkaansa. Tämän nähtiin voivan vähentää kiinnostusta lähteä kyseistä koulutusta opiskelemaan. Varhaiskasvatuksen sosionomin nimikkeelle ei nähdä perusteluja, ja koetaan, että uudistus ei tule käytännössä toteutumaan.

”Mun mielest se on ihan tosi väärin. Varsinki siis mä en nää sille perusteluita, et miks se rajataa nyt ja tehään tolleen ihan kokonaan uus titteli.-- Jos se onki sit varhaiskasvatuksen sosionomin tittelillä, ni se vois tehdä ihan samal lail niit opettajan tehtävii, ja sais siihen kuuluvat suunnitteluajat, ku nythän on sanottu sit, et se vakasosionomi ei tuu saamaa mitää tällasii hommia. Siin on niin isot ristiriidat.-- Eihän se tuu toteutuu ikinä.”

Tulevaisuuden työssä tärkeinä asioina pidettiin mahdollisuuksia käyttää omia vahvuuksiaan sekä vaikuttaa työn sisältöön, työaikaan ja kehittämiseen, ihmisten kohtaamista kasvotusten, ihmisten hyvinvointia, työn merkityksellisyyttä ja työn tuloksellisuuden näkemistä, kohti omia tavoitteita työskentelyä, onnistumisen kokemuksia sekä tasapainoa asiakastyön ja kirjallisten töiden välillä. Mielekkään työn koettiin voivan sisältää myös suunnittelu- ja hanketyötä, kehittämistyötä sekä johtamista. Työpaikalla merkityksellisinä asioina pidettiin työyhteisöä, työpaikan sijaintia, kouluttautumismahdollisuuksia, työterveyshuoltoa ja keskusteluapua. Työyhteisölle tärkeänä pidettiin kannustavaa ja tukevaa ilmapiiriä sekä työyhteisön yhteistä toimintaa. Työnantajan toivottiin olevan arvostava ja oikeudenmukainen. Samoin tärkeänä pidettiin työnantajan antamaa kuvaa työpaikasta ja ihmisoikeuksien toteutumista. Esiin tuli myös pohdintaa siitä, miten työnantaja kohtaa aikuisopiskelun, ja työnhakijan useimmat tutkinnot työnhakutilanteessa. Pohdittiin, pidetäänkö tilannetta hyvänä asiana, vai kokeeko työnantaja hakijan ikuisena opiskelijana.

Sosionomien palkkauksesta esitettiin erilaisia ajatuksia. Sosionomin palkan koettiin olevan huono ja aliarvostettu, mikä turhauttaa. Matalan palkkauksen koettiin näkyvän ilman vuorolisiä tehtävässä työssä. Haasteena koettiin sosionomien palkkaus ja työajat suhteessa lähihoitajan työhön. Esiin tuotiin se, että lähihoitaja vuorolisineen voi saada päivätyötä tekevää sosionomia parempaa palkkaa, millä voi olla vaikutusta työpaikan valintaan. Samoin oman palkan pelättiin pienentyvän valmistumisen jälkeen. Kouluttautumisen jälkeen ei haluttu lähteä työpaikkaan, missä on nykyistä työtä huonompi palkka.

Työpaikan valinnassa palkalla ja työtehtävillä koettiin olevan yhtä suuri painoarvo. Toisaalta työpaikan ollessa kiinnostava ja hyvillä etenemismahdollisuuksilla ei palkalla koettu olevan niin suurta merkitystä, kuin paikassa, josta ei pidä. Samoin asiakasryhmä ja työympäristö koettiin merkityksellisiksi tekijöiksi palkkauksen rinnalla. Työpaikan arvojen haluttiin kohtaavan omat arvot, ja nähtiin arvojen olevan näin palkkausta olennaisempi tekijä. Tärkeänä koettiin, että koulutus ja koulutustaso (amk) näkyisi palkkauksessa. Esiin nousi myös eri paikkakuntien palkkaerot sekä hoitoalalla käytävä palkkakeskustelu. Pohdittiin, ovatko sosionomit

seuraavaksi vaatimassa työtänsä vastaavaa palkkaa. Koettiin myös, että sosionomeja ei arvosteta tarpeeksi, mutta myöskään sosionomit eivät itse arvosta itseään tarpeeksi. Sosionomin työn arvostusta pohdittiin myös siinä, että työpaikkailmoituksissa voidaan hakea työntekijää samaan työtehtävään eri koulutuksilla.

”En mä niinku vaik mä saisin kui hyvää palkkaa, nii en mä lähtis mihinkää siis sellaisee työpaikkaa mikä mua ei inspaa ollenkaa, et kyllähän se ensisijaisesti kattoo niit niinku mielekkäit työtehtävii. Mutta jos se palkka on oikeesti ihan niinku naurettava, niin en mä siinä vaiheessa hae, koska mulla tulee sellanen fiilis, että mun osaamista ei arvosteta niinku tarpeeks ja sitä koulutusta minkä on käyny.”

Ammattilaisten asenteen sosiaalialalla koettiin näkyvän vaihtelevana. Alalla koettiin olevan järkyttäviä ihmisten kohtaamisia ja epäkohtia, minkä vuoksi koettiin, että ei voi työllistyä esimerkiksi lastensuojeluun. Sosionomien ammattieettinen kunnia tulisi nostaa vahvemmin esiin.

6.2.8 Jatkokouluttautuminen

Opiskelijat olivat pohtineet jatkokouluttautumista sosionomiopintojen jälkeen. Pohdittuja kouluttautumisen muotoja olivat erilaiset kurssit ja valmentajakoulutukset, terapiakoulutus, ammattikorkeakouluopinnot sekä yliopisto-opinnot.

Opiskelijat pitivät mahdollisina uusia ammattikorkeakouluopintoja sosionomikoulutuksen jälkeen. Ajatuksissa olivat ylemmän sosionomin ammattikorkeakoulututkinnon opinnot sekä polkuopintomuotoinen opiskelu. Opiskelijoita kiinnostivat neuropsykiatrisen valmentajan, ratkaisukeskeisen valmentajan, seksuaalineuvojan ja psykoterapeutin koulutukset sekä koira-avusteisen työskentelyn mahdollistava koulutus. Yliopistokoulutuksista kiinnostivat sosiaalialan perusopinnot, muut sosiaalialan opinnot ja sosiaalityöntekijän koulutus, kasvatustieteet, aikuiskasvatustiede sekä luokanopettajan ja varhaiskasvatuksen opettajan koulutukset.

Jatkokouluttautumisen syyksi kerrottiin palkkaus, osaamisen syventäminen ja työmotivaatio. Jatkokouluttautumisella koettiin mahdollistettavan suhteellisen hyvän palkkaus. Ajatus jatkokouluttautumisesta myös heräsi tiedosta sosionomien ja sosiaalityöntekijöiden palkkaerosta.

”Joo oon mä paljon miettinyt, että seuraavaksi sosionomien yamk.-- Mä päätin, että nyt mä sitten vähän aikaa teen töitä rauhassa, että en heti ala, mutta mahdollisesti myöhemmin tulevaisuudessa.-- siinä ylemmässä sosionomin tutkinnossa, niin lähinnä se, siihen saisi syvennyttä siihen esimiestyöhön ja johtajuuteen, ja sosiaalityöntekijässä, niin palkka suoraan sanottuna.”

Ennen ylempää ammattikorkeakoulututkintoa tulee olla työelämässä kaksi vuotta. Sinä aikana ajateltiin voitavan käydä lyhyempiä koulutuksia. Rankan opiskelurupeaman jälkeen myös koettiin tarpeelliseksi pitää opiskelutaukoa sekä tarvetta tehdä töitä rauhassa.

Opiskelijat kouluttautuivat myös yhtä aikaa sosionomiopintojen ohessa. Opintoina olivat päihde- ja mielenterveystyön opinnot, neuropsykiatrisen valmentajan koulutus sekä psykoterapeutin koulutuksen edellyttämät lisäopinnot.

7 Pohdinta ja johtopäätökset

Pohdinta ja johtopäätökset- kappaleessa nostamme esiin asioita, jotka opinnäytetyömme myötä koemme erityisesti huomionarvoisiksi verkko-opintojen ja aikuisopiskelun sekä niiden kehittämisen ja tulevaisuuden suhteen polku- ja tutkinto-opinnoissa. Kappaleessa arvioimme opinnäytetyön luotettavuutta ja eettisyyttä, omaa työskentelyämme opinnäytetyön tekijöinä sekä työskentelyämme onnistumista ja oppimisprosessia. Osa luotettavuuden ja eettisyyden arvioinnista sisältyi kappaleeseen 5 Opinnäytetyön prosessi.

Havaintojemme mukaan polkuopinnot mahdollistivat monelle opiskelijalle ammattikorkeakouluopiskelun, mikä ei muuten olisi ollut mahdollista. Yhteishaku ei antanut mahdollisuutta tuoda esiin omaa persoonaa ja soveltuvuutta alalle, toisin kuin polkuopintohaku. Oman persoonan ja alalle soveltuvuuden esiin tuominen koettiin merkitykselliseksi hakuprosessin kannalta. Erityisesti aikuisopiskelijoiden osaaminen tulee mielestämme ottaa huomioon hakuprosessin aikana, jotta yhteishaussa taustalle jäävä osaaminen voidaan huomioida paremmin haikutuessa ammattikorkeakouluun.

Osaaminen nousee tärkeään rooliin myös vertaisoppimisen kannalta opintovaiheessa. Aikuisopiskelijat kokivat vertaisoppimista tapahtuvan erityisesti pienryhmissä sekä kokemusten jakamisen kautta. Tämä on valtava etuus kaikkien opiskelijoiden oppimisen kannalta. Tutkimustuloksissa nousi esiin myös vertaisoppimisen merkitys harjoitteluissa, joissa ammattilaisen avustuksella voidaan oppia. Harjoitteluiden jälkeen kaivattiin vielä yhteistä jakamista harjoittelukokemuksista, jolloin voitaisiin vertaisoppia toisilta sekä jakaa kokemuksia erilaisista harjoittelupaikoista. Aikuisopiskelijoiden joukossa nousi esiin ehdotus esimerkiksi seminaarista harjoittelujakson jälkeen. Laurea-ammattikorkeakoulu voisi tutkia ja kehittää harjoitteluiden antamien kokemusten hyödyntämistä vertaisoppimisen näkökulmasta.

Aikuisopiskelijoiden motivaatio näkyi erityisesti halussa oppia, kartuttaa tietoa, valitessa suuntautumista sekä voimavarana opintojen etenemisen taustalla. Aikuisena opintoihin suhtaudutaan eri tavalla kuin nuorena, koska halutaan aidosti opiskella ja oppia sekä sitä kautta tehdä töitä opintojen eteen. Monesti taustalla oli pitkä haave opinnoista ja halu päästä opiskelemaan sosionomiksi. Mielestämme tämä innokkuus lisäsi motivaatiota opintojen taustalla.

Kiinnitimme haastatteluiden aikana ja niiden jälkeen erityisesti huomiota polkuopintovuonna korostuneeseen stressiin ja paineeseen, jota opiskelijat kokivat etenkin tutkintopaikkatavoitteista. Näkemyksemme mukaan nämä tavoitteet toki motivoivat, mutta loivat opintoihin liikaa suorituspainetta, joka saattoi vaikuttaa opiskelijoiden hyvinvointiin sekä opiskelun ja muun elämän yhdistämiseen negatiivisella tavalla. Opiskelijat sanoittivat käyttäneensä vapaa-aikaansa opiskeluihin ja monesti aikaa opintoihin otettiin perhe-elämästä, jonka kuitenkin koettiin olevan yksi voimavara hyvinvoinnin kannalta. Koemme, että tähän haasteeseen tulisi kiinnittää huomiota polkuopintoja suunniteltaessa ja kehittäessä jatkossa. Taskilan (2009, 11) mukaan aikuisopiskelijoiden keskeyttämisaste on merkittävästi suurempi kuin nuoriso-opiskelijoiden. Uskomme, että stressin ja paineen kokemuksen väheneminen vähentäisi myös mahdollisten keskeytyneiden opintojen määrää.

Hyvinvoinnin kokemukset olivat opinnäytetyömme tulosten mukaan linjassa vuonna 2021 teetetyn korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointitutkimuksen tulosten (KOTT) kanssa, jossa tutkijat olivat huolissaan kasvavista ahdistuksen ja masentuneisuushäiriöiden määrästä sekä hyvinvointiin liittyvien pulmien noususuhdanteisesta kehityksestä. Harrastukset, perhe, puoliso ja muut vapaa-ajan toiminnot tukevat opinnäytetyömme tulosten mukaan opintojen edistymistä. Opintoja tasapainottavat asiat luovat opiskelijoille taukoa opiskelusta ja antavat myös mahdollisuuden ajatusten pohdintaan sekä uusien näkökulmien löytämiseen. Jos opinnot ovat jatkuvasti läsnä elämässä ja aikaa opiskeluun joutuu toistuvasti ottamaan hyvinvointia tukevista asioista, voi se vaikuttaa negatiivisesti opiskeluun sekä kokemuksiin opinnoista.

Huolestuttavaksi koimme opiskelijoiden kokemukset Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamista terveys- ja hyvinvointipalveluista. Palveluita ei ollut käytetty tai niiden tarkoituksenmukaisuutta ei ymmärretty. Palveluiden saatavuuteen ja mahdollisuuksien esiin nostamiseen tulisi kiinnittää huomiota. Palveluiden sisällöistä voi olla apua opiskelijoiden hyvinvoinnin lisäämiseksi. Mielestämme palveluiden tarjoamat mahdollisuudet ennalta ehkäisevänä toimena tulisi näkyä paremmin. Opiskelijoiden kokema kuorma ja paine opintojen edistymisestä voisivat helpottaa palveluiden avulla, jos palvelut olisivat opiskelijoiden saatavilla. Palveluissa tulisi huomioida paremmin verkko-opiskelijoiden rooli ja opiskelumuodon tuomat erilaiset lähtökohdat sekä opintojen erilaisuus verrattuna läsnä tapahtuvaan opiskeluun.

Vertaistuki oli kantava voima opintojen edetessä. Samassa tilanteessa olevat opiskelijat pysyvät samaistumaan toistensa tunteisiin sekä opiskeluihin liittyviin kysymyksiin. Näkemyksemme mukaan tiimien muodostamiseen olisi erittäin tärkeää kiinnittää huomiota. Toimivan tiimin tai pienryhmän merkitys saattaa olla suuressa roolissa opiskelun etenemisen taustalla. Kannustava ja luotettava yhteisö vahvistaa pärjäämisen kulttuuria sekä auttaa jaksamaan haastavan ajan yli. Tiimin merkitys korostui haastatteluiden perusteella opintojen alussa, mutta vertaistukea kaivattiin myös myöhemmässä vaiheessa. Tiimin repaleisuus myöhemmässä vaiheessa on kehittämisen kohde, jonka kehittäminen voisi vaikuttaa opiskelijoiden

opiskelumotivaatioon, opintojen etenemiseen ja hyvinvoinnin kokemukseen positiivisesti. Samalla tämä voisi vähentää opiskelijoiden kokemaa yksinäisyyttä erityisesti verkko-opinnoissa. Tutkimustulosten mukaan verkko-opintojen koettiin altistavan herkemmin yksinäisyyden kokemukselle, kun opintoja tehdään irrallaan ilman konkreettista, fyysistä läsnäoloa.

Taskila (2009, 129) kirjoitti joustavuuden opiskelijoiden elämäntilanteen mukaan olevan yhtenä merkityksellisenä tekijänä opintojen sujuvuuden kannalta. Tutkimustulostemme mukaan verkko-opintojen toteutus vaikutti positiivisesti kokemuksiin ja esiin nousi juuri tämä joustavan mahdollisuuden merkitys opintojen tekemisessä huomioonotettavana elementtinä aikuisopiskelussa. Lisäksi koimme, että verkko-opintojen rooli työkentälle on suuri, koska ymmärrys verkossa toteutettavista palveluista ja sen luomista mahdollisuuksista antaa erilaiset eväät työkentälle sosionomeiksi valmistuville.

Ymmärrys aikuisena opiskelun erilaisiin ulottuvuuksiin tulisi jatkossakin huomioida, koska nämä elementit tukevat opiskelua. Yksilöllinen opintojen edistäminen, aikatauluttaminen sekä joustavuus luovat aikuisena opiskeltaessa paremmat edellytykset onnistua ja suoriutua opinnoista. Onnistumisen kokemukset ovat mielestämme tärkeä voimavara, jota pystytään mahdollistamaan ymmärtämällä aikuisopiskelun lähtökohtia. Verkko-opintojen tulisi olla toteutukseltaan mahdollisimman lähellä läsnä toteutettavia opintoja. Haastattelemiemme opiskelijoiden mukaan verkko-opinnoista vastaavien opettajien tulisi osata hyödyntää laajasti erilaisia opetusvälineitä, osallistaa opiskelijoita sekä olla tukena ja saatavilla mahdollisimman samankaltaisesti kuin läsnäolo-opinnoissa. Opintojen ohjauksesta vastaavan opettajan rooli (tutoropettaja) korostui. Näkemyksemme mukaan opettajien tapa kohdata, tukea sekä ohjata vaikuttaa aikuisopiskelijoiden kokemuksiin opinnoista sekä omasta itsestään opiskelijana.

Tulevaisuuden sosionomin työllistymismahdollisuudet koettiin hyväksi ja työllistymiseen luotetaan. Työllistymismahdollisuudet näyttäytyivät sosiaalialalle hakeutumisen taustalla. Sosiaalija terveysalan ahdinko työntekijäpulasta on läsnä jatkuvasti, mutta haastatteluissa tuli esiin myös mahdollisuus sosionomien ylitarjonnasta, kun sosionomiksi opiskelevia on paljon. Sosiaalialalle hakeutuvat haluavat vaikuttaa, sekä tukea heikommassa asemassa olevia. Yhteiskunnan kehitys sekä tulevaisuuden näkymät olivat opiskelijoiden puheissa ja nousivat esiin työllistymiseen vaikuttavissa elementeissä. Havaitimme, että opiskelijat halusivat työllistyä hyvin laajasti ympäri sosiaalialan työkenttää ja eri toimijoiden alaisuuteen. Yrittäjyyden vaihtoehtoa pohdittiin myös.

Varhaiskasvatuksessa oleva työvoimapula sekä epäselvät roolitukset mietityttivät. Pohdimme, että varhaiskasvatuksen sosionomiksi hakeutumiseen saattaa jatkossa vaikuttaa epäselvä työnkuva sekä toistaiseksi avoimena oleva palkkaus. Haastatteluiden perusteella tulevaisuudessa ei nähty muutoksen tuovan helpotusta varhaiskasvatuksen tilanteeseen. Varhaiskasvatuksen opettajien suuntautuminen muihin työtehtäviin saattaa ajaa varhaiskasvatuksen

sosionomit toimimaan epäpätevän opettajan roolissa, jonka johdosta varhaiskasvatuksen sosionomien tehtävät jäävät avoimeksi. Ajatuksiimme tuli pohdintaa siitä, kuinka toimiva muutos tulee olemaan ja miten muutos tulee näkymään käytännössä varhaiskasvatuksessa. Haastatteluista nousikin esiin ajatus, että opettajan töitä voisi tehdä varhaiskasvatuksen sosionomin nimikkeellä. Voisiko tässä olla ratkaisu varhaiskasvatuksen haasteisiin? Mielestämme uudistus vaatisi vielä tarkastelua, jotta varhaiskasvatuksen pariin saataisiin pysyvyyttä sekä päteviä ammattilaisia.

Opinnäytetyömme tulosten mukaan näemme tulevaisuuden sosionomin työskentelevän omat arvot kohtaavassa paikassa, jossa työn sisältöön voi vaikuttaa. Työn sisällöllä on monesti suurempi merkitys kuin palkalla. Tulkintamme mukaan työllistymisen kannalta sisällöt ja työpaikan arvot näyttelevät monesti isompaa roolia kuin palkkaus. Haastatteluiden perusteella voimme sanoa, että opiskelijoita kiinnostaa jatkokouluttautuminen jo ennen ammattikorkeakoulusta valmistumista. Valmistuneet sosionomit kokevat tarvitsevänsä usein käytännön työn kokemusta, mutta hakeutuvat tulevaisuudessa kouluttautumaan lisää. Jatkokoulutus saattaa olla lisä- tai täydennyskoulutusta, mutta myös ylemmät korkeakoulututkinnot kiinnostavat. Haastateltavat olivat mielestämme motivoituneita kehittämään itseään ja pysymään kehityksen mukana. Ylemmät korkeakoulututkinnot kiinnostavat palkkauksen ja erilaisten työllistymismahdollisuuksien takia.

Sosiaalialan palkkaus oli puheissa paljon, mutta tarkastelukulma vaihteli. Palkkaus koettiin huonoksi, eikä sen koettu aina vastaavan tutkinto- tai osaamistasoa. Koemme, että jatkossa tulee olemaan olemassa riski, etteivät sosionomiksi valmistuneet työskentele pitkään oman tutkintonsa mukaisissa työpaikoissa. Huono palkkaus sekä koulutuksen tuoman tiedon ja taidon huomiotta jättäminen ajavat pohtimaan urakehitystä erilaisista lähtökohdista. Jatkokoulutuksen luomat mahdollisuudet ja palkkatason nousu ovat vahvasti läsnä päätöksenteossa.

Sosiaali- ja terveysalan työvoimapula on ollut läsnä työkentällä jo pitkään, eikä ratkaisuja tähän ole löytynyt. Maalis-huhtikuussa 2022 alan huono palkkaus ja työsopimus uudistukset ajoivat sosiaali- ja terveysalan tilanteen työntekijälakoksi. Heikko palkkaus ei tule takaamaan jatkossakaan ammattitaitoisten ja koulutettujen tekijöiden alalla pysymistä, eikä pelkkä ajatus merkityksellisestä työstä riitä. Haastatteluissa esiin nousut palkkakeskustelu tukee tätä. Huono palkkaus ajaa ammattilaiset jatkokoulutuksen tai alan vaihdon pariin, jos osaamista, työn vaatavuutta ja vastuuta sekä koulutuksen tasoa ei huomioida nykyistä paremmin.

Palkkauksen lisäksi yhteiskuntatasolla tulisi edelleen jatkossa miettiä erilaisten opiskelupolkujen ja -tapojen luomia mahdollisuuksia erilaisista lähtökohdista tuleville opiskelijoille sekä sosiaali- että terveysalalla. On tärkeää mahdollistaa kaikista lähtökohdista tulevien opiskelijoiden mahdollisuudet pätevoityä, jolloin työkentille voidaan saada tulevaisuudessakin osaavia ammattilaisia. Aikuisopiskelijoiden osaaminen ja käytännön kokemus ovat piilossa olevaa

arvokasta tietoa, jolloin muun muassa vertaisoppimisen avulla voidaan syventää oppimista opintojen aikana. Aikuisopiskelijat toivovat ja haluavat opinnoilta paljon. Opintojen tulee vastata aikuisopiskelijoiden vaatimuksia, jotka ovat hyvin erilaiset kuin nuorena opiskelevien. Aikuisopintoja suunniteltaessa tulee huomioida jatkossakin opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa, koska tämä on aikuisopiskelijoiden hyvinvointiin sekä opintojen edistymiseen vaikuttava ehdottoman tärkeä voimavara.

Opinnäytetyön luotettavuutta ja eettisyyttä arvioimme koko opinnäytetyön tekemisen ajan, sekä työn valmistumisen jälkeen. Opinnäytetyön kokonaisluotettavuutta tulee arvioida koko tutkimusprosessin ajan ja siinä korostuu järjestelmällinen ja johdonmukainen työskentely. Prosessin aikana tehtyjä valintoja tulee arvioida suhteessa tutkimuskohteeseen, tavoitteisiin ja perusteluihin reflektiivisellä otteella. (Vilka 2021a, 132.) Samoin koko tutkimuksen teon ajan tulee huomioida tutkimusetiikka eli hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen (Vilka 2021b, 41).

Aineiston ja lähteiden laatu vaikuttavat luotettavuuteen. Aineiston kokoaminen tulee suunnitella ja toteuttaa huolellisesti ja lähteiden valinnassa tulee käyttää lähdekritiikkiä. (Vilka 2021a, 132). Opinnäytetyössämme aineisto koostui 11 kohdejoukkoon kuuluvan opiskelijan haastattelusta. Aineistoa pidimme määrällisesti kattavana opinnäytetyöhön. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston luotettavuutta arvioitaessa määrää tärkeämpi tekijä on kuitenkin laatu (Vilka 2022b, 212). Työssämme haastateltavia oli kolmelta eri vuosikurssilta, joista suurin osa oli yhdeltä samalta vuosikurssilta. Työn luotettavuutta olisi voinut lisätä haastateltavien opiskelijoiden tasapainoisemmat määrät eri vuosikursseilta, jolloin vaihtelevia kokemuksia olisi voinut tulla esiin laajemmin. Tämä olisi ollut mahdollista suunnittelemalla aineiston kokoaminen vuosikurssit huomioiden.

Opinnäytetyömme teoriassa käytettyjen lähteiden valinnassa ja tarkastelussa käytimme lähdekriittisyyttä. Huomioimme työssämme lähteiden ajankohtaisuuden ja aineiston soveltuvuuden työn vaatimaan teoriapohjaan ja tutkimustuloksiin nähden. Valitsimme kirjallisuuden ja käytettävät verkkosivustot tutkimuksen tarkoituksen ja tavoitteen mukaan. Yhtenä merkittävänä lähteenämme oli yhteistyökumppanimme Laurea-ammattikorkeakoulun verkkosivustot. Kuva-aineistoja käytimme havainnollistamaan lähteiden sisältöä. Luotettavuuden lisäämiseksi teoriapohjan ja tutkimustulosten yhdenmukaisuutta ja tasapainoa arvioimme tutkimustulosten raportoinnin jälkeen, ja muokkasimme teoriapohjaa raportoinnin perusteella. Asianmukaiset tietolähteet lisäävät myös tutkimustulosten eettisyyttä (Vilka 2021b, 41-42).

Uskottavuutta osana tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida sillä, vastaavatko tutkijan käsitykset ja tulkinnat tutkittavan käsityksiä. (Elo 2019). Työssämme uskottavuutta vahvistaa opinnäytetyön tekijöinä meidän ja tutkittavien yhteinen tausta, jolloin yhteinen ymmärrys käsiteltävistä asioista oli helppo löytää.

Tiedonkeruutilanteiden samankaltaistaminen lisää luotettavuutta (Elo 2019). Opinnäytetyösämme luotettavuutta lisäsi jokaisen haastattelun tekeminen meidän molempien toimesta, jolloin mahdollistui monipuolisempi kysymysten esittäminen. Haastattelutilanteet myös olivat yhdenmukaisempia kuin tilanteissa, joissa vain toinen meistä olisi ollut haastattelijana. Haastatteluja litteroidessa jaoimme haastattelut puoliksi, mutta taas analysointivaiheessa käsitimme materiaalia yhteisesti. Alkuperäisilmaisuihin palasimme useaan kertaan analysointivaiheessa. Lopputuloksena pyrimme meidän molempien samanlaiseen käsitykseen tutkimusmateriaalista.

Yhtenä tutkimuksen luottavuuden arvioinnin kriteerinä on sen arvioiminen, onko tutkimuksen tarkoituksen saavuttamisessa onnistuttu (Elo 2019). Eettisyyden vahvistamiseksi tutkimustulosten tulee täyttää tieteellisen tutkimuksen vaatimukset. Vaatimukset täyttäessään tutkimuksella tuotetaan uutta tietoa tai esitetään, miten vanhaa tietoa voidaan hyödyntää uudella tavalla. (Vilka 2021b, 41-42.) Opinnäytetyömme avulla saimme työn tarkoituksen mukaisesti kartoitettua kokemusperäistä tietoa verkossa opiskelevilta aikuisopiskelijoilta. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa tietoa sosionomin verkko-opinnoista sosionomiopintoja pohtiville sekä Laurea-ammattikorkeakoululle opintojen kehittämiseksi, sekä tehdä näkyväksi sosionomiksi opiskelua verkossa, tuoda esille opintojen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä, ja havainnollistaa polkuopintojen kulkua käytännössä ja polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtymistä. Tavoitteen saavuttamisessa koimme onnistuneemme, sillä Tutkimustulokset-kappaleesta syntyi kattava tietopaketti sosionomiopintoja suunnittelevalle tulevalle opiskelijalle. Tutkimustulokset täyttävät näin myös tieteellisen tutkimuksen vaatimukset. Samoin uskomme Laurea-ammattikorkeakoulun pystyvän hyödyntämään tutkimustuloksia verkko-opintojen mahdollisessa kehittämisessä. Opinnäytetyö tuo tavoitteen mukaisesti lisää näkyvyyttä sosionomiopinnoille verkossa sekä polkuopiskelumahdollisuudelle.

Tutkimusluvan hankkiminen on edellytys eettisesti hyväksytylle tutkimukselle (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6). Samoin tutkijan vilpiton ja rehellinen toiminta toisia tutkijoita kohtaan kuuluu hyvään tieteelliseen käytäntöön. Tutkija kunnioittaa toisen tutkijan työtä käyttämällä lähdeviitteitä kirjoittaessaan toisen tutkijan lähteestä ja esittämällä toisen tutkijan tutkimustulokset vääristelemättä. (Vilka 2021b, 42.) Hyvän tieteellisen käytännön loukkaaminen on epäeettistä ja epärehellistä toimintaa tieteellisen tutkimuksen vahingoittamiseksi. Loukkaukset voivat olla vilppiä tai piittaamattomuutta. Vilppiä käyttäessään tutkija esittelee vääriä tietoja tai tuloksia, tai esittää toisen tekemää työtä omanaan. Piittaamattomuus ilmenee laiminlyönteinä tutkimustyössä, kuten toisen tutkijan osuuden vähättelynä tai huolimattomana tutkimustulosten raportointina. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 8.) Opinnäytetyössämme hankimme tutkimusluvut sähköpostikyselyllä sekä jokaisen osallistujan kirjallisella tai suullisella vastauksella, mikä vahvisti opinnäytetyömme eettisyyttä. Emme käyttäneet kirjallista suostumuslomaketta. Kirjallisen suostumuslomakkeen käyttö olisi edelleen lisännyt luotettavuutta ja eettisyyttä työssämme. Lähdekirjallisuutta käytettäessä

huomioimme Laurea-ammattikorkeakoulun lähdeviiteohjeistukset, jolloin huomioimme työssä käytettävien lähteiden esittäjät asianmukaisesti. Aiemmin mainitun mukaisesti raportointimme oli huolellista vilpin ja piittaamattomuuden välttämiseksi.

Opinnäytetyön tekijöinä työskentelimme intensiivisesti ja tiiviillä tahdilla. Työn teoriaosuutta työstimme huolellisesti jo tutkimussuunnitelmavaiheessa, mikä helpotti valtavasti raportin kirjoittamista haastatteluiden teon ja analysoinnin jälkeen. Työskentelytapamme työparina hioutui opinnäytetyöprosessin myötä ja parityöskentely tuntui olevan tämän työn etenemistä tukeva työskentelymuoto. Työparina pystyimme luottamaan toistemme työskentelyyn, mikä oli ehdoton iso voimavara. Haastatteluaineistomme osoittautui valtavan laajaksi ja saimme siitä kattavat tutkimustulokset. Pohdimme kuitenkin sitä, että pienempikin aineisto olisi ollut riittävä opinnäytetyölle. Opinnäytetyön työskentelyn myötä koemme oppimista tapahtuneen tutkimuksen teon prosessiin liittyen, ja seuraavassa mahdollisessa tutkimustyössä esimerkiksi menetelmien valinnalle, aineiston laajuudelle ja keruulle sekä aineiston analysoinnille meillä on jo aivan erilaiset lähtökohdat, kuin tätä työtä aloittaessa.

Olemme kiitollisia siitä, että pääsimme tekemään työtä itse tärkeäksi kokemastamme aiheesta ja koemme työmme olevan erittäin onnistunut. Kiinnostavaa oli kuulla, analysoida ja tuoda esiin kanssaopiskelijoiden kokemuksia polku- ja verkko-opinnoista. Toivomme, että opinnäytetyömme tuloksia voitaisiin hyödyntää polku-, verkko- ja aikuisopintoja suunniteltaessa ja kehittäessä. Toivomme myös tulevaisuudessa sosionomiopintoja pohtivien löytävän työmme ja sitä lukiessaan huomaavan tämän erinomaisen opiskelumahdollisuuden aikuisopiskelijoille.

Lähteet

Painetut

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2017. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.

Hurmeranta, L. & Nummela, N. 2020. Monimenetelmätutkimus. Teoksessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus, 308-317.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitat opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: JAMK.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: JAMK.

Miao, M. 2021. Kasvun asenne oppimisessa. Jyväskylä: PS-kustannus

Pennonen, M. 2021. Itsetuntemuksesta apua työhyvinvointiin. Helsinki: Duodecim

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen olemus. Teoksessa Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus, 75-85.

Raatikainen, E., Rahikka, E., Saarnio, T. & Vepsä Päivi. 2020. Ammattina sosionomi. 3.-4.painos. Helsinki: Sanoma Pro

Salmela-Aro, K. 2018. Motivaatio ja oppiminen kulkevat käsi kädessä. Teoksessa Salmela-Aro, K. (toim.) Motivaatio ja oppiminen. Jyväskylä: PS-Kustannus, 9-22.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tuominen-Soini, H. 2014. Onko nuorella kaikki hyvin, jos koulussa menee hyvin? Teoksessa Uusitalo- Malmivaara, L.(toim.) Positiivisen psykologian voima. Jyväskylä: PS-kustannus, 243-263.

Vilkkä, H. 2021a. Näin onnistut opinnäytetyössä. Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Vilkkä, H. 2021b. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sähköiset

Ammattikorkeakouluun 2021a. Hakijalle. Viitattu 27.12.2021. <https://www.ammattikorkeakouluun.fi/hakijalle/hakeminen/>

Ammattikorkeakouluun 2021b. Valintatavat. Viitattu 27.12.2021. <https://www.ammattikorkeakouluun.fi/hakijalle/valintatavat/>

Elo, S. 2019. Laadullisen tutkimuksen luotettavuus. Lapin Ammattikorkeakoulu. YouTube-video. Viitattu 6.4.2022 <https://www.youtube.com/watch?v=wgZSxMqt8HY>

Kaila, N., Salmenkangas M. & Connect for inclusion-hanke. 2018. Kohti sopivaa opiskelupaikkaa. Viitattu 27.12.2021. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/346393/2020%20OIVA%2019%20Kohti%20sopivaa%20opiskelupaikkaa.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Kallinen, Timo & Kinnunen, Taina. Etnografia. 2022. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Laadullisen tutkimuksen anonymisointi. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 2.4.2022. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/kvali/tutkimusetiikka/laadullisen-aineiston-anonymisointi/>

Koho, N, Leppälä, J, Mustonen. E. & Niemelä, T. 2014. Vertaisoppimisen monet muodot korkeakouluopetuksessa. Teaching in Life Sciences: Current practices and development, Vol. 1 (Fall), 17-29. Viitattu 30.12.2021. https://blogs.helsinki.fi/viikinopet/files/2014/10/Vertaisoppimisen_monet_muodot_korkeakouluopetuksessa_17-29.pdf

Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 817/2015. Viitattu 2.1.2022 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150817#Pidm45237817298016>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2021a. Avoin ammattikorkeakoulu. Viitattu 27.12.2021. <https://www.laurea.fi/koulutus/avoin-ammattikorkeakoulu/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2021b. Väyläopinnot. Viitattu 27.12.2021. <https://www.laurea.fi/koulutus/avoin-ammattikorkeakoulu/vaylaopinnot/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2021c. Erillishaku avoimen ammattikorkeakoulun opintojen perusteella. Viitattu 27.12.2021. <https://www.laurea.fi/koulutus/hakeminen/erillishaku-avoimen-ammattikorkeakoulun-opintojen-perusteella/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2021d. AMK-polkuopinnot. Viitattu 27.12.2021. <https://www.laurea.fi/koulutus/avoin-ammattikorkeakoulu/amk-polkuopinnot/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2021e. Polkuopintotarjonta. Viitattu 27.12.2021. <https://www.laurea.fi/koulutus/avoin-ammattikorkeakoulu/polkuopintotarjonta/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2021f. Verkko-opinnot. Viitattu 27.12.2021. <https://www.laurea.fi/koulutus/opiskelijana-laureassa/verkko-opinnot/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2021g. Terveys- ja hyvinvointipalvelut opiskelijalle. Viitattu 30.12.2021 <https://www.laurea.fi/koulutus/opiskelijana-laureassa/palvelut-opiskelijalle/terveys--ja-hyvinvointipalvelut-opiskelijalle/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2021h. Sosionomi. Viitattu 31.12.2021. <https://www.laurea.fi/koulutus/sosiaali--ja-terveysala/sosionomi/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2022a. Laurea organisaationa. Viitattu 2.1.2022 <https://www.laurea.fi/tietoa-meista/organisaationa/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2022b. Koulutus. Viitattu 1.4.2022 <https://www.laurea.fi/koulutus/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2022c. Avoin ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.1.2022 <https://www.laurea.fi/koulutus/avoin-ammattikorkeakoulu/>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2022d. Laurea korkeakouluna. Viitattu 2.1.2022 <https://www.laurea.fi/tietoa-meista/korkeakouluna/>

Lätti, M. & Putkuri, P. 2009. Löytöretkellä aikuisohjauksen maailmassa. Teoksessa Lätti, M. & Putkuri, P (toim.) Löytöretki aikuisohjauksen maailmaan. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisu B:18. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, 194-197. Viitattu 11.1.2022 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/127021/B18_Loytoretki_verkko-versio.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Opintopolku 2021a. Aikuiskoulutus. Viitattu 27.12.2021. <https://opintopolku.fi/wp/aikuiskoulutus/mietitko-aikuiskoulutusta/uskallanko-opiskella-toiden-ohella/>

Opintopolku 2021b. Sosiaaliala ammattikorkeakoulussa. Viitattu 31.12.2021. <https://opintopolku.fi/wp/ammattikorkeakoulu/mita-amkssa-voi-opiskella/sosiaaliala-ammattikorkeakoulussa/>

Parikka S, Holm N, Ikonen J, Koskela T, Kilpeläinen H, & Lundqvist A. 2021. Korkeakouluopiskelijoiden mielenterveys, elintavat ja opiskeluryhmään kuuluminen. KOTT 2021-tutkimuksen tuloksia. Viitattu 30.12.2021 <https://thl.fi/documents/10531/5589167/KOTT2021-tutkimuksen+perustulokset.pdf/db343de6-25d0-0964-42a9-ffe268d9932d?t=1639369139813>

Putkuri, P. 2009. Aikuisena opiskelemaan. Teoksessa Lätti, M. & Putkuri, P (toim.) Löytöretki aikuisohjauksen maailmaan. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisu B:18. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, 21-22. Viitattu 2.1.2022 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/127021/B18_Loytoretki_verkkoversio.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Rahikainen, J. 2016. Yliopisto-opiskelijan kokema päivittäinen hyvinvointi ja stressi. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Kasvatustieteiden laitos. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 31.12.2021. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/50233/URN%3aNB%3afi%3ajyu-201606092998.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Sosiaalialan ammattihenkilön eettiset ohjeet 2017. Arki, arvot ja etiikka. Helsinki: Talentia. Viitattu 6.1.2022. <https://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet/>
- Talentia 2021. Sosionomi AMK. Viitattu 31.12.2021. <https://www.talentia.fi/tyoelamainfo/ammattit-ja-patevyydet/ammattit-ja-tutkinnot/sosionomi-amk/>
- Taskila, V-M. 2009. Aikuisopiskelijan ammattikorkeakoulussa- opiskelijajärjestön näkökulma. Teoksessa Lätti, M. & Putkuri, P (toim.) Löytöretki aikuisohjauksen maailmaan. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun julkaisuja B:18. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, 23-25. Viitattu 2.1.2022 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/127021/B18_Loytoretki_verkkoversio.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- THL 2021. Korkeakouluopiskelijat tarvitsevat tukea - tutkijat huolissaan ahdistus- ja masennusoireiden yleisyydestä. Viitattu 30.12.2021. <https://thl.fi/fi/-/korkeakouluopiskelijat-tarvitsevat-tukea-tutkijat-huolissaan-ahdistus-ja-masennusoireiden-yleisyydesta>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Viitattu 6.1.2021. <https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot>
- Työllisyysrahasto 2022a. Aikuiskoulutustuen saamishdot. Viitattu 2.4.2022. <https://www.tyollisyysrahasto.fi/aikuisopiskelijan-etuudet/tuen-saamishdot/#tuettava-koulutus>
- Työllisyysrahasto 2022b. Aikuiskoulutustuki alkaen 1.8.2020. Viitattu 3.4.2022. https://www.tyollisyysrahasto.fi/aikuisopiskelijan-etuudet/aikuiskoulutustuki-alkaen-1.8.2020/#tuen_maara
- Työllisyysrahasto 2022c. Aikuiskoulutustuki uudistuu 1.8.2020. Viitattu 3.4.2022. <https://www.tyollisyysrahasto.fi/uutiset/aikuiskoulutustuki-uudistuu-1.8.2020/>
- Vertaisoppiminen - Kouluttajan työkalupakki 2016. EPTO. Viitattu 30.12.2021. <https://koordinati.fi/system/files/2020-01/EPTO-vertaisoppiminen-kouluttajan-tyokalupakki.pdf>
- Zonesports 2021. Info. Viitattu 31.12.2021. <https://zonesports.fi/info/>

Kuviot

Kuvio 1: Kohti sopivaa opiskelupaikkaa - Infografiikka Suomen koulutusjärjestelmästä opinto- ja uraohjausta varten (Kaila, N., Salmenkangas, M. & Connect for inclusion-hanke. 2018.)	9
Kuvio 2: Opiskelumuodot Laurea-ammattikorkeakoulussa (Laurea-ammattikorkeakoulu 2021f).	13
Kuvio 3: Perustarpeista rakentuva sisäinen motivaatio (Honkonen 2021)	16
Kuvio 4: Psykkisesti kuormittuneet korkeakouluopiskelijat KOTT 2021- tutkimuksen mukaan (THL 2022).	18
Kuvio 5: Tulojen vaikutus aikuiskoulutustuen vaadittaviin opintopistemääriin ja kuluviin tukikuukausiin (Työllisyysrahasto 2022).	21
Kuvio 6: Sosionomin sisältökokonaisuus arkisessa työssä (Raatikainen ym. 2020, 79).	23
Kuvio 7: Ammatillista kasvua edistävät, opinnoissa esiin nousevat taidot (Raatikainen ym. 2020,31).	25
Kuvio 8: Polkuopintoa huomioitavat asiat opiskelijoiden näkökulmasta	39
Kuvio 9: Polkuopintoja tukevat elementit sekä stressiä ja suorituspaineita aiheuttavat tekijät opiskelijoiden kokemusten mukaan	44
Kuvio 10 : Erot verkko-opiskelun ja lähiopiskelun välillä opiskelijoiden mukaan	47
Kuvio 11: Opiskelijoiden kokemukset Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamista terveys- ja hyvinvointipalveluista	55
Kuvio 12: Aikuisopiskelua tukevat merkitykselliset tekijät opiskelijoiden mukaan	60
Kuvio 13: Opiskelijoiden näkymät työllistymisestä valmistumisen jälkeen	66

Taulukot

Taulukko 1: Esimerkki yhdistävän tekijän: ”Aikuisopiskelijan rooli” luokittelusta taulukoksi (N=11).	37
--	----

Liitteet

Liite 1: Teemahaastattelun runko.....	82
Liite 2: Haastattelukutsukirje.....	83
Liite 3: Analysointitaulukkoesimerkki ”Polkuopiskelu”	84
Liite 4: Analysointitaulukkoesimerkki ”Verkko-opinnot”	85
Liite 5 : Analysointitaulukkoesimerkki ”Aikuisopiskelu”	86
Liite 6: Analysointitaulukkoesimerkki ”Sosionomin työt”	87

Liite 1: Teemahaastattelun runko

AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

Honkonen Laura ja Nuuttila Kristiina

Opinnäytetyö POLKUOPISKELIJASTA SOSIONOMIKSI VERKOSSA -aikuisopiskelijoiden kokemuksia opinnoista ja opintojen kulkuun vaikuttavista tekijöistä.

Teemahaastattelurunko

1. Polkuopinnot

- hakuprosessi
- hakeutuminen
- ammattikorkeakoulun hakukriteerit
- pääsykokeet
- opintojen kulku

2. Verkkipohjainen opiskelu polku- ja tutkinto-opiskelussa

- hakeutuminen ja hakuprosessi tutkinto-opiskelijaksi
- syy opiskelumuotoon
- työn, perheen ja opiskelun yhdistäminen
- opiskelijoiden kokemus tasapuolisesta kohtelusta suhteessa lähiopiskelijoihin

3. Aikuisopiskelu

- motivaatio
- hyvinvointi, Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamat terveys- ja hyvinvointipalvelut (esim. liikuntapalvelut)
- vertaisoppiminen
- yhteisöllisyys
- työn, perheen ja opiskelun yhdistäminen

4. Sosionomin työt

- työhistoria
- alalle työllistyminen, tulevaisuuden tavoitteet työllistymisessä

Liite 2: Haastattelukutsukirje

Arvoisa sosionomiopiskelija!

Teemme opinnäytetyönä tutkimusta sosionomin polku- ja tutkinto-opinnoista verkossa ja haluaisimme kutsua sinut polkuopinnoista tutkinto-opiskelijaksi siirtynyt opiskelija, osallistumaan opinnäytetyömme haastatteluun. Haastattelut toteutetaan yksilöhaastatteluina, jotka ovat teemahaastatteluja.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on kartoittaa kokemuseräistä tietoa sosionomiksi (AMK) verkossa opiskelevilta aikuisopiskelijoilta, joiden opinnot ovat edenneet tutkinto-opinnoiksi polkuopintojen kautta. Opinnäytetyömme tavoitteena on tuottaa tietoa sosionomin (AMK) verkko-opinnoista sosionomiopintoja pohtiville sekä Laurea-ammattikorkeakoululle opintojen kehittämiseksi. Samalla tavoitteenamme on tehdä näkyväksi sosionomiksi opiskelua verkossa, tuoda esille opintojen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä sekä havainnollistaa polkuopintojen kulkua käytännössä ja polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtymistä aikuisopiskelijoiden näkökulmasta. Tutkimuksellemme on Laurea-ammattikorkeakoulun myöntämä tutkimuslupa.

Haastattelu koostuu neljästä teemasta, joiden avulla pyrimme selvittämään verkko-opintoihin liittyviä kokemuksia, opiskelijoiden hyvinvoinnin näkökulmaa, polkuopinnoista tutkinto-opiskelijaksi siirtymisen prosessia sekä sosionomin opintoja. Haastattelut pidetään helmi- ja maaliskuun aikana ja haastattelijoina toimivat opinnäytetyön tekijät. Haastattelut toteutetaan Teams-palvelun avulla verkkovälitteisesti eikä osallistumiseen vaikuta opiskelijan asuinpaikkakunta. Haastattelut nauhoitetaan ja litteroidaan tutkimustulosten analysointia varten. Nauhoitukset ja litteroinnit tallennetaan tutkijoiden Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamaan tietosuojattuun Onedrive-pilvipalveluun. Haastattelu voidaan toteuttaa ilman kuvayhteyttä haastateltavan niin halutessa.

Tutkimuksen aikana tai sen tuloksista ei tule ilmi haastateltavien henkilöllisyys. Henkilötietoina tutkimuksessa kerätään ikä ja perhetilanne, jotka ovat olennaisia tietoja tutkimuksen tekoon liittyen. Tutkimustuloksia esitellessä kerättävät henkilötiedot tulevat ilmi yleisellä tasolla ainoastaan kohdejoukkoa kuvatessa. Tutkimuksen päättymisen jälkeen kaikki nauhoitukset sekä litteroinnit hävitetään asianmukaisella ja tietoturvalisella tavalla. Tarkempi tietosuojaseloste löytyy sähköpostin liitteenä.

Haastateltavilla on halutessaan mahdollisuus perua tai keskeyttää tutkimukseen osallistuminen.

Toivomme osallistujia mahdollisimman laajasti. Haluamme yksilöhaastatteluilla mahdollistaa mahdollisimman luottamuksellisen sekä turvallisen ympäristön jakaa omia kokemuksia opintoihin liittyen. Näin saamme mahdollisimman autenttisia vastauksia haastattelun kysymyksiin ja monipuolista näkökulmaa verkko-opinnoissa opiskeluun sekä opiskelijoiden kokemuksiin liittyen.

Olisimme erittäin iloisia, jos osallistuisit haastatteluun. Näin voisimme kehittää yhdessä polkuopintoja sekä verkkomuotoisia opintoja eteenpäin. Otathan meihin yhteyttä, niin sovitaan haastatteluaika!

Ystävällisin terveisin,

Laura Honkonen (laura.honkonen@student.laurea.fi),

Kristiina Nuuttila (kristiina.nuuttila@student.laurea.fi)

Liite 3: Analysointitaulukkoesimerkki ”Polkuopiskelu”

Se oli vähän niinku nopeat syö hitaat meiningillä ainakin se alustava paikan saaminen, että mä muistan, että mähän jouduin heti jollekin varasjalle 8 kun mä kikkasin joku 2 yli 8 tai onko se silleen, et se meni jumiin ja vaikka paljon mielestäni juuri siitä kikkaamassa ja mua ***** ja hirveästi, kun mä olin just silleen että mä olin niinku oikeasti katsoo että 59 nyt milloin voi painaa milloin voi painaa ja sitten painan niin olet varasjalle 8 et mä olin tosi niinku et tosi jettymä.	Hakeutumisen polkuopintoihin oli nopeus kilpailu. Opiskelijaa harmitti, kun ei pysynyt olemaan tarpeeksi nopea ja jätti aluksi varasjalle.	Hakeutumisen polkuopintoihin ei ollut reilu nopeuskisan takia	HAUN ENSIMMÄISEN VAIHEEN NOPEUSKISA	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
kokeilin sitä ja sehnä meni tavallaan semmonen tuli että nopeat syö hitaat silloin aamulla, et kerkeskö sinne. Tota jättää, käydä kikkaamassa tarpeeks nopeasti. Mä tein sen bussimatalla ite. Ja sit ku mä pääsin silne sällie ni ensimmäisessä vaiheessa, ni sit pääski niihin haastatteluihin videoita tekke. Mut sils ihan se mun mielest se hakuprosessi ni, Yllättävän simppeä ettei.	Hakuprosessissa nopeat syö hitaait- ilmoittautuminen. Opiskelija pääsi sisälle ensimmäisessä vaiheessa, minkä jälkeen pääsi tekemään haastatteluvideon. Hakuprosessi oli yllättävän simppeä.	Nopeat syö hitaait- ilmoittautuminen-haastatteluvideo. Yllättävän simppeä.	HAUN ENSIMMÄISEN VAIHEEN NOPEUSKISA	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
Et sit ehkä sanoisin, että toivottavasti sinulla on hyvä lotto-onni, niinku minulla.	Hakuvaiheessa tarvitsee hyvää onnea.	Hakuvaiheessa tarvitsee hyvää onnea.	HAUN ENSIMMÄISEN VAIHEEN NOPEUSKISA	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
”Sitten itsessään se hakutilanne siellä kun mä kävin Tikkurilassa sitten niin tota hakemassa tai siinä kokeessa, niin mun mielestä se oli ihan hyvä ja helppo. En mä koe ehkä mitenkään, et se ois ollut hankala.”	Itse hakutilanne Tikkurilassa oli hyvä ja helppo.	hakutilanne Tikkurilassa hyvä ja helppo	HAUN TOINEN VAIHE	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
Niin olikso se ollut sitten silleen, että olikso siinä ne pitähän se lähettää tai kysymykset tai joku mä en enää muista kun mä haen varmaan jomekin muusikon, mutta siinä varmaan oli joku videohaastattelu sitten tai piti varmaan itsekin tässä joku videolla	Muistele, että hakuprosessin kuuluu videohaastattelu, mutta ei ole ihan varma, kun oli hakenut myös muuhun ammattikorkeakouluhin	Videohaastattelu osana hakuprosessia	HAUN TOINEN VAIHE	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
”sitten siihen tuli joku, että sinut on hyväksytty sähköpostiin ja piti tehdä joku 3 minuutin video, missä piti kertoa aiemmassa taustasta tai minkä takia haki?”	Hyväksymisilmoitus ja hakuprosessin toiseen vaiheen videotointi, jossa kysyttiin taustoja ja syitä hakemiseen.	Videohaastattelu polkuopintojen haussa	HAUN TOINEN VAIHE	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
”No mua vähän jännitti sen videon tekeminen, koska mä en ole aikaisemmin joutunut sellaiseen videoon, et mä oon aina ollut niinku konkreettisesti haastattelussa, mutta tuota se meni mun mielestä ihan kvästi kun se ei ollut niinku mikään yksi kerta, että sait hinkkaa sitä sitten niin kauan ennen kuin sitten oli se sopiva versio valmiä.”	Valinta videon tekemiseen jännitti, koska ei ollut aiempaa kokemusta, mutta lopulta meni kvästi, koska videotointia sai tehdä niin kauan, että oli tyytyväinen.	Videohaastattelu oli kiva kokemus	HAUN TOINEN VAIHE	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
No se oli tosta, silloin oli semmonen videohaastattelu, että piti vastata niihin kysymyksiin videolla ja tuota mä koin sen, no siinä itse siinä ilanteessa, mä olin aika epävarma siitä, että no joo ei täämään onnistu, mutta ilmeisesti se onnistui kyllä niinku älyttömän hyvin, kerta sitten niinku siltsi päästi vihdoin ja viimein sisään ja olinhan minä onnellinen kun pääsin.	Polkuopinnoiksi haussa tehtiin videohaastattelu, jossa piti vastata kysymyksiin, joka sujui hyvin, koska opiskelija sai opintopaikan.	Videohaastattelu polkuopintojen haussa	HAUN TOINEN VAIHE	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
Mä jotenki aattelin myös polku mä ajattelin tän jotenki vaan niin, et se on myös mahdollisuus vielä harkita niinku esimerkiksi jos haluu käyttää ensikertalaisen niinku siis sisällyksen siltä että ettei polku. Toisaalta et polku opiskelija myös semmone jotenki että se on niinku mahdollisuus vielä muuttaa mieltä et niinku järkevämpi vaihtoehto et tällään niinku jällekipään ajattelun ehkä niinku. Niin must Ehkä polkuopiskelija ei vie sitä tutkintopaikkaa ni siin ei me myöskään se ensikertalaisuus.	Polkuopintoja voi käyttää, kun haluaa kokeilla jotakin alaa. Ei menetä ensikertalaisen hakuoikeutta.	Polkuopinnot mahdollisuus kokeilla opintoja	Opintojen kokeilu	Alan opintojen kokeilu	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
Ehkä mun mielestä se tuota, kun siihen nyt jos verrataan siihen Turun ammattikorkeaan, niin siellä oli taas sitten semmonen esseemuotoinen ja lasin olla sijaalla 264. Vaikka mielestäni olen ihan hyvä kirjoittamaan, niin tuota, sen mä koin niinku paremmaksi sen Laurean tavan, mikä oli silloin.	Laurea ammattikorkeakoulun hakuprosessi oli mielekkäämpi tapa hakea kuin muussa ammattikorkeakoulussa.	Laurea-ammattikorkeakoulu koska hakuprosessi oli mielekkäämpi	HAKU JUURI LAUREAAN	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
Mä oon itse tehnyt Laureassa 2 aiempaa AMK aiemmin restonomi ja tradenomini niin mä oon sit siihen koulun jättänyt niin mä ...	Aikaisimmat tutkinnot taustalla syynä hakeutua Laurean polkuopintoihin	Suoritetut tutkinnot vaikuttavat Laurean ammattikorkeakoulun valintaan.	HAKU JUURI LAUREAAN	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
haastattelukuusuu tai -pyyntöön voi toki olla sitä mä en sen selkeämmin niinku lähtenyt tavallaan selvittämään, että mulle tuli vaan vähänköstiin tavallaan niinku viesti siitä.	hakeutumisen prosessia, mutta muistelti, että kirjallinen koe vaikutti haastattelukuusun saamiseen.	Kirjallinen koe vaikutti haastattelu kutsun saamiseen	Hakuprosessi polkuopintoihin	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
Meillä oli tuota. Meillä oli niinku ainakin se henkilöhaastattelu sekä sitten pieni kirjallinen koe. It.	Hakuprosessin kuuluu pieni kirjallinen koe sekä henkilöhaastattelu.	Kirjallinen koe ja haastattelu	Hakuprosessi polkuopintoihin	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
että silloin siihen ei kun minä esim. Diakissa kävin niin siihen kuulunut silloin mitään tommosta niinku haastatteltua tai itse asiassa kuulu siihen muuten yks ryhmähaastattelu. Mutta se oli jotenkin, ehkä siinä ryhmässä oli vaan jotenkin valkea päästä niinku sillä tavoin ääneen tai kuuluvien, kun meillä tuli kuitenkin useampaa siinä.	Muistele, että yhdessä yhteishaussa oli ryhmähaastattelu, jonka koki haastavaksi, koska yksilöllistä osaamista oli vaikea saada tuotua esille.	Ryhmähaastattelu oli haastava	Hakuprosessi polkuopintoihin	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
tietenkin siis mä olin kuullut siitä, että että tota kun hakee niin sit se itse, se ilmoittautumistilanne tai tai siis ei ilmoittautuminen vaan se haku piti saada sinne...ku piti netissä hakea sen kautta, niin se oli tietenkin että ennenmin ehkä jännitti sitä, että kerkeeks siihen siinä ilmoittautumisvaiheessa.”	Opiskelija oli kuullut, että ilmoittautumistilanne netissä on hankala, koska on paljon hakijoita.	kuullut ilmoittautumisen netissä olevan hankala	HAUN ENSIMMÄISEN VAIHEEN NOPEUSKISA	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
ja onni onnettomuus, se on niinku semmone nopeusissa niin sanoo, et niinku pääsin siihen. Mikä oli mun mielestä aika huono asia sekin että tuli niin 30 nopeutta ku siihen pääsi mutta.	Itse hakutilanne oli helppo, mutta jännitti ehtikö ilmoittautumisvaiheessa. Uspaktesijana kavi onni, kun tii niissa tarpeeks nopea. Pääsi nopeuskisa hakuprosessissa huonona asiana.	ilmoittautumisvaiheessa jännitti ehtikö nopeus (haun ensimmäinen vaihe) huono	HAUN ENSIMMÄISEN VAIHEEN NOPEUSKISA	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
koska jos mieltä sillee et nyt ku mä oon opiskelu tässä ja mun keskiarvo on aika hyvä ja niinku tunnen et mä oon oikeel alalla ja mis mä oon ollut niinku, mä olin töissä ton kesän niin sain tosi paljon hyvää palautetta niin jos ei tota nopeuskisaa ois ollut, mä en ois päässyt siihen, niin ehkä mä ois niinku, periaatteessa sieltä ois niinku voinut päästä ihan kuka tahansa vaan. Niinku liman ees mitää kiinnostusta ja sit ois niinku jäänyt sen nopeuskilpailun jälkeen oli niinku se et piti vastata niihin kysymyksi se haastattelu. Et ehkä mä, sit se oli semmonen niinku mut, niin ehkä sit ois pitänyt vähän enemmän niitä ottaa siinku niinku nopeuskilpailus mukaa ja sen niinku perusteella katsoo tai jotenki.	Nopeuskilpailun jälkeen oli vielä haastattelu. Enemmän hakijoita voisi ottaa nopeuskilpailun perusteella haastatteluun.	Hyviä hakijoita voi jäädä ulkopuolelle nopeuskisan (haun ensimmäisen vaiheen) takia. jollon kuka tahansa alasta kiinnostunut voi viedä paikan sellaiselta, joka oisi oikeasti hyvä vaiheeseen, ja oikeasti alalle hyvä jäädä pois	HAUN ENSIMMÄISEN VAIHEEN NOPEUSKISA	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen
”Siinä piti olla tosi ajossa, koska siellä oli heti, mä näin jo sen sijoituksen, että olen päässyt kuitenkin niinku siihen seuraavaan vaiheeseen, että siinä ois jotenkin niinku tietty määrä ihmisiä pääsi ensiksi, että piti olla tosi heti 8 silloin siellä ja olin sit just räppäpäässä 8 siellä että varmasti pääsen”	Polkuopintoihin hakeminen oli kellontarkkaa ja piti olla heti haun alkaisessa paikalla.	ilmoittautumisvaiheessa piti olla nopea	HAUN ENSIMMÄISEN VAIHEEN NOPEUSKISA	Hakuprosessi polkuopintoihin	Polkuopinnot sekä polkuopiskelijasta tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen

Liite 4: Analysointitaulukkoesimerkki ”Verko-opinnot”

<p>”Mut siis on tykännyt opiskelua verkossa ihan niin kuin todella, koska mä oon tässä pystynyt käydä töissä. Mä oon voinut tehdä kesätyötä ja oonkin tehnyt siihen suht paljon niinku elämänuoma olisiko mulla ollut 82 opintopistettä 60 piti olla siihen että mä teen oikeasti kesällä ja tavella ja näin niin et tot saa itse vaikuttaa siihen että ei tarvi niinku tyviessit olla missään tekniikän. Olin pystynyt mitenkään vaikka tätä työtekonon sovitaa olin muu jossain koulussa.”</p>	<p>On tykännyt opiskelua todella paljon verkossa, koska on voinut käydä samalla töissä, tehdä opintojen sen mukaan, miten itse haluaa. Ei olisi muuten voinut mitenkään yhdistää opiskelua ja työskälyä</p>	Verkkopöytä-ohjelma on mahdollistanut töiden tekemisen	ELÄMÄN OSA-ALUEIDEN YHDISTÄMINEN	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”kun se on semmoina tapaperäntämsä eikä ollen väli ja sitten mennään niinku töihin sitten, jos olin ollut siellä koululla ja töissä että näkisin niinku ihmisiä olisi koko ajan silleen, niinku niin ehkä sekin voisi tai olisi voinut sitten olla ”Olin toi niinku joustava työ tavallaan et mä oon tehnyt vähän niinku keikkalaisen ainakin välillä ja meillä niinku muuttamon jälkeen tavallaan ajalle suunnitellaan sitä työvoimaratit, eli niinhän voi toti paljon vaikuttaa. Meillä on samat ja työvoima viikkotyösuorituksia silleen mä oon ihan vaan tehnyt, jos muuta vaikka kesäviikkona ollut koulupäivän niin siit mä oon tehnyt niitä muu vuoroja kun sitä kesäviikkona eli toisin joustavasti siit, mä olen työskennellyt vaikka viikkovapuna.”</p>	<p>On kokenut, että työ ja koulu on tukenut toti hyvin toisiansa, koska työ ei ole kovin sosiaalista ja kokoa, ettei opintojen ohessa voin tehdä hienosti rakastaa työtä samana aikaa.</p> <p>Folkopintojen avulla oli myös osa-aikaisesti töissä, kunnes teki päätöksen keskeyttää opiskelunsa. Opiskelijalla oli työllistymistä oli ongelmia. Halusi myös valmistua nopeasti, eikä kokenut järkeväksi tehdä toti muutamain euron takia.</p>	Elämästä tapaperäntä, ei voin tehdä hienosti rakastaa työtä samalla	ELÄMÄN OSA-ALUEIDEN YHDISTÄMINEN	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”On saanut toti hyvin niinku tavallaan työt ja toi koulu kyllä kulkenut hyvin, vaikka onkin ihan eri alat mutta kuitenkin että se on mahdollistanut sen työt, että mä oon siit välittämättä semmoisessa sosiaalissa työssä pystynyt sitten toi väkittämsä jaksamaan samalla tavalla, että jos se työ kukaan silleen rakastaa niinku henkilösti, että siellä saa lähtemään niinku ajvat silleen ollilla, että koulujärjestys jälkeen tavallaan samalla se hyvä ja hieno homma on siellä”</p> <p>”kun ne polkuopimot alko niin mä olin niinku myöskin osa-aikaisesti töissä kunnes sitten teen sen päätöksen, että tota että keskeyttän niinku opiskelun ja lähten töihin se on se mikä vähän meidän huono kumpi koska siit se on vaava. ”No siit oli vähän ehkä se, että ne on mä teen vaava semmoista haurahomaa ja siit mä kum että mä olen todella väsynyt ja työllistymistä oli ongelmia. Halusi myös valmistua nopeasti, eikä kokenut järkeväksi tehdä toti muutamain euron takia.</p> <p>”No tota. Kyllä musta tuntui, että välillä siit jotenkin uppoudukselle sellainen opiskelu tunnelin, että muuttakin tässä ollu joku lukuaus että ollu joku 7 tai 8 kurssi, niin sitten se oli vähän silleen, että kun kurssit alko ni siit se semmoinen exact laulun ja laitoi kaikki DK sinne ja sitten vain katsoo että ei jessus että joo, ei töissä herveäsi ole mitään vapaa-aikaa.”</p>	<p>Tuntuu olevan ”opiskelutunnelissa”, jossa on ottanut paljon kurseja ja huomannut DLT taitojaan, että oma vapaa-aika taitaa olla vähäistä.</p> <p>Opiskelijalla koki vuoden ajan toisen maan, opiskelun ja muun elämän yhdistämisen onnistui toti hyvin, ehkä juuri siksi kun ei ole ollut töissä. Ehtinyt viettää tasaisesti aikaa myös perheen ja ystävien kanssa.</p>	Elämästä tapaperäntä, ei voin tehdä hienosti rakastaa työtä samalla	ELÄMÄN OSA-ALUEIDEN YHDISTÄMINEN	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No viimeisen vuoden ajalta olen karsinnut kaiken muun. Olen käynyt vain töissä ja vapaa-aikaa vain opiskelulla. Ei ollut aikaa muuta tekemään. Olen karsinnut kaiken muun ja olen keskittynyt vain opiskeluun.”</p> <p>”Toi hyvin [pystynyt yhdistämään muun elämän ja opiskelun]. Ehkä juuri se ku ei oo sitä töitä ollu ni. Ei joku toinen päivä ehkä opiskeli, joku toinen päivä, viettäi aikaa perheen ja ystävien kanssa ja-”</p>	<p>Opiskelijalla koki vuoden ajan toisen maan, opiskelun ja muun elämän yhdistämisen onnistui toti hyvin, ehkä juuri siksi kun ei ole ollut töissä. Ehtinyt viettää tasaisesti aikaa myös perheen ja ystävien kanssa.</p>	Opintojen määrä vaikutti vapaa-aikaan	ELÄMÄN OSA-ALUEIDEN YHDISTÄMINEN	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”Mut jos olin töitten niinku kanssa, jos mä tekisin kahlelaset neljää työtä, niit kyl se menis sinne kolme, kolme ja puoleen, varmasti.”</p>	<p>Töiden ohessa opiskelun menisi enemmän aikaa, koko tiukittoon 3-3,5 vuotta.</p>	Opintojen aikana opiskelija aloittanut lukemista elämänsä aikana	ELÄMÄN OSA-ALUEIDEN YHDISTÄMINEN	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No varmasti just se, et ku mä ehdin jo totuutta silleen, et se tosiaan oli verkos ni siit mä olin ihan sisä että ilman muuta, et ku mä huomaisin et toti toisille se sopii mun elämään todella hyvin ja siit et ku miit pystynyt ni joustavasti niin on ehkä se joustavuus, on se kiva et tota ku ei tarvi, vähämsä ollu. Joskus vaava siit voin niinku maanantai ja tiistai et ni ei mit en ollenkaan et on maanantaina kesäviikkona siit ehkäsi perjantaamuuna. Ni semmoisena on toti vaikeaa niinku rakentaa sitä sun omaa aikataulua jos esim. joku kät just vaikka päivätyössä niinku te, että ku ei oo sellaisi et tot on joku arkki vapaa tai siit sul ollu iltavuoro et siit kätävät teet opinnot ennen sitä, et jos siä haluat koska mä te taas tykkään et olin mahdollista myös ihmisen osallistua niinku luvata niinhän et mä on se tallennettiin joku katseleminen etä, etä se on enemmän semmoisen, et mistämuun osallistun siit kun on oikeasti se joku luento ni oon siel niinku paikan päällä et haluan rakentaa silleen sen aikataulun, sikä muut os kiva et niit niirettäsä jotenki silloin aikatauluttaa, et tiedetään, et totä ryhmä on nyt menossa suurin piirtein näissä etä. Et toti jos joku joku valinnassa ni siit niissä etä itte sen niistä etä ne aikataulut et ehkä oso juuri niinhän päällin, mut perusopimot mun mielellä ku perustetaan ryhmä, ni diä kiva et ne ois silleen suht säännölliset päiviä ni se helpottaa sitä niinku työntantajan puolelta, et tiedät etä mitä, et siä et oo sillee noamä isäsi oikallia ni.”</p> <p>”No siä kaikilla vastoinäköisellä vasten. Olen ihmetellyt, että se on todella onnistuma, jos nyt kun on usamaan vuoden tosiaan olit verkko-opiskelija, niin joten tota niin et siit on niinku muodostuma jos semmonen niinku.”</p>	<p>Sosiaalipuolella terveydenhoitajainopintoja huonompaa se, ettei sellaista (säännöllisiä) opintopäiviä. Välikämpi rakentaa omaa aikataulua, koska haluaa osallistua luennolle, eikä katsoa talleilleita. Halpottaisi myös työntantajan (opintoavainjärjestys sopiminen)</p>	Verkkopöytä-ohjelma on mahdollistanut töiden tekemisen	ELÄMÄN OSA-ALUEIDEN YHDISTÄMINEN	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”Ehkä mä olin kaivannut niitä jatin haurastus aktiviteetteja tai jotain muuta. Mitä sitten koronaa takia niinku menis pois.”</p>	<p>Oli kaivannut vapaa-ajalle aktiviteetteja, jota korona ei kuitenkaan mahdollistanut.</p>	Verkkopöytä-ohjelma on mahdollistanut töiden tekemisen	ELÄMÄN OSA-ALUEIDEN YHDISTÄMINEN	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”Sitten just se että osten vähän niin kaikki mahdollisuudet taasta ihmisä ja ei uskaltanut avata ja sellaista, että et ehkä ilman sitä koronaa, niin en ois ehkä kokenut samalla tavalla.”</p>	<p>Mahdollisuudet tavata ihmisiä olivat vähäiset, että voi olla, että ilman koronaa ois kokenut asiaa eri tavalla.</p>	Vapaa-ajalle oli kaivannut aktiviteetteja	VUOROVAIKUTUKSEN PUUTE	KORONA	Elämätillanne ja perhe
<p>”Mulla on ollut semmonen etä sama rymä töissä nyt tota monta vuotta, että mä herailin siinä joskus kasin kieppelillä ja siit meen puoli 3 niinku töihin et mä tavallaan opiskelue aamupäivä ja sitten otan jonkun ennen niinku töistä silleen, että lähene jotenkin lemmitä tai valittä tai puuhastelee jatin ihan muuta ja sitten menen niinku sinne töihin. Ja on niinku siinä iltavuoro, itäa mä oon tehnyt, että on mä jilla vammaan saavuvuorten jälkeen jaksaa siinä itäa koulujärjestä toi komeille niinku lähene itäa muun toiseen ja sitten meidän työt on muutenkin toti semmoista lukuuhduunia, robotittä, syötän siis maikokia.”</p>	<p>Ei ois pystynyt tekemään itäa koulujärjestys, vaan on tehnyt aamupäivän koulutusta ja sitten mennyt itäa töihin, joka on tuntunut opiskelijalle hyvästä rymästä.</p>	Opintojen rytmittänyt itselle sopivaksi	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”Mehillä saa kuunnella musiikkia, niin mä oon siit joskus kuunnellut tai aika useinkin niinku esimerkiksi noita luentoja niinku kuuntelin etä tavallaan kuulustaa aika monimutkaiselta, mutta toti olen aika semmonen terveltä ihminen etä ehkäkin lyviä lähtee, vaikka lähtevät ja sitten osallistua luennolle, että jotenkin kätevä semmoista, mikä-”</p> <p>”Ja tota se vaan niinku sopii ajallisesti paremmin valmistua ajoillaan. Kun sitten se, että se on menisi niinku siihen niinku normaali aika tai joga päivämäärä, etä-”</p>	<p>Opiskelijana kokee tarvetta saamaan luentoja ajaksi opintojälkeä. Välikämpi rakentaa omaa aikataulua, koska haluaa osallistua luennolle, eikä katsoa talleilleita. Halpottaisi myös työntantajan (opintoavainjärjestys sopiminen)</p>	Yhdistää luentojen kuuntelemisen muun tekemisen kanssa	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”Mutta sitten kun mulla on se tietty aika, niin ehän se on niinku mahdollista et siit mä oon taas seuraavaan lukuunhan itään joku paljon ja Etä se herveäsi niinku.”</p>	<p>Itse muistaa kuitenkin tavoitteen valmistua ajaksi, joten ei ole kokenut, että olisi voinut ottaa vähemmän kurseja myöhemmissä vaiheissa.</p>	Tavoite valmistua ajoissa, sopii ajallisesti paremmin omaan elämään	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”Mä tää oppii niinku siin ihan täydellisesti etenkä ku on toti vähän ollu niit tässä vaiheissa tunte, niin pystyy vaikka joku kuuntelemaan luentoja ja muita. Ei setäteen omaan, niinku omien aikataulujen mukaan, ja koska oon tehnyt joku ajan tästä täydellisesti toti samalla, niin ehän ois muuten pystynyt käymää töissä ja, et siit ois pitänyt olla eri järjestelyt.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Yhdistää luentojen kuuntelemisen muun tekemisen kanssa	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No se ei omat niinku, tai omien aikataulujen pystyy toti hyvin sovittoa.”</p>	<p>Opinnot pystyi sovitamaan omien aikataulujen sovitaminen omien aikataulujen</p>	Opintojen rytmittänyt opintojen luentojen mukaan arkkipäivän	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”Mä oon tykännyt. Tää on mulla niinku toti hyvä ollu, et on saanu niinku opiskelua just siihen aikaan ku haluan.”</p>	<p>Opinnot pystyi sovitamaan omien aikataulujen sovitaminen omien aikataulujen</p>	Opinnot pystyi sovitamaan omien aikataulujen	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Mielikäsäsi kun voi myös pitää opiskelusta vapaa-ajalla. Väillä taas opiskelue ammuta itäa.</p> <p>Ajankäyttö on verkko-opinnoissa helpompaa, kun ei mene lukuunsa aikaa.</p> <p>Ajankäyttö helpompaa</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe
<p>”No mä oon tykännyt siitä, et jos on semmonen päivä et kiinnostaa tehtä mitään niin sitten tei mitään. Et siit saattaa mennä muutama päivä silleen et ei vaan niinku jaksakkaa korettia. Mut siit taas pari päivä menee sillee, et alkerasti ammut itäa tekee. Mulla todella hyvä tapa.”</p> <p>”Sisä paljon enemmän mulla jää mun mielestä aika kokona tehdän näitä ja osallistua vaikka tähänkin haastateluun. Että sitten, jos mä lähtisin ajamaan tuonne puolen tuonin ajomatkoja ja muuta, niin tämä säädös mun mielestä heveäsi aikaisin.”</p> <p>”Et pitää olla niinku se sellainen niinku et kyl mä oon aika hyvä niinku driven saanu sillee etä ku valikka on opiskellut vaan kaks 2 päivää esimerkiksi viikossa mut ku opiskelin niin tehokkaasti ne päivät et niinku jotenki, et saatat ehkä tehdä vaikka 10 tuntia siinä päivänä ni, ni kyl niinku jotenki sin on ihan niinku eri lailla et ku tiedät et nää hommat pitää olla tehtävä vaikka töissä, et mä oon teettäni luvata aikataulua ja semmoista.”</p> <p>”Aikatauluksessa tai sen voi itäe aikatauluttaa, niinhän toti hyvä. Voit katsoa talleilleita, milloin oi diä haluat, että aloitetaan ne palloilut teitit, mutta niinhän yleensä 3 eri vaihtoehtoa tai tällaisia, että toti joustavasti saat tehdä. Että sen suhteen on niinku ollu toti hyväksyttävää.”</p> <p>”Päätöksenteosta ajatella, että sitten on painantuntuu siihen arkeen ja tietty aika milloin on sen luento, niin siihen on sitten mukaan, että toti on kyllä välillä viikkovapuuksia ottaa ja toinen, mutta pääsääntöisesti arkkipäivä.”</p>	<p>Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.</p>	Opiskelijalla koki täydelliseltä, kun voi opiskella omien aikataulujen mukaan. Opiskelijalla koki kiva ajan täydellisesti toti.	AIKATAULUTTAMINEN MUUN ELÄMÄN KANSSA	Opintojen yhdistäminen muun elämän kanssa	Elämätillanne ja perhe

Liite 5 : Analysointitaulukkoesimerkki ”Aikuisopiskelu”

Kyllä semmoin suunnittelu ja aikatauluttaminen ja sitten asioista niinku selvää ottaminen jos ei niinku tiedä jotain niin täytyy oikeasti kysyä ja ottaa selvää että se ja toi sieltä niinku itselle tuu vaikka toivoisi niin välillä Pyörimään sen niinku oman koulun tai ne opinnot tavallaan.	Aikatauluttaminen ja suunnitelmallisuus ovat tärkeitä aikuisopiskelussa. Ja itsenäisesti asioiden selvittäminen.	Aikatauluttaminen ja suunnitelmallisuus ja itsenäisyys selvittää asioita	ITSENSÄ JOHTAMINEN	Aikuisopiskelijan ominaisuudet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
mitä ei niinku et sekin voi olla että meillä varmaan sit just niinku niissä ryhmytymissessään välillä on ollut sellaista, tai just ku mä oon niinku tämmöinen. Joku on tosi semmoin rentoville, että ei ole niin väliä että tota, että jos on vähän joku piste väärin tai jotakin, että sitten mä aina mietin, että no onko se sitten tarpeellista mut sit mä mietin et no.	Ryhmytymisenkin kannalta erilaiset persoonat saattavat aiheuttaa haastetta, kun toinen on tarkka ja toinen on rennomp.	Erilaiset persoonat saattavat tuoda haastetta	ITSENSÄ JOHTAMINEN	Aikuisopiskelijan ominaisuudet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
Päinvaltaista, se on ollu niinku semmone, että niinku janoaa tietoa ja jos sitä ei niinku oo saanu esimerkiksi jollai kurssilta n isä oot ollu vähän sillee häh. Oliko tää äänti vähä semmone, et niinku sä oot myös niinku aika vaativa sille, koska elämä on suuri perheenäitiä opettanut paljon ja työelämä, joten sä oot myös vaativa. Tiukka että ei joo, et kyl mä niinku jää tyhjäksi, jos ei oo oikeesti annettavaa sil opettajal.	Aikuisena opiskellessa janoaa tietoa. Kurseista on helppoa myös vaativa, koska elämä ja työ on jo opettanut. Jos ei saa kurssilta sitä mitä haluaa, jää olo tyhjäksi.	tiedon janoaminen, vaativuus opetuksen tasoa kohtaan	ITSENSÄ JOHTAMINEN	Aikuisopiskelijan ominaisuudet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
Niin no kyllä mä ehkä sanoisin sen, että rytmit ja rutiinit ja semmoin niinku itsensä johtamisen taitoa ehkä semmoina asioita.	Aikuisopiskelussa on tärkeää rytmit ja rutiinit, itsensä johtamisen taito.	Itsensäjohtamisen taitoa, rytmit sekä rutiinit tärkeitä	ITSENSÄJOHTAMINEN	Aikuisopiskelijan ominaisuudet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
En mä tiedä, että ainakin nyt tälle olen opiskeljan mä ehkä teen näin ja ehkä mä joskus sitten opin työelämässä, että että sähköposti ei tarvitse lukea 3 kertaa loppu tai että se voi kyllä lähteä, vaikka olis joku kirjoitusvirhe.	Opiskelijana haluaa olla tarkka, ja pohtii, jos joskus oppisi työelämässä olemaan vähemmän pedantti ja uskaltaisi lähettää sähköpostin ilman, että sitä tarvitsee moneen kertaan tarkistaa	Opiskelijan tarkka, ehkä ei työelämässä niin pedantti	ITSENSÄJOHTAMINEN	Aikuisopiskelijan ominaisuudet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
No tuota syksyllä mä tein sen päätöksen, että minä en jatka enää työssäni. Jonka koin muutenkin olevan, että ei ole ihan mun oma juttu enää ja tai sinäkö niinku määräaikainen sopimus loppuu, niin en sitten jatkanut enää uutta ja mä että mä haluan nyt keskittyä vihdoin opiskeluun.	Opiskelija lopetti ensimmäisen vuoden jälkeen työt ja halusi keskittyä vain opiskeluun.	Keskittyminen vain opiskeluun	ITSENSÄJOHTAMINEN	Aikuisopiskelijan ominaisuudet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
ja sitten se että kun ei sulle kukaan sano et nyt sä rupeat tekemään näitä niinku jossain ehkä yläasteella vielä katsottin perään ja sä olit jonkun vastuulla, mutta että nyt sai ihan niinku itseohjautuvasti sitten pidät huolen niinku siitä että ne opinnot etenee ja sä pääsit siihen sun tavoitteeseen niin kyllä mä sen niinku sanoin	Kukaan ei tule aikuisopiskelijalle sanomaan, että mitä pitäisi milloinkin tehdä, nyt pitää olla itseohjautuvainen; huolehtia, että opinnot etenee ja päätet asettamiksi tavoitteisiin.	Itseohjautuvaisuus isossa roolissa	ITSEOHJAUTUVAISUUS	Aikuisopiskelijan ominaisuudet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
että ehkä toi että täytyy osata asettaa itsellensä niinku tavoitteita ja rajoja vaikka ne nyt ei aina ole niin kivoja, joskus joutuu jäämään ja kokee niitä pettymyksiä ettei pääse mukaan, mutta se on niinku ainut tie ehkä siihen, että niinku valmistuu ainakin tässä mun tilanteessa jossa on työtkin vielä niinku samaan aikaan.	Täytyy osata asettaa itselleen tavoitteita ja rajoja, vaikka se ei olisi aina kivaa. Joutuu kokemaan pettymyksiä, mutta se on ainoa tie, että pystyy valmistumaan.	Oman toiminnan ohjaus; tavoitteet ja rajat	ITSEOHJAUTUVAISUUS	Aikuisopiskelijan ominaisuudet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
No siis no itseohjautuvuus on ainakin niinku päällimmäsenä siinä. Eihän sieltä, kun me kuitenkin aikuisia ollaan, niin eihän sitä niinku, tavallaan toki sitä ohjausta ja tukea saadaan, mutta ei ne opettajat ole meitä niinku millään tavallaan valvomassa, että pitää olla kyllä hyvin itseohjautuva silä lailla, että ottaa asioista selvää ja huolehtii siitä, että niinku opinnot etenee.	Aikuisopiskelijalla tulee olla itseohjautuvaisuutta, koska opettajat eivät valvo opintojen edistymistä, vaan opiskelijan tulee itse huolehtia siitä.	Itseohjautuvaisuus tärkeä elementti	ITSEOHJAUTUVAISUUS	Aikuisopiskelijan ominaisuudet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
että se on ehkä se, mutta toki tässä on enemmän just aikuisopiskelijoita, että meillä ei ole nyt niin tärkeitä se haalarin pukeutuminen ja tonne bilettämään lähteminen ja tosi monella on työtä ja perhettä ja kaikkea siinä	Aikuisopiskelijoina ei ole välttämättä edes tarvetta lähteä haalarissa bilettämään, kun monella on työt ja perheet ja muita.	Ei tarvetta samanlaisen toimintaan kuin nuorena opiskelijana	nuorena opiskelijan rooli	aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
"Oihhan se opiskelu tietenkin nuorempana ihan erilaista kun silloin sitä ehkä, ja sille opiskeluun kuuluu kaikki juhliminen ja tämmöinen. Näin mitä nyt sitten ei ehkä nykyään."	Nuorena opiskelu oli erilaista, koska siihen kuului esimerkiksi juhliminen.	nuorena opiskelu erilaista	nuorena opiskelijan roolia	aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
Silleen tietenkin varmaan erona, että silloin se oli tietenkin varmaan semmotta, tota tota, enemmän ystäväin kaa.	Nuorena opiskellessa oli enemmän ystäväin kanssa.	nuorena enemmän ystäväin kanssa	nuorena opiskelijan roolia	aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
No siis siinä on tota toi 10 vuotta sitten niin ei tuota kyllä sitä oli ehkä vähän eri ihminen ja no sen ainakin tiedän että silloin en hirveästi välttänyt mistään arvansanoista ja tota Olen kyllä aiemmassa niinku aiempina, että on ollut niinku al-asteella ja yläasteella ja tälleen niin on ollut tosi hyvä ja sitten lukiossa yrittin parhaani, mutta tuota varmaan aika keskiverto paperit kuitenkin kirjoitin, mutta mä en tiedä mistä syystä sitten ehkä se johtui siitä kun kaikki aina sanoo että kukaan ei kato sun numeroita että sinulla on vain se tutkinto, niin kyllähän se oli vähän sitten semmoina, että sitten mentiin enemmän niinku kavereitten kanssa ja ei paljon ollut väliä, että onko joku palautuspäivämäärä vai menseekä en jll ja vaikka niistä oli aina aika kovia sanktioita kilni, välillä saattoi sit loppua välttömästi niinku numeroilla tai jotakin olisi, palautti myöhässä j et kyl mä sitä mietin, että on se kyllä ollut tosi erilaista,	Aikuisena on eri ihminen kuin nuorena, kun on opiskellut ensimmäisen tutkinnon. Ei ole niin välttänyt arvansanoista ja on enemmän mennyt kavereiden kanssa välttämättä palautuspäivästä tai sanktioista ei opiskelu on ollut erilaista	Aikuisopiskelu erilaista kuin nuorena	nuorena opiskelijan roolia	aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
että sulla ei kuitenkaan kokemusta, että ei ole mitään tämmöistä syrjintää tai tai näin, että kaikki on niinku tavallaan tasa-arvoisia ja toisilla enemmän kokemusta ja toisilla vähemmän myös. Ehkä se on se tärkein.	Opiskelijat kohdataan tasa-arvoisesti taustosta huolimatta	Yksilöllinen kohtaaminen	TASA-ARVOINEN KOHTELU	aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
Tärkein on varmaan just se, että tavallaan niinku aikuisten maailmassa hyväksytään sellaisena kuin sinä olet.	Aikuiset hyväksyvät ihmisen sellaisena kuin se on.	Aikuisten hyväksyvä suhtautuminen	TASA-ARVOINEN KOHTELU	aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
Sis mulla on niinku aikaisempikin korkeakoulututkinto tässä pohjalta ni jos mä siihen esimerkiksi vertaa niin musta tuntuu että ihmiset jotenkin niinku siellä luokassa ja luokka tasolla jotenkin niinku ryhmiteltäisiin. Et no toki tässä nyt on lauan aikaa kiinni ja näin, mutta tätä niinku nyt tuntuu että on niinku paljon vapaamm.	Opiskelija on kokenut aikaisemmin, että opiskelijoita on ryhmitelty ja nyt opiskelu on ollut paljon vapaampaa ilman kategorisointia.	Opiskelu vapaampaa ilman luokittelua	VAPAAUS	aikuisopiskelu verrattuna opiskeluun nuorena	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI
Kai se sitten on joku, tuota se vaatii itseltään liikoja tai jotenkin, että kyllä mä son siis yrittänyt olla niinku lempeämpi itseäni kohtaan ja ja ajatella että okei että joskus niinku vähemmänkin on enemmän	Vaatii ehkä itseltään liikoja, vaikka on yrittänyt olla itseään kohtaan lempeämpi ja ajatella, että vähempi on enemmän.	Vaatii itseltään liikoja	KUORMITUS	Opintojen luomat paineet	AIKUISOPISKELIJAN ROOLI

Liite 6: Analysointitaulukkoesimerkki ”Sosionomin työt”

Siinä yleensä sosionomin tutkimus, niin lähinnä se siihen saisi syvennyksiä siihen esimestyöhön ja johtajuuteen. Ja sosiaalityöntekijässä niin palkka suoraan sanottuna.	Jatko-opintaja miettinyt, koska haluaa syventää esimies- ja johtajien osaamista ja sosiaalityöntekijän pätevydestä haaveilee palkkauksen takia.	Jatko-opintoihin hakeutuu osaamisen syventämisen takia sekä palkkauksen takia	osaamisen syventäminen, palkkaus	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
Ettei sen takia ehkä myöskin se jatkokouluttaminen et sit saisi niinku oikeasti semmosta suhteellisen hyvää.	Haluaa jatkokouluttautua myös suhteellisen hyvän palkan takia.	Jatkokouluttaminen myös palkan takia	PALKAN TAKIA	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
No kyllä mä sit sen jälkeen, kun mä kuulin mikä se sosiaalityöntekijä ero on iso merkitys.	On pohtinut jatkokouluttamista sen jälkeen, kun sai tietää minkälainen palkka ero sossit ja sosionomin välillä on.	Palkkauksen takia miettinyt jatkokoulutusta	palkkaus	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
No tota joo, kylhän se välillä tos kummittelee vähän mielessä. Just esimerkiksi se, että nyt kun niit ei saa niit opettajan pätevyttä, ni mitäs sit jos kävi vielä ne silleen hakemassa, lukemassa itelleen, mutta... En rehellisesti sanottuna tiedä, et koska sit myöskin toisaalta se, että mä lähinnä haakee ne opettajan pätevydet, ni tietyllä tapaa mä teen nyt joo niit samoi hommi epätätevä, et ehän se kannusta hirveesti. Mutta totta kai sil on, nyt täl hetkel ei voi saada vakituist palkkaa, mutta totta ni. se on ehkä semmonen mitä vois, sitte viel joskus. Kun omat lapset on isoja ja ei tarvittis enää niin, sitte joskus.	Opiskelija välillä pohtinut jatko-opiskelua, esimerkiksi vakaopettajan koulutusta. Toisaalta siihen kouluttaminen ei kannusta, koska työtä voi myös tehdä epätätevä. Ehkä sitten, kun omat lapset on isoja.	Pohtinut jatko-opiskelua, vakaopettaja.	POHTINUT JATKO-OPINTOJA, VAKA-OPETTAJA	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
Kyllä nyt tässä vaiheessa vielä, mutta ehkä jos joskus tohon psykoterapeutti haaveeseen pääsisin, niin ehkä se voisi sitten enemmän olla semmoista yksityisen puolen, mutta sitten koulun liittyvässä koulukuraattori ehkä silleen niinku sitten julkisen puolen kouluympäristössä.	Haaveilee psykoterapeutin töistä, jolloin voisi työllistyä yksityiselle puolelle, kun taas koulukuraattori haavee vielä julkiselle puolelle.	Haaveilee psykoterapeutin ja koulukuraattorin töistä	psykoterapeutti	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
No sit mietitti ihan äitän kanssa et jos lähdetäis yliopistoo opiskelee sosiaalityöntekijäksi tai niin kun et oikeastaan vähän niinku. Haluan opiskele. Haluan mennä jonnekin kouluttautua, mutta en ole ihan vielä varma että et onks se sitte niinku mikä, mutta joo tammoinen niin sanotusti paremmin tienaavaksi	yhentä vaihtoehtona lähde opiskelemaan sosiaalityöntekijäksi, tai muuksi ns. paremmin tienaavaksi	Jatkokouluttautuminen sosiaalityöntekijäksi	SOSIAALITYÖNTEKIJÄKSI	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
Joo on. Et varmaan siis, tai käyn tälläki hetkel toista kouluu. Et opiskelen lähihoitajan niinku päähde- ja mielenterveyden erikoisammattitutkintoa ja sitten nepsyvalmentajaks. Että ne on niinku ympäilty samaan koulutukseen. Ja sit ajattelen, et ku saan ne sosionomi taputtuu tässä, niin haluaisin siis seksuaaliohjaaja seksuaalineuvoja, millä nimikkeellä se niinku ensimmäisen tason onkaan. Niin lähen sit sinne sit opiskelee täs seuraavaksi.	Opiskelija opiskelee tällä hetkellä myös päähde- ja mielenterveyttä sekä nepsyvalmentajaksi. Kiinnostaa myös seksuaalineuvojan koulutus.	lisäkouluttautuu sosionomikoulutuksen ohessa, haluaa kouluttautua lisää myös sosionomituokinnon jälkeen	SOSIONOMIOPINTOJEN OHESSA LISÄKOULUTUS, MYÖHEMMIN LISÄÄ	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
En nyt varmaan ihan heti tähän putkeen, koska on sen verran rankkaa ollut tämä	Rankka opiskelurupea ja haluaa tauon ennen jatkokoulutusta	Tauko opiskelusta ennen jatkokoulutusta	tauko, sitten koulutus	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
Ja sitten toinen on et mä oon miettinyt, et mä haluisin psykoterapeutiks kouluttautuu tai jonnekin et niinku mä jotenkin tykkään tästä opiskelusta. Mä haluan kyllä jatkoo jonnekin suuntaan. No mä itse asiassa tällä hetkellä käyn tuolla yliopistossa niit psykoterapeuttikoulutuksen edellyttämiä lisäopintoja tälle vapaaehtoisesti. Mulla on just toi toinen kurssi niistä 5 käynnissä ja mulla oli kun kolmas tossa maaliskuussa että ehkä tommosta niinku itsenäistä työskentelyä tavallaan et niinku mä haluan käydä ainakin	Opiskelija haluaisi kouluttautua lisää, esim. psykoterapeutiksi. Käy tällä hetkellä psykoterapeutin koulutukseen vaadittavia lisäopintoja, jotka tarvitsee tulevaisuutta varten.	halu jatkokoulutukseen	HALU JATKOKOULUTUKSEEN	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
että kylhän siis kyllä mä näen että vois. Ikuinen opiskelija niin miksei?	Voisi pohtia jatkokouluttamista, koska on ikuinen opiskelija.	Voisi pohtia jatkokoulutusta	jatkokoulutus	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
Joo siis kylhän mä oon miettinyt joo valmiiksi noita perusopintoja esimerkiksi yliopiston puolelta, kun monessa just vaaditaan se ylempi tai sitten perusopinnot just sosiaalialan lukemaan siis kasvatustieteitä eli ei eli no ehkä sit ku on valmis sosionomi ni siis täl hetkel niinku avoimen puolel kannattaa mennä, jotta sul on niin suuret mahdollisuudet, että jos sät meet	On miettinyt jatkokoulutusta ja perusopintoja yliopistosta joko kasvatustieteet, koska yleinen ja aikuiskasvatustiede työllistää tai sosiaalipuoli, mutta kasvatustieteet nyt vahvemmin	On miettinyt jatkokoulutusta ja sosiaalialan perusopintoja yliopistossa	jatkokoulutus, yliopisto	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
sitten nää kaikennäköisest nepsy, ratkaisukeskeisessä että kaikki nää tällamöiset kiinnostaa minua kauhasti varmaan joihin sellaista sit	Erilaiset lisäkoulutukset, kuten Nepsy-tai ratkaisukeskeisen valmentajan koulutukset kiinnostavat	Lisäkoulutukset myös kiinnostavat	lisäkoulutus	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
siis jonkun tällaisen niinku maksaa niinku että käyn jonkun valmennuksen ja sitten saan, jonkun pätevyden että se vois olla ja sitten tota valmistun siis. Tai siis varmaan tuossa viimeistään nyt ensi syksyn puolella... joo niin töihin, mutta kyllä mä siis lisäksi koulutaudun, aion kouluttautuu, viel mä en oo ihan varma. No ainakin joihin tällamöisii lyhyitä kursseja, mutta oon miettinyt ylempää ammattikorkeaa kans. Mutta sitten myös, tuota joku terapiaopinnot voi kiinnostaa. Ne on vaan kallilla	Opiskelija valmistuu ensi syksynä. Aikoo kouluttautua lisää: lyhyet kurssit, ammattikorkeakoulu sekä terapiaopinnot, jotka tosin kallilla.	aiikoo kouluttautua lisää: lyhyet kurssit, ammattikorkeakoulu, terapiaopinnot	LYHYET KURSSIT, AMK, TERAPIAOPINNOT	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
Hei ei missään nimessä, mä oon ikuinen opiskelija. Joo siis mähän oon varmaan, täytyy nyt kattoa, että pääseeek sinne yliopistoon tekemään maisteri ja koska siinäkin on aika tiukat nämä rajat val menenkö sitten ylempään ammattikorkeakouluun,	Miettinyt myös jatkokoulutusta, joka yliopistossa maisterin tutkintoa tai sitten YAMK	maisterin tutkinto tai YAMK	maisteri, YAMK	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
Ei ois mitenkään mahdoton ajatus silleen niinku et jotenki on kuitenkin päässä tammöiseen opiskelun makuun, että siis tiedän kavereita, jotka tuntuu että ne on kokoon. Opiskelee joihin ammattilaita että mä en pysy enää perässä et mitä kaikkee heil on et he ei oo töissä ollenkaan et he vaa opiskelee koko ajan, mut ehkä niinku varmaan alkuun kyllä valmistumisen jälkeen niin rauhoittaisin elämän siihen että haluis niinku ihan sitte tehä sitä työtä, mutta en näkis mitenkään niinku semmosena, että nyt ku on saanu tammöisen kuvan että pystyy aikuisenakin.	Opiskelija voisi vielä opiskella muutakin esim. polkuopintojen kautta. Yhteishauk kautta ei halua enää hakea, koska saanut siitä negatiivisen kuvan.	Voisi opiskella muutakin esim. polkuopintojen kautta, mutta ei yhteishauk.	MUUTAKIN POLKUOPINTOJEN TAKIA	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen
Oon mä niinku sitäkin miettiä, että ehkä sitten muutaman vuoden jälkeen	Jatkokoulutukseen muutaman vuoden päästä mahdollisesti	Muutaman vuoden päästä jatkokoulutus ajankohtainen	muutaman vuoden päästä	Sosionomin jatkokoulutus	Kouluttautuminen